

أشدّ مشاقرةً وأكثرَ حناً ابنُ الدّينِ هزيموا الجوش وسادوا بالآلِ لومين من سعى واجتهد وأعدوا لشدّ
 ابنِ الدّينِ ذائق لم الأمّ الدّين بكنوامن الدّنيا أفاضوا لهم ابنِ الدّين كانوا الحسن انادوا وأعدوا لشدّ
 ملكا ابن من حسن وأكد وذخرف وتعد ابن من جمع فأكر ولخطب واعتمد ونظر برعم للولاء ابن من كان
 عديلاً وأكف جنوداً ابنِ الدّين شهدوا للمالك ومهدوا للمسالك وأغاثوا للملهموف واقروا الصوفين
 تبهون ومن ابن تزيون وانى ولوكون وعلام تمهون وبتكم عورة ببتكم وهم أزمه الصديق واليه الحق ابن
 تغيل محولكم أشبه لون الكذب بالصديق وتفاضون الباطل بالحق ابن الطلونا الكذب لله وعونده على
 طاعته الله ابن العقول المتضيقه يصليج الهدى ابن الموقون الذين خلعوا سراييل الهوى وقطعوا عنهم خلا
 الدّنيا ابن الابصار الأبيح منارة القوى ابن الدّين زعموا أنهم هم الراسخون في العلم ذوقنا كونا وبها علمنا
 وحسدنا لنا معنا الله ووصفهم وأعطانا ومنهمم وأدغلنا وأخرجهم بنا يستغنى الهك وتغنى الهى لا يمينه
 بما ورد من حكم أمير المؤمنين عليه السلام في حرف الألف بلفظ إذا بمعنى الشك وهو مائة

وتشيع ولتغنون بكه فاعلمه السلام إذا أراد الله بعبد خيراً عطف بطنه وفرجه إذا أراد الله بعبد خيراً الله
 الفنا عرو أسلم له ذوقه إذا ألتيا الدنيا على عبد لها من عجز وإذا أدبرت عنه سكبته عاينته مره
 اقبال كند وينا بر بده عاربه يكند انبراي او محاسن كبرير او كرسيت كند بر ميكنه محاسن إذا أراد الله بعبد خيراً الله
 الإفصاح وجسن التذير وجبته سوء التذير والاشراف إذا أفل أهل الفضل ملك أهل الجهل إذا طاب
 الكلام نبتة الملك كيم قيله الشامع وإذا اخطأ المتدبته لم يقع موعظه هرگاه مطابن باشد سخن با نيت كونه مي زيود
 شونده وكرنه من مخاطر مستمع نادر اذا اشابت بنج اهل شبت جهله واذا اشاب العاقل شبت عقله اذا سئل عمالا
 فسلم فقبل الله ورسوله أعلم اذا كنت جاهلاً فاعلم اذا كرم أهل التجل كرم متعبده ومحصره اذا اخطأ خرد
 الصديق سهل هجره هرگاه آسكا شود خد قصديت وصاحب خلع صحبت اور بر خود سهل شمار اذا افساك الامر ففطن
 بالخير والاسيظها واكر مفاضة طبعي صعب بر تو را بد پناهنده شو صبر وكياني اذا استولى الفساد على الزمان
 اهلهم ثم آساء الظن رجل برجل لم يظلم منه خيرة فخذ ظلم واعتك واذا استولى الفساد على الزمان وآ
 ثم آحسن الظن رجل برجل فقد خرد اذا انكرت من عذلك شيئاً فاقبل برأي خاليل برجل ما اكثره
 انكاره عمل تو خير را که ناروا باشد استظهار کن برای عاقلی تا رايل کند انكار تو را اذا كانت لك نلى اهو عرو وجل جاهله
 فابته بالصلاة على النبي صلى الله عليه وآله وسلم ثم اسئله الله خلقتك فوالله تعالى اكرم من ان يسئل
 خلقين جفتي اخذها و يمنع انهموى هرگاه از برای تو حاجتى باشد بسوى خداستين صلوات بر رسول خداى فرست انجا
 حاجت خود را از خداى بخواه ترا که خداوند كرمتر از استك دو حاجت ازوى سئول شود بغير ايند رود ان ديگر بر ايدر استود و روى
 اذا افرحت عن دار الفناء وتولفت بدار البقاء فقد ان فذحك ذقت لك ابواب الطمانين و ظفرت بالفلاح
 اذا هبت امرا فطح فيه فان شدة توجته أشد من الوضغ فيه اذا امطر الحاسد انفت التماسد هرگاه
 خد وحده باروكيا وسار وريد اذا اراد الله بعبد خيراً اظهمه في الدين والهمه البعيت اذا هرت على عذله
 فاجعل العفو عنه شكري المقدر فحظه هرگاه قدرت بر دشمن باشى بشكر اينكه خدايت بر قدرت او بر عفو را

کتاب کلمات خصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

مختصر

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا كَعَفَ بَعَثَ مِنْ الطَّلَامِ وَفَرَجَ إِذَا أَرَادَهُ صَلَاحَ عِبَادَتِهِ فَإِنَّ الْكَلَامَ وَقَوْلَهُ الطَّلَامُ ١٩٩
 وَقَوْلَهُ الطَّلَامُ جَرْنٌ خَلْدٌ وَمَعْنَى عَفَى عَفَى بِاللَّحْيِ وَفِيهِ مَعْنَى عَفَى عَفَى بِاللَّحْيِ وَفِيهِ مَعْنَى عَفَى عَفَى بِاللَّحْيِ
 الْمَلِكُ عَلَى قَوْلِهِ الْعَدْلُ وَقَدْ عَفَى عَفَى بِاللَّحْيِ وَفِيهِ مَعْنَى عَفَى عَفَى بِاللَّحْيِ وَفِيهِ مَعْنَى عَفَى عَفَى بِاللَّحْيِ
 بِرَفْعِ عَدْلٍ وَهَكَذَا كَمَا يَكُونُ عَفَى عَفَى بِاللَّحْيِ وَفِيهِ مَعْنَى عَفَى عَفَى بِاللَّحْيِ وَفِيهِ مَعْنَى عَفَى عَفَى بِاللَّحْيِ
 ذَمِّهِمُ الْعَوَاقِبُ فِيهِ إِذَا كُنْتَ فِي إِذْبَابِ وَالْمَوْتُ فِي إِذْبَابِ فَمَا اسْتَرَجَّ لِلنَّاسِ إِذَا امْتَكَنَتْ الْقُرْصَةُ قَانَهُنَّ مَا قَارَتْ
 إِضَاعَةً الْقُرْصَةُ فِيهِ إِذَا ذَكَرَ اللَّهُ لِحَمْدِهِ إِذْ لَا يَزِيدُ إِلَّا إِذْ ذَكَرْتَ مِنْ الذَّمِّ مَا تَقِي فَالْخَيْرُ قَا إِذَا احْتَسَبْتَ فَلَا
 تَمُنَّ بِالرَّفْعِ شُونَ مَوَدَّاتٍ مَعْرُوفٍ مَشُورًا كَرَامًا كُنِي مَن مَكَرَ إِذَا اجْتَمَعَتِ الْمَالُ قَانَتْ فِيهِ وَكَيْلٌ لِعَمَلِكَ بِسَعْدٍ
 بِهِ وَتَشْفَى إِنَّكَ إِذَا قَانَتْ مَالَكَ لِأَجْرِكَ وَاسْتَخْلَفْتَ اللَّهُ عَلَى مَنْ خَلَفَهُ مِنْ بَنِيكَ سَعَدَتْ بِمَا قَدَّمَ سَعْدٌ
 احْتَسَبْتَ لَكَ الْخَلْفَةَ عَلَى مَنْ خَلَفَكَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا أَلَمَّ بِالطَّاعَةِ وَكَتَفَى بِالْكَفَافِ وَكَتَفَى الْعَفَافُ
 إِذَا سَأَلْتَ مَا سَأَلَ فَهَذَا مَثَلٌ فَتَنَا قَانَةَ الْجَاهِلِ الْمُتَعَلِّمِ شَبِيهَةً بِالْعَالِمِ وَالْعَالِمِ الْمُتَعَلِّفِ شَبِيهَةً بِالْجَاهِلِ
 إِذَا أَلَمَّ بِالْحَرَمَاتِ وَتَوَرَّعَتْ عَنِ الشُّبُهَاتِ وَادْبَهَتْ بِالْمَعْرُوفَاتِ وَتَعَلَّقَتْ بِالْتَوَاقِلِ فَتَدَا كُنْتَ بِالذِّبْنِ
 الْفَضَائِلِ إِذَا أَرَادَ لِحَدِّكَ أَنْ لَا يَسْأَلَ مِنْهُ شَيْئًا إِلَّا لِحَطِّهِ قَلْبُهُ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَكُنْ لَهُ رِجَاءٌ إِلَّا اللَّهُ سُجَّانَهُ
 إِذَا ارْتَدَّ كُنْتُمْ إِذَا ارْتَدَّ كُنْتُمْ إِذَا ارْتَدَّ كُنْتُمْ إِذَا ارْتَدَّ كُنْتُمْ إِذَا ارْتَدَّ كُنْتُمْ إِذَا ارْتَدَّ كُنْتُمْ
 وَقَالِي إِذَا احْتَبَّ اللَّهُ عَبْدًا ابْتَحَسَ إِلَيْهِ الْمَالُ وَقَصَّرَ مِنْهُ الْأَمَالَ بِرِكَاهِ دُوسْتِ دَارِ وَخَدَايَ بِنْدَهُ رَا مَبْخُوضِ دَارِ وَبِنْدِ دَارِ
 مَالِ رَا كُوتَاهِ دَارِ وَنِزْوَالِ رَا إِذَا صَعِبَتْ عَلَيْكَ فَصَحْبٌ لَهَا تَذَلُّ لَكَ وَخَادِعٌ فَتَسَلَّ عَنْ نَفْسِكَ تَقَدُّ
 لَكَ إِذَا وَصَلَتْ إِلَيْكُمْ أَطْرَافُ الْيَتِيمِ فَلَا تُغْرَوْا أَمْصَامًا بِهَوْلِ الشُّكْرِ إِذَا كَرُمَ اللَّهُ عَبْدًا أَحَانَهُ عَلَى إِقَامَةِ الْحَقِّ إِذَا بَلَغَ
 اللَّهُ قُوتِي وَمَقْدِيرِي وَكَتَبْتُ الْخَوَالَةَ أَلِيمًا إِذَا نَزَّ مِنْهُ خُودٌ وَرَزْوَدٌ أَحْوَالِ لُودِ كَبْرُ كُونِ شُودِ إِذَا أَرَادَتْ فِي خَيْرِكَ خَلْقًا فَتَبَا
 فَجَنَّبَتْ مِنْ نَفْسِكَ أَمْثَالَهُ إِذَا احْتَبَّ اللَّهُ عَبْدًا ذَمَّهُ بِالْكَفَيْتِ وَالْجَمَلِ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا حَفِظَ عَلَيْهِ الْحِلْمَ بِرِكَاهِ
 دُوسْتِ دَارِ وَخَدَايَ بِنْدَهُ رَا مَبْخُوضِ دَارِ وَبِنْدِ دَارِ مَالِ رَا كُوتَاهِ دَارِ وَنِزْوَالِ رَا إِذَا صَعِبَتْ عَلَيْكَ فَصَحْبٌ لَهَا تَذَلُّ لَكَ
 الْعَمَلُ الْوَالِمُ إِذَا رَأَيْتَ مَقَالُونَ مَا قَانَهُ عَلَى الظَّالِمِ إِذَا وَجَّهْتَ فِي التَّكْوِيمِ فَاجْتَنِبِ الْعَارِمَ إِذَا كَانَ الْعَمَلُ لَا يُؤْجِدُ
 قَالَتِهِمْ ذَائِلٌ إِذَا كَانَ الْفَضْلُ لِأَبْرَدٍ فَالْخَيْرُ لِمَنْ بِالْإِطْلَاقِ بِرِكَاهِ قَانَهُ كَرْدِ حَرَسْتِ بِطَرِ كَرْدِ إِذَا تَطَلَّعْتَ كَانَتْ
 إِذَا مَلَكَتْ فَارْفُؤُ إِذَا مَلَكَتْ فَاحْبُوبٌ إِذَا رُؤِيتْ فَاحْبُوبٌ إِذَا اجْتَنَبْتَ فَاحْبُوبٌ إِذَا جِئْتَ عَلَيْكَ فَاحْبُوبٌ إِذَا جِئْتَ
 قَارْفُؤُ إِذَا حَابَبْتَ فَاسْتَبْقِ إِذَا انْطَلَبْتَ فَاسْتَبْقِ إِذَا ابْتَلَيْتْ فَاسْتَبْقِ إِذَا ابْتَلَيْتْ فَاسْتَبْقِ إِذَا ابْتَلَيْتْ فَاسْتَبْقِ
 إِذَا صَنَعْتَ مَعْرُوفًا فَاسْتَبْقِ إِذَا صَنَعْتَ إِلَيْكَ مَعْرُوفًا فَاسْتَبْقِ إِذَا مَشَرَّكَ كَرْدِي بِوَشْبِهِ دَارِ كَرْدِي بِوَشْبِهِ
 نَوَيْكُؤِي كَرْدِي بِوَشْبِهِ دَارِ كَرْدِي بِوَشْبِهِ دَارِ كَرْدِي بِوَشْبِهِ دَارِ كَرْدِي بِوَشْبِهِ دَارِ كَرْدِي بِوَشْبِهِ
 كَانَتْ مَعْرُوفًا فَاسْتَبْقِ إِذَا صَنَعْتَ إِلَيْكَ مَعْرُوفًا فَاسْتَبْقِ إِذَا صَنَعْتَ مَعْرُوفًا فَاسْتَبْقِ إِذَا صَنَعْتَ مَعْرُوفًا فَاسْتَبْقِ
 الْكَلَامُ إِذَا حَالَتْ بِاللَّسَامِ فَاعْتَلِلْ بِالْعَهَامِ إِذَا مَلَّ الْخَطَابُ كَثْرَ الصَّوَابِ إِذَا دَسَمَ الْجَوَابُ فَيَنْ الصَّوَابُ إِذَا
 قَلَبَ الطَّلَامُ كَثْرَ الشَّيْثَاتِ إِذَا ظَهَرَ بِهَا الشَّيْثَاتُ لَوْ تَقَسَّيَتْ أَلْوَكَاثُ بِرِكَاهِ خِيَانَتِ اسْكَارِ شُودِ بِرِكَاهِ خِيَانَتِ
 إِذَا تَلَّى الْقُدْرُوتَ بِمَثَلِ الْجَدِّ إِذَا احْتَبَّ اللَّهُ عَبْدًا وَغَطَّهُ بِالْجَوَادِ مَلَكَتْ إِذَا ذَكَرْتَ الْأَفْضَلَ بِرِكَاهِ دُوسْتِ

جلد سیم از کتاب دو تیم ناسخ التواریخ در وقایع اقبالیم

۹ - روز قوت که بر خدا من ضرر بیاورد آنست که اگر از آن صاحب الطاهر بگذرد بگردد چون تقدیر نازل شود تمیز باطل شود و اگر
 قلب الغدرة كثيرا لعل بالعباد بواذا اذ انت عالم لکن له خاد ما اذا فادنت ذنبا لکن ناد ما من عالم راد به
 کنی خادم باش و چون نکرده دور شدی خادم باش اذا حسن الخلق لطف الطلوع اذا قويت الامانة كثرت الصدق اذا
 عمل العقل نقصت الشهوة چون عقل پذیرد شهرت نقصان کیرد اذا تاب قلب العنينة قويت السلوه اذا طابت
 العير فاطلبه بالطاهرة اذا طابت القبا فاطلبه بالفاخرة اذا الرکون ما يزيد نكرا ما يكون اذا اظلمت الریتة
 ساء من الطنون اذا قصرت بهدك عن الكفاية فاسأل لسانك بالانكسار و من كونه شود دست تو از کبر بفرود خواه در از کبر نزل
 خویش بیکر اذا اتت بك الشهرة فاجعل قلبها الشكر اذا قام احدكم الى الصلوة فلهصل صلوة مودع لولا فاما قد
 قارنم اذا استكبت فاعزمت اذا اوليت فاعديل اذا اهلوت فلا تخون اذا ورت فاصبر اذا اظلمت فاشبع اذا
 كان العذر طبا عما فاليقه ان كل احد يجر اذا اخطت فاكبر حتى الاخاء اذا اخطرت الاجال فاصصت الامال
 اذا بلغت ضاها الامال فادكر وابتغى الاجال اذا اخطرت بيته السلطان فقهر الرمان و من متغير مشورت سلطان
 و بکرون بگرد و در زمان اذا استشاط السلطان فسلط الشيطان و من غشم کیر سلطان مسلط شود شیطان اذا اخطت ثم
 على غير به خفي فامضوا اذا اخطرت التواويل بالفرانض فان رضوا اذا طالب العصبه فاكذب الخوف اذا
 كثرت الغدرة قلب الشهوة اذا املتم فاعزوا الله بالصحة اذا اتمم الخبز فادوا و اذا اتمم الشر فاصصوا
 عنه اذا قدت النبوة وقت النبوة اذا اخطرت النبوة بقلب الاضحية اذا اظلمت قلبكم اهلواكم ترو و تکر
 موارد الملكة اذا اخطت الخالق قوت الهم اذا اخطت الخلق قوت منه اذا اساء الشغل خاب الاصل اذا
 ايقض اسودت مات السبک برکاه موی سباه تو سفید شد بدان که رونق تو برفت و بگو بنمای تو برود مرک تو زد یک شد اذا
 زانت الله بتابع قلبك البلا فادها بظلمت برکاه کران شدی که خداوند متوازر کرد و بر تو بود و بیتی دهنه باش که نور از خوب
 خلت شه مفر با اذا زانت الله سبحانه و تعالی بغير نيت بیکر و قد احبک اذا زانت الله بغير نيت بغير نيت
 و بوحشک من ذکره فقد اهنضت اذا بغير نيت الى الامانة كما جوبت مصاحبة الهم يقول اذا قلبك الغمول لکر
 الغمول اذا زانت الله بتابع قلبك الهم مع البعاصف فهو انسد دایج لك برکاه کران شدی که خداوند متوازر است
 بر نوضت بار با بیکه صبان کار باش بدان که نور بحال خود بزداشت اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع
 اذا الرکون ما يزيد نكرا ما يكون اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع
 برخان سود صندیم چیز سکوت ما منده و نه اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع
 حسن العباده اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع
 حبه الله الامانة برکاه خداوند بنده را خاص خویش خواهم نام کند با او بانست را و برکاه دوست و در عهدی را محبوب باشد
 تروا مات اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع
 اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع
 باش و اگر در طلب مردم دیدی نزدی ما سب باش اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع
 الهم فاحذنه اذا زانت الله بتابع قلبك الهم فاحذنه اذا اظلمت الریتة فواضع اذا اظلمت الریتة فواضع

کتاب کلمات مختار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

۹۰۱ إذا أحدثت معك بطلا صا صوا كرمها إذا ابتدأت معك في معاوس الله أمنها إذا ضللت عن حكمة الله
فكيف عند ذنوبه فإني إن فأتك من حكمة ما يشبهك فإن يفوتك من ذنوبه ما يكفيك إذا وثقت بوقته
تجيك فلا تبالي متى لقيته ولذبت بكهرا مطمئن شدي بدوسني برادرت باك مداركه كما طافت بيكني اورا واولا فانت يمكنه قوما
إذا حلت عن الشهادة بقتة فؤده فما يملك عنه إذا صعدت دوح الوهن إلى السماء فتهتبت الألائكة وولدت
عجا كلف لها من دار قد بينها جبار إذا لا يكون طالما لم تكن مستوحا وابعها انكر نبي عالم امور كارشونزه
ويزر كنده بس إذا علوت فلا تفكر فبين ذنوبك من الجهال ولكن اقتدي من فؤتك من العلماء إذا كان مجموع
الوون لا يؤمن من الجهل ترك التأمله إذا انضبت أمرا فامضه بعد الرويه و مراجعوا المشور وولا فؤتك
عمل يوم إلى عهد فامض لكل يوم عمله إذا أردت ان تنظم عمالك عند الناس فلا تقم في عهك إذا لوت
للعائل فقد أوجست عينا إذا حلت عن الجاهل فقد أوسعت جوارها إذا قدمت الفكري أفضالك خستك
فوليك في كل أمير كروا فامم امور ففكر وندبر ما مقدم داري حراف كارا برنو مبارك اقتد إذا لوتك صموتة أمير
فانضبه به ذل لك وخالج الزمان عن الحدايه من علك إذا أراد الله بوجه من أمته عقلا فوفا وعملا
منه فاما بركه خير نبيه را بنجر صا كنده اورا فوت عترو استقامت عن إذا أنت هديت لقصيك فكن أخشع ما تكون
يريك إذا كان لير فوخر ما كان الخوف رفعا إذا زادك السلطان فخر بها فؤده إجلالا إذا هت الوذ ووجب
الترادف والعاخذة الخدك وليك أفا فكن له عبدا وامتحة صدق الوفا وحنن الصفا بركه باخود شين
نور و دست نور برادري نبرای او بنده باش و عطا كن اورا صدق و فاه حسن صفا إذا أخست القول فآخين العمل للبح
بذلك بين فؤد اللسان وقته فافا اللسان من بكو كروي كشار را بكو كن كروا را جمع كني بيان فونت و طلاق بيان
وضيلت حسان إذا واهم الخمر ففانهم إليه وراهم الشر وناصدم عنه وكنتم بالطاعة عاطلين وفي الكارة
منا فبين كنتم عهبت فافونين إذا وجدت من أهيل الفافه من جهل لك فاذك إلى يوم القيمة فبوا فبك
بوقه فاحش ففانج إليه فافشتمه وجملة إياه واكيز من فؤده و فانت فافر رطبه فلعلك ان تطلبه
فلا تجده بركه بافني ازا من ضر و فاف كسي را كه من فوافد كروا نور از برای روز قيامت و حاضر كند فوای فبامت بتر و كيه
نوكا هي كه ففوج باشي بين منضم بهار جنين كس را و من كن برا و جهد كفا و فاف باشي چه فوافد كند كه اورا طلب كني و بود دست نبالي
إذا و متم الا تنفخ باليكم فاعلوا بوا و الفكري معان بهو ففوا فلو بوا إذا فلبت علك الشوق فافها
بلا اخصلر إذا فسلط ملكك انضبت فافخبة بالكون والوفا إذا الرشح الكرامة قالامانة التوم و إذا الر
بفج السوط قالهف لخم كرا بال فني و فافد كراست سود مند نهض طرفي امنت ببار و انجا كه ضرب از بانه كرا كرا ببار
شبهه بار كرا انجا ففوت بالكر و و ما فؤد بك ففطالمة ففوك إذا كبت كفا فافه الففوفه قبل خف فافها
فتم على علك چون كسولي ففاشي از من بيش كه فافم برزني و بطور كني و بكر بار نظري بكار زيرا كه بر عقل ففتم بشودا إذا و ادك
فبك ما أنت ففوم من سلطانك ففدت لك افة و ففولة فافظرا لي عظيم ملكا ففوف و فؤد ففوف الا ففوف
عك من معك فون ذلك ففون من ففاجك و ففك من ففريك و ففوف اهلك ما ففرب منك من عفاك إذا
ففوت في صلاح نفسك ففلك بلا ففاه و الففوف و الففوف إذا كرا الففوف اهلك فافم الففوف بك إذا ففوت

جلد سیم از کتاب بیستم شیخ التوحید خود در بیان تعلیم سبب

الله عبدا لله ورسوله ووقفه اطاعتها وانظر الى ثواب قوم بلوا بلوا باه من سبب شهوده وان قومي من قومه
 بهای و با اذاعتوا الخس بلوا بالسيئة اجتهدوا في انزاله عنهم عن عبد كان اول ما يتبرونه
 عقله واشد شيء عليه فخذله وقتي خذونه وادوه بيكند زوال نعمت عبي رخصتني من غير ميكنه حضور او بدترین بیات بر
 فقدان عقل است اذا نظر احدكم في انوار قلبه على الحمد لله الذي خلقني فاحسن خلقي وصورتني فاحسن
 صورتني واذان وبق ما شان من قهري واكرم في الاسلام اذا اشكل احدكم عن قلبه فليقرأ آية الكرسي والغير
 في نفسه انما يعرف فانه ساقى انشاء الله اذا التهم عدو كوفي الحرب فاقبلوا الكلام واكثروا ذكر الله عز وجل
 ولا تكونوا هم الاذيات هرگاه ملاقات كنيد دشمن را در جنگ من كنو كند و خدا را فراوان ياد كنيد و روى بر نمايد و پشت به جنگ
 مديد اذا جلس احدكم في الشمس فليبتئذ ما فاتنا الظهور الداء الذي يفتن هرگاه كس در ظل آفتاب نشيند بدمه پنهان
 نوزد آفتاب نمايد چه ظاهر كنند در نماز كند من بغيره بشد اذا ناولكم اسائل الحق فاستأوه ان يذموا لكم فانه يجاب
 فيكم ولا يجاب في نفسه لا تمم بكنون و ليرد الذي يثاوله يده الي جنبه فليقلها فان الله تعالى ياخذها
 قبل ان يقع في يد السائل كما قال الله عز وجل اولئك الذين آمنوا فقبل التوبة حقن دماءهم وياخذ الصديقان
 اذا جلس احدكم على الطعام فليجلس جلسة العبد ولا يصنع احدكم لخدعي ورجل يمد على الاخرى وبتبرقع
 فاقبلها جلسة بينضها الله عز وجل وبتعت صليها هرگاه جلوس كنيد كى از شما بر خوان طعام يا در جهان نشيند كه عبي
 و كپاي خود را بر فراز پاى ديگر كنند و مرتع نشيند بر اين نشستن را خداوند مبغوض ميدارد و صاحب اين جلد را دشمن ميدارد
 اذا ضاق المسلم فلا يتكلم و ربه عز وجل و لبتك الى ويدا الذي يهدى مقال هذا لا مورد و ندينها من
 كاربينه مسلمتكم شود بنايد سكايت از خداى كند بلكه بايد سكايت بزرگ خداى بردان خداى كه كلبه امور و تدبير او دست
 اوست اذا وتوس السيطان الى احدكم فليعود بايق و كبتك امنتك بايق و يرسول و محطالة الدين اذا اناد
 بعدكم التوم فليصنع يده اليمنى تحت خده الايمن و اقبل يوم الله حسبا الله و صفت جنى يورث ملبو
 لوفهم و ديني محتم و ولا يذم من امرض الله طاعة ما شاء الله كان قمار الربا لم يكن اذا اناد احدكم التوم
 فلا يصنع جنبه حتى يقول ابيد نفسي و عيني و مالي و حوائجهم قتل و ما رزقني ربى و حوائجهم و
 الله و عقله الله و جبروت الله و سلطان الله و رحمة الله و راحة الله و غفران الله و قوت الله و قنوه الله و
 جلال الله و بوسع الله و كان الله و يجمع الله و يرسول الله و صلى الله عليه و سلم و يؤذنه الله و صلى ما
 يشاء من شرا الشامة و الامانة و من شرا الحون و الاين و من شرا الهدى في الارض و ما يخرج منها و من شرا
 ما يتنزل من السماء و ما يخرج منها و من شرا كل ما يورث احدكم من شراها الى رب على جوارح مستقيم و حق
 على كل شيء مذموم و لا حول و لا قوة الا بالله العلي العظيم اذا قام احدكم الى الصلوة فليقل اللهم صل على
 محمد و آل محمد و لا يورث من راحة الله الى انشاء هرگاه بايست كى از شما در نماز شيطان دسى آيد و ندهد كس را و شهادت
 نرسيد كه رحمت خداوند را فرود كند اذا التهم لخوانكم صليها و الظهور فاقبلوا التمسك من شراها الى ربكم تحت
 الاذن و قد ذهب اذا خرج احدكم في سفر فليقل اللهم انت الصاب في الفقر و الحامل على الظلم و الظلمة
 على الامل و لا اله الا انت اذا فقمتم الرجل من مولودك فقلوا بارك الله لك في و تبارك الله في و تبارك الله في و

وذلك قوله إذا زاعج أحدكم أمراً عجباً فليأت أهله من كراهة كي از شما از دیار زنی شخصی گریه باید آتش خویش را با این خویش ۹۰۳
بشاید چه زمان با هم مانده اند إذا ألقى أحدكم دعبته فليقل الكلام فإن الكلام عند ذلك يكون من أولاد بيت
یکی از شما بازو چه خویش هم بستر شود باید سخن بترکوب تا مرث کلی دلشود إذا حمل أحدكم اللذذ و بطل التقدير
ثم اودع من حكم أمير المؤمنين علي عليه السلام في قولنا لا يلف بلفظ إن وهو ما إن و مثل ذلك و يفتون حكمه
قال عليه السلام إن أمتج الحيز فو أبا البراءة أنتم الأموه عاقبة الصبر إن أدنى الوطاء شير إن ذكر التبر
شتر اليفك إن من يمشي على ظهر الأرض فساو إلى يطها فكسر برشت نین او میرود ناچار در شکم زمین جای میخند إن
الأموه إذا كانت اختلفت اخرجها أو لها إن اللهل و الثمار و شير عن في هذه الأعمار بها ما و سر عند رسولنا
و علی کردن مدت اعمار إن في كل قط موعظة و عبرة لذوی الألباب و الأعبال إن لله سبحانه و تعالی
عباد المفضلهم بالتم لنافع العباد بقرها في آیههم ما بدوا لها فإذا استوعبها ففهمها ثم و حولها إلى عبرهم بها
خداوند اختصاص میدهد که هر چه از بندگان خود را بیدل نعم تا دیگر از او سود مند باشد و این نعمت است ایستاد هم که از وجود
دریغ ندارند و گاهی که از عطا دست بردارند خداوند آن نعمت را از ایشان بگیرد و غیر ایشان بر این التوذة غیر همتها
اللسان و عن الهبة الشان إن أفضل الناس من علم عن قدره و ذمه عن غيبه و انصف عن فقهه بها ما غیر
مردم کسی است که با قدرت علم و رزق و از غیب پر بیزد و با نیرو مندی کار با نصاب کند إن هذه النفس لا تارة بالشو
فمن أهملها تحبده إلى اللائم إن النفس جومرة نقية من صانها و صفها و من ابتدها و صفاها بها
نفس جو بریت غیر حرم صیانت کنی بیده شود و چون ست از داری پست کرد و ان لله سبحانه و تعالی تطواب و
قطاب فإذا تزلزلت فادعها بالدعاء فانه لا يخرج البلاء إلا بالدعاء إن كلام الحكيم إذا كان صوابا كان
دواء و إذا كان خطأ كان داء إن أهل الجنة لهم من منازل شيعنا كما بقوا إلى الزجل لكذا كيف لقوا
التملة بها أهل جنات منازل شيعان را چنان نکرده که مرده مان ستار کا نزار آسمان ان افضح الناس انصمهم ليقبه
و أطوعهم ليوم إن الله سبحانه يعطي الدنيا من حيث ومن لا يحب ولا يعطي الدين إلا من يحب بها ما خاذله
عطا میکند و بنا را با کسی که او را دوست دارد و نیز با کسی که او را دوست ندارد و لکن بر عطا نیست الا با کسی که او را دوست دارد
تخلص ليهود من الفناء أشد على المالين من طول الأجرها إن أمامك طريقا إذا استأقر بعبادة و
مشقلا مشددا و لا غناء بل من حسن الأوطار و قد يبالغك من الزاد إن أعين الثاير لغتهم ليقبه
و أعصابهم لربهم إن حسن العهد من الأيمان إن حسن القويك من أصدق الأيمان إن كثر النعم لوم و
مضاجبة الظاهر ثم إن حرك و ملك الدنيا فبها إن الله سبحانه يعجز الوجع المصعب على اللطيف إن الله
يجب الحجب للمعتق للفقير الراضون بها ما خاذله دست میدهد مرد عیفت با جبار که بر بنبر کار بود و رضا بتصادم هر ان أفضل
الإيمان أيضا إن الرجل مؤثبه إن أفضل الجهاد مجاهدة النفس إن اليوم عمل ولا حساب و عدا
جناح و لا عمل بها ما امروز روزگار است روز حساب فردا روز حساب است نه روزگار ان الله سبحانه و تعالی عند انصار كل مغیر
و قول كل فاعل و عمل كل فاعيل جمله خداوند حاضر و ناظر است بر ضمیر که در خاطر گریه و بر کلامی که گویند از این بزرگ
و بر عملی که عاقل میباید کند إن أول الثاير بالجهاد أفضلهم بما جازوا به إن الله يعجز الطويل الأمل الشيء العجل

جلد سیم از کتاب دویم تاریخ التواریخ در وقایع اقالیم سیم

جان خداوند بسوخ دارد کسی را که سیر طولانی و سود عریض است این من الیباد و لیکن الکلام و انشاء السلام ان الفسق
 والفسق انما من خلائق الاسلام ان لیس انک بتفضیک ما عودته ان طبعک یتدعون الی ما ایتته ان المؤمنین
 منسکینون ان المؤمنین مشفقون ان المؤمنین خائفون ان المؤمنین و جوارون ان المؤمنین من لا یفتن بالحدیث
 ان السائل من لا یفتن للقطع ما نام و در اندیش از حدیث زبان نه پند و عاقل از در طبع نه بدعت بنقد ان الصادق لکن
 جلیل ان تکاذب لیس ان ذلیل ان بذل الخیثه من محاسن الاخلاق ان مؤاساة الی قافی من کرم الاخرافی
 ان من انقاد اضاعة الزاد ان من السقا انقاد العاد ان استعد الناس من كان له من نفسه بطاعة الله
 متقاضی ان اتقى الناس عتبا من كان یقیم الله واجتهاها ما از عیش کورا انکس بره برد که نصبت خداوند خدا و در ان
 انفاق هذا المال فی طاعة الله اعظم نعمة الله وان انفاقه فی معاصیه اعظم مجتذ ان الدنيا والآخرة کر جلی
 له امران ان اذا اذنی احدیها اتخط الاخری هانما دنیا و آخرت ده نین را مانند که در سزای مردی باشد هر یک را در صورت
 بدرد آن دیگر خشم کبر و ان من مکاوم الاخلاق ان فصل من قطعک و غفلت من حرمک و تقو من ظلمک هانما از
 مکارم اخلاق آن است که در صحنی با کسی که قطع کرد از تو و عطا کنی با کسی که محروم گذاشت تو را و معفو داری کسی را که مظلوم داشت تو را
 ان الله تعالی یتدخل یمن التبه و صلیج الشهوة من بشاة من جبار و البتة ان امرنا صعب مستصعب لا یجمله
 لا یقصد انتم الله قلبه للایمان و لا یمن حد بشاة الا صدور ائمه و احلام و زینته هانما امرها لم یبت صعب و در سزای
 حق نتواند کرد از انجا که از مرده باشد خداوند قلب او را از برای ایمان و حفظ نماز کند که در حدیث باران اولهای امین و عقلهای مبین
 ان المؤمنین صیون لیتون محسنون ان الله سبحانه ابی ان یجعل اولاد المؤمنین اولاد من خیر لا
 یجتیبون ان السائل یحفظ بالادب و الهام لا یحفظ الا بالقریب ان فی سبحانه و تعالی ملکنا هادی فی کل
 یوم باهل الدنيا و الموت و انوا للقریب و اجعلوا لیدها بجانا خداوند هر روز خدا در مبدد کرای او دنیا و دنیاوند
 بیارید از برای مردن و بیان کنید از برای خراب شدن و فراهم شود از برای رفتن ان خیر المال ما اکتسب ثناء و شکرا و
 اوجب کواجا و اجر ان المران ظاهره ائین و باطنه جهنمی لا یفتنی عجایبه و لا یفتنی غرابیه و لا یکتف
 الظلمات الا بیده هانما قرآن ظاهرش عیب است و باطنش عیس قانی نبی شود عجایب آن و از میان میرود غراب آن و روشن میشود
 تا ریکها الا بنور ان الله سبحانه قد انا و طریق الحق و اوضح طرقه فبقوه لازمة او سعاده دائمة ان الناس
 الی صلیح الادب انجیح من انهم الی الفضة و الذهب ان هذا المران هو التاضح الیهی لا یغش و الهادی الیهی
 لا یضل و الصفت الیهی لا یکنی بجانا قرآن با صحت که در غش فی با نرود و بدیت کند و ایست که کراه میکند و محذی است
 که دروغ بگوید ان اللبل و انما و بجان منک فاعمل فیها و باخذ ان منک فخذ منها ان الدنيا یونی منظرها
 و یونی محس ما ندرت بالغرور و دیگرشین هانما دار هانت علی دها فقلط حلالها و حرامها و حرامها و حرامها
 و خلوه من هانما یضوفا الله اولیا یور و لم یضن بها علی اعدائیه فذم الذنن ان من نکدی الدنيا انما الا
 یغنی علی حاله و لا یخلو من استیماله و ضلیح جانبها یفساد جانبها و یضرب صاحبها یضرب صاحبها فالتون فیها خطر
 و الیضا یضرب و الاخذ الیه بالمال و الاخذ علیه بالمال هانما از کمد و شامت دنیا آن است که اقی بیخاند
 بحال و عالی نبی شود از دیگر کون شدن عالی بحالی اصلاح میکند طرفی را بغض طرفی و مسرور میکند یکی را بید عالی دیگری توقف در دنیا

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

۹۰۰ خطراست و اطمینان بدینا غرور و بطرد و محلد بودن در دنیا محال است و اعتماد بدینا کفر است و ضلال این دنیا دار و البلاه معروق
 و بِالْعَدْوِ مَوْصُوفَةٌ إِنَّ الدُّنْيَا لَا تَذُومُ أَحْوَالَهَا وَلَا يَلْبَسُ قِيَامُهَا الْعَيْشُ فِيهَا مَذْمُومٌ وَالْإِيمَانُ فِيهَا مَعْدُومٌ
 سلامت نبماند تزلزل آن زندگانی که در دنیا مذموم است و ایمینی در آن معدوم این دنیا ظیل الغمام و حلم المنام و الفرح الموعود
 بِالْقِيَمِ وَالْعَمَلِ الشَّوْبُ بِالْيَمِّ سَلَابَةٌ الْيَتِيمُ أَكَالَةُ الْأَيْمِ جَلَابُظٌ الْيَتِيمِ هَانُوا بِمَا سَابَهُ بَرٌّ حَوَابٌ حَقَّةً رَامَا نَكَدَهُ دَوَامِي دَا سَحَابِي
 نثار و نادی آن با غم پیوسته است و شهد آن با سم آغشته نعمت در امپرد مردم را بخورد و رحمت و نعمت را میکشد این دنیا لایق
 إِصْحَابِهِ وَلَا تُصَفَوُ لِشَارِبِي دُنْيَا وَمَا تَمَكِّنُ لِمَا حَبِ خُورِهَا فِي نَبْشِهَا بِأَسْرَابِ حُورِهَا إِنَّ الدُّنْيَا تَهْتَمُّ بِتَقْوَلِ وَأَحْوَالِهَا
 تَقْبَلُ وَلَذَائِقِهَا تَقْبَلُ وَبَعِيدَاتِهَا تَبْغِي فَأَخْرِضْ عَنْهَا قَبْلَ أَنْ تُخْرِضَ عَنْكَ وَابْدِلْ بِهَا قَبْلَ أَنْ تَسْتَبْدِلَ بِكَ هَانُوا بِمِ
 دنیا با کس نباید و احوال آن دیگر کون کرده نه نهی آن غای کرده و محتفای آن باقی ماند پس روی بگردان از دنیا از آن پیش که از تو روی بگرداند
 و بدل گیر آخرت را بدینا از آن پیش که دیگر بر تو بدل گیرد این دنیا حلوة خفوة حقت بالشهوان و و اوقت بالظليل تحلت
 بِالْأَمْوَالِ وَتُرْتَبَّتْ بِالْعُرُودِ لَا يَدُومُ نَجِيهَتِهَا وَلَا يُوْمُنُ فُجِيهَتِهَا عَرَانَةٌ حَرَانَةٌ حَائِلَةٌ ذَائِلَةٌ فَايْدَةٌ بَائِدَةٌ أَكَالَةُ
 حَوَالِهَا هَانُوا بِمَا سَابَهُ سَابَةٌ شَبَّوَاتٌ وَشَكْفَى أَوْلَادُهُ سَابَةٌ بَجْرَانِي أَذْكَ وَحَمَلِي وَغَيْرِي سَابَةٌ بَارَزُورِي
 نهمش کس نباید و مصابش امین نشود فریبده است زبان رساننده متغیری است زایل شوند در گذرنده است قطع کننده حور زنده است
 قطع کند خوردنده است بولاکت نکلند این دنیا دار و جندی باین صدقها و دار عافیه باین قیام عنها و دار غنا و این
 تَرَدُّدِهَا وَدَارُ مَوْجِطٍ بِلَيْنِ الشَّظِّ بِمَا تَدَاذَنَتْ بَيْنَهَا وَكَادَتْ يَغْرِفُهَا وَتَقَعَتْ نَفْسُهَا وَأَهْلُهَا قَتَلَتْ لَسُنَا
 بِبِلَاقِهَا الْبِلَاقِ وَشَوْقَهُمْ يَسْرِفُوهَا إِلَى الشَّرِّ وَدَاخِكَ بِيَا فَيْهَ وَابْتَكُوفُ بِبَيْعَتِهِ وَرَغْبَتُهُ وَرَهْبَتُهُ وَنَجْوَانَا
 وَنَحْوَانَا قَدَمَتِهَا بِجَالِ قَدَاةِ الدَّمَامِ وَجِدَّهَا أَحْوَقُ ذَكَرْتُمْ فَذَكَرُوا وَوَحَدَّاهُمْ فَصَدَّقُوا وَوَعظَاهُمْ فَاتَّقُوا
 وینها یا العیبری و العیبری هانوا بدینا خانه صدق است برای کسی که تصدیق کند و خانه عافیت است از برای کسی که بماند و کسب عافیت تواند
 و خانه غنا و ثروت است از برای کسی که توشه بردارد و عدل و راد کند و خانه وعظ و اندرز است از برای کسی که پند پذیرد و هجرت
 گیرد هانوا بدینا انهی کرد بجهانی و نداد و داد بفرق و خیر قنا و یستی آورد نفس خود را و اهل خود را و شغل کرد از برای اهل دنیا بلار از بلای و تسوی
 کرد ایشان را بشادی و سروری بسوی شادی و سرور و شام کرد بعافیت و صبح کرد بصیبت و حال آنکه ترغیب میکند و میرساند
 و بکوف می اندازد و حذر می بخشد جماعتی که بغفلت زیستند مقام ندامت لودا قرین مذمت و دشمنی و کروی او را محمود شمرند و عقیده
 کرد ایشان را زودمت نکرشند و حدیث کرد و تصدیق نمودند و موعظه فرمودند و پند پیچیدند و نغیرت در عبارات آن این دنیا دار
 الْآخِرَةُ عِدْوَانٌ مُتَقَاوَانٌ وَسَبِيلَانِ مَخْتَلِفَانِ مَنْ أَحَبَّ الدُّنْيَا وَالْمَا أَبْغَضَ الْآخِرَةَ وَعَادَا هَا وَعَادَ تِلْكَ
 الشَّرِيفُ وَالْقَرِيبُ وَمَا شِبَّهَا فَكُلُّهُ قَرِيبٌ مِنْ وَاحِدٍ يَمَكِّنُ مِنَ الْآخِرَةِ هَانُوا بِمَا بَعْدَ خَيْرَاتِهَا هَانُوا بِمَا أَخْرَجَتْ دُورُهَا
 غیر مؤلف و دوراه مختلف اند پس هر که دوست دارد دنیا را دشمن دارد آخرت و این هر دو مانده اند مشرق و مغرب چند آنکس
 بسوی این زوداران دیگر دور ماند و ایشان دوزن را مانند که فخرش بکشد و بر باشند هرگز با هم رایگان نشوند این دنیا دار و نجات
 مِنْ حَوْجِلٍ فِيهَا فَجَعٌ وَتَقْفِدٌ وَمَنْ أَمِيلَ فِيهَا فَجَعٌ بِأَجْبَتِهِ هَانُوا بِمَا دَارَ مَصِيبَتِهَا مَنْ كَسَى رَأْسَهُ حَمَلَتِ دَارُهَا بِرَفْسٍ بِرَفْسٍ
 مصاب شد و آنکس که حمله نمودند برک دوستان سوگوار گشت این دنیا فدا داد بوفت و لذت نشود و داع و این الاخرة فدا بک
 كَسَى رَأْسَهُ حَمَلَتِ دَارُهَا بِرَفْسٍ بِرَفْسٍ

جلد سیم از کتاب دویم نامح التواریخ در و جالیع اعالیم سجه

وَأَشْرَفَتْ بِأَطْلَاجِهَا دُنْيَا بَشْتِ كَرْدُو بَدَوَاعِ شِبْدَادِ وَأَحْرَمَتْ رُؤْيَ آوَرْدِ وَبِاطْلَاحِ شَرْفِ كَسْتِ إِنَّ الدُّنْيَا مَتَكُونُ سَنَةً مَتَكُونُ
لَدَانِيَا تَنْهَضُ وَمَوَاطِنُهَا تَضْبَعُ وَعَبَثُهَا عَنَاءٌ وَتَبَاؤُهَا قَنَاءٌ تَجْمَعُ بِجَانِبِهَا وَتُرَدُّ بِرَأْسِهَا وَتَحُونُ الْوَأْتِ
بِهَا وَتُزِيحُ الْمَطْلِقَ إِلَيْهَا وَإِنْ جَمَعْتَهَا إِلَى انْفِصَاحِ وَقَضَيْتَهَا إِلَى انْفِطَاحِ إِنَّ مِنْ هَوَانِ الدُّنْيَا عَلَى شَوَاقِقِهَا لَا يَبْطُحُ
إِلَّا فِيهَا وَلَا يَنْتَالُ مَا عِنْدَهُ إِلَّا بِتَرْكِهَا هَذَا كَارِئِيَا مَسْكُونِ مَسْكُونِ سَتِ لَذَاتِ لَوْزَنْدَا كَمَا كَمَدَ رُوَيْكِي وَخَشْتِيَا رُوْغَشْتِيَا
كَلَوِي كَرِئِيَا رُوْعَادِ بَقَايِ اِبْرَهِنِ سَكْرِي وَصَرْدِي يَكْنَهُ طَالِبِ رَادِ بِلَاكْتِ مِي كَلَنْدَرِ كَبْرِيَا وَاقِ بَجُودِ رَاخِيَا تِ يَكْنَهُ مَطْمِنِ بَجُورِيَا
بِرِي كَنْدَرِ مَا جَمَعِ اَنْ مَشْرَفِ بِرِي كَانِ فِدَنْ وَتَرَا كَبْدَنْتِ دِي بِي سَتِ كِي اَنْ مَشْعَرِ رِي دِي اَنْ سَتِ هَا نَا اَرْخَارِي وَبِي دِي بَا سَتِ كِي بِفَرَا نِي كَنْدِ
هِي كَيْ كَسِ خَدَا بَرَا كَرْدِ رُو بِيَا وَبِي كَسِ قَرَبْتِ مَن بَجُودِ كَرْتِي كِ دِي اِنْ الدُّنْيَا كَا حَبْدُ لَيْتِنِ مَسْتَهَا فَا نِيلِ مَسْتَهَا فَا عَرُوضِ عَمَّا
بِي جِي كِ فِيهَا لَيْفَلَهُ مَا يَصْحَبُكُ مِنْهَا وَكُنْ اَنْتَ مَا تَكُونُ بِيهَا اَحَدًا مَا يَكُونُ فِيهَا هَا نَا دِي بَا رَا اَنْدَكِ مَسْ اَنْ
نَرْمِ دِي سَنَدِ اَسْتِ دَسْتِ اَنْ كَشْدَه پَسِ كَرْدِ اَنْ رُوِي اَرْبِي كِي كِي رُو بِيَا نُو رَا بَشْ كَفْتِ مِي آوَرْدِ وَجِي سَتِ اَنْ بَا نُو دَرْتِ اَنْدَكِ اَسْتِ وَ
بَا شِ دَرِ خِي كِي كِي مَشْتَرِ اَنْ رِي دَرِ دِي بَا بَرِ خَدَرِ تَرَا زِ اَنْجِه دَرِ دِي بَا اَسْتِ اِنْ دُنْيَا كَرْدِ اَنْ هُنْدِ وَلا هَوْنُ فِي عَيْنِي مِنْ عَرَفِي خِي تَرِ فُو
فِي بَدِ بِي كَنْدِ فِيمِ رَا حَقْرِي مَن وَرَقِي فِي فِيمِ جَوَادِي مَا لِي لِي وَتَجْمَعُ بِنَفْسِي وَلَذِي لَا تَبْقَى هَا نَا دِي بَا شَادِ رِشْمِ مَن عَارِئِيَا
اَرْعَقِ خَرِئِي كِي بَرِ دَسْتِ صَا حِبِ جَدَامِ كَلِي هِ بَا شَدِ وَكُو جَابِ تَرَا سَتِ اَرْبِي كِي دَرِ دِي اَنْ لَمْحِي بَا شَدِ حَيْبِ اَرْبِي اَلِي بِنِ اِسْطَا بِ
وَيْمِي كِي كَانِي شُو دَرِ لَدِي كِي كِي مَانِدِ اِنْ الدُّنْيَا كَا لِقَوْلِ نَبُوِي مَن اَنْ اَعْهَابُ وَفُكْلِكُ مَن اَجَابَهَا وَاقَالِ السَّرِي بَةِ
الرِّوَالِ وَشَيْكَةُ اَلْاَنْبِيَا لِي هَا نَا دِي بَا دِي بِي رَا مَانِدِ كِي اَعْوِي مَانِدِ هَرِ كِي اَطَاعَتِ اَوْ كَنْدِ وَهَلَا كِ سَارُو هَرِ كِي اَجَابَتِ اَوْ فَرَا بِي سَرِ
زَوَالِ كِي دَرِ وَبَرِ دِي مَتَعَالِ بِرِ دِي اِنْ الدُّنْيَا نَقِيلُ اِقْبَالِ الطَّالِبِ وَتَذِي بَرَا ذِي اَبَا اَلْغَارِبِ وَتَقِيلُ نُوَا صِلَةَ اَلْمَلُوقِ
وَظَلُوقِ مَفَارِقَةِ الْعُجُولِ هَا نَا دِي بَا اِقْبَالِ يَكْنَهُ اِقْبَالِ طَلَبِ كَنْدِ وَبَشْتِ يَكْنَهُ بَشْتِ كَرَانِ كَرْبِدِ وَبِي سَتِ مِي شُو دَرِ بِي سَتِ
مُولِ وَمَفَارِقَتِ مِي جُو دِ مَفَارِقَتِ حَيْبَتِ عَجَلِ اِنْ الدُّنْيَا مَثَلُ قُلُوبِ وَبَشْتِ بِلَا رِ نَجْمَةُ خِي هَا نَا زَهِيدُ وَ
شَرُّهَا عَيْبُ وَبِلَا كَهَا بَسَلْبُ وَعَا مَرُّهَا اَجْرُوبُ هَا نَا دِي بَا مَثَلُ قَلْبِ وَفَرَا بِي اَسْتِ نَهْ جَا يِ اَرَا شِ وَآسَا بِي اَسْتِ
خِي اَنْدَكِ اَسْتِ وَشَرُّ اَنْ مَادِهْ وَعَا ضَرُّ اَسْتِ مَكْسُ مَسْلُوبِ وَعَا شَرُّ مَجْرُوبِ اِنْ الدُّنْيَا لِي اَنْ كُو دُ الْكُو دُ الْكُو دُ وَالْصَدُ دُ
اَلْجُو دُ وَالْجُو دُ الْبُو دُ حَالِهَا اَنْبِيَا لِي وَسَكُونُهَا ذَوَالُ وَعِيْرُهَا ذَالُ وَجِيْدُهَا فَرَلُ وَعَا لُوْهَا يَفْلُ اَهْلُهَا
عَلَى سَاقِ وَبِي سَاقِي وَفَرِئِي وَفِي اِنْ ذَا حَرْبِ وَسَلْبِ وَفَيْبِ وَعَطْبِ هَا نَا دِي بَا دَشْمَنِي سَتِ بِفَرَا نِ دَشْمَنِي
سَكْرُو نَا مَهَارِي اَسْتِ كِي رُو شِ عَا لَشِ كُو اَكُو نِ وَسَكُونُ شِ بَرِ وَا لِ مَفْرُونِ عَرَشِ ذَلْتِ وَجِدْشِ بَرِ اَسْتِ وَبِنْدِشِ مِي سَتِ وَا هِلِ دِي بَا
مَشْرَفِ بَكْدَنْ جَانِ وَبِي رُو نِ جَانِ دَلْحِي شَدْنِ بَا مَرِ دَكَانِ وَدُورِي جِي سَتِ اَرْزَنْدَكَانِ اَنْدِ وَدِي بَا خَانِهْ مَحَارِبَتِ وَمَقَا لَتِ وَغَارَتِ وَهَلَا كْتِ
اِنْ الدُّنْيَا عَرَفُ رُ حَا نِلُ وَظِلُّ دَا نِيلُ وَبِي سَا دُ مَانِلُ نَقِيلُ الْعَطِيَّةِ بِالرُّؤْيِ بِي وَا لَامِنِيَّةِ بِالْمُنِيَّةِ هَا نَا دِي بَا فَرِي سَتِ
تَغْيِرِ بِي رِي نِدِ وَظَلْمِ اَسْتِ كِي دَرِ دِهْ وَكَلِي هِ اَسْتِ بِي وَنَمَا يِ وَنَمُصِلِ سَتِ دَرِ دِي بَا عَطَا يَا بَا مَصَا يَبِ اَرْزُو بَا مَانِيَا وَنُوَا يَبِ اَرْبِ
الدُّنْيَا ذَا رُ حِي وَتَحَلُّ فَيَنْ مَن سَاعَا هَا فَا تَنَّهُ وَمَن قَعَدَ عَنْهَا اَتَنَّهُ وَمَن بَصَرَ اِلَيْهَا اَعْتَنَّهُ وَمَن بَصَرَ اِبْرَئِي
هَا نَا دِي بَا خَانِهْ رِي جِ وَحِي وَجَا يِ نَفَاتِ وَفَتِنِ اَسْتِ كِي بِي سُوِي بُو رُو دَا زُوِي دَسْتِ بَا زُو رُو بِي سُوِي اَوْ
رُو دُو كِي كِي اَرْبِي بِي دُو كَرْدِ اَوْ رَا كُو رِي كِي كِي كِي بِي دِلِ بِي دُو كَرْدِ اَوْ رَا پَانِدِ اِنْ الدُّنْيَا خِي هَا نَا زَهِيدُ وَشَرُّهَا عَيْبُ وَلَذِي
فَلَيْلَهُ وَحَسْرَتُهَا طَوْبَةُ نَسُوبِ نَقِي هَا بِي سُوِي وَنَفَرُنِ سَعُودِ هَا بِي سُوِي وَبِي سَلِ نَقِي هَا بِي سُوِي وَتَمُزِجُ حَلُو هَا

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

بیچند جاناد یا خیرش اندک است و شرش حاضر است لذت او طبعش و حشرش طوبی است آینه است رحمت و ناسقان برنج ۹۰۰
 و سختی و مقرون است سعد آن با محس و متصل است سود آن بزبان و مزوج است شیرینی آن با نخی این الدنیا لغلی و تمنیع
 و تنقاد و توجیع و توجیس و تظلم و توفیس فخرش عنهما السعداء و ترعب قیامها الا شیخاء هان و با عطا
 میکند و ممنوع میدهد و مطیع دستاورد میشود و پفران میکند و کرانه میگرداند و کوی میگرداند و بطبع می اندازد و با یوس میاید اولیا از و با عتد
 میبرند و شیخا رغبت بنمایند این الدنیا زما اقبلت علی الجاهلین بلایان عاب و لذت برت علی العاقیل مع الا سجنان ^{الغایب الاغایب}
 فان اتتک منها ستمة مع جهل او فان تک منها نبهة مع عقل فانک ان تمهل ذلک علی الرعب فی جهل
 و الرصد فی العقل فان ذلک یزدی بک و یزد بک این الدنیا مع کل شریة شرفا و مع کل اکل عصار الدنیا
 اثره منها یتمد الا بغیر فی آخری و لا یستقبل منها ما یؤمن غیره الا بغیر فی آخرین اجلوه و لا یجبن له فیها اثر الا ما
 له اثر با باشد که دنیا روی میکند با جا بل و موافق میشود او را و پشت میکند با عاقل و پشت پای میزند ساستکی او را پس اگر نور بخش
 بهره دهد بشرط اجل و طلب تناسی تو را دست باز دارد با عقل پر بهیزاری که ستوده شماری چهل را دگو سید و در بعضی را نیز که این حضرت سید
 میدارد تو را و بلاک میکند هانادینا با هر شری آب در کلو شکند و با هر نعمه اشخوان در خلق افکنه مرد در دنیا و دراک هیچ نفس نمک الالک
 غنی از وی محفود گردد و پذیره نشود هیچ روزی را از عمر خود الا آنکه روزی نزدش کاسته شود و زنده نمیشود از برای او در دنیا نری الا
 آنکه مبرد اثری این الدنیا عشتها فصبر و خیرها تبهر و ایالها خدیجة و لذایها حبه و لذایها غایبة و تینا
 با ربه هانادینا کانی دنیا کوتاه است و خیرش اندک است روی آوردنش از در غیبت است و پشت کوشش مورث مصیبت لذت عاش فاند
 و محنت است باقی است این الدنیا دار اولها عناء و آخرها عناء فی حلایها حساب و فی حرامها عذاب من استغنی
 فیها فین و من افتر فیها حزن هانادینا عتد است که او قش بیج و آخرش فی آنچه از طلال بدست کنی در قیامت حساب باز دهی و آنچه
 از حرام فراهم آری در عفا پن حساب افقی کسی که زان به طلب غنا کرده مقتون شد و کسی که فقیر شد محزون گشت این الدنیا دار او شوخ و
 و محله تنجیس ساکیها ظالمین و فاطینها بائین و یوفیها خالیب و نظمها کاذب و أموالها محزونة و اعلایها مساویة
 و هی المصدیة للعبون و الجمیحة الحرون و المایة الخون هانادینا خانه حرکت است از منزل بنری و عمل سختی دیر و دوری
 ساکن آن کوچ کننده و منزل کزین آن جدا شونده برقی او را باران نیست و سخن او از در کذب است کانه اموالش را برده اند و شبیه
 نفیشر را برده اند و او مقتدی زبان است و سرکش و سموس است و دروغ زن و خانق است این الدنیا نذی الاجال و با عتد
 الامال و نبید الیوبال و تغییر الاحوال من غابها غلبته و من صادتها صرقتها و من عصاها اطاعتها و من
 ترکها اتته هانادینا نزدیک میکند مرگ را و دوری افکنه آرزو را و دوری میکند حال را و متغیر میازد حول را و مغلوب میازد کسی را
 که با او مخالفت جوید و می افکند کسی را که با او مصارعت کند اطاعت کند کسی را که پفرانی او کند و بسوی کسی رود که ترک او کوید این الدنیا
 مخلوق الابدان و نجد الامال و تغرب النیة و با عتد الامنیه کما اطان و منها صاحبها الی سرور و اشخصه
 منه الی تحذوید دنیا کند و فرسوده میکند بدنهار و تازه و طری میدارد المهار و نزدیک میکند مرگ را و دوری افکنه امید را
 هرگاه دل نهاد کسی بر شادی و سروری میرزا او را بر طبعی و محذوری این الدنیا غمرا و خدو ف معطیة منوع منیة ترفع
 لا یدوم رخاؤها و لا تنقی عناقها و لا یزکد بلاؤها و هانادینا فرزند است جلت که عتد کننده است که منع عطا فراید
 و پوشاننده است که تمنع جا م نماید پابنده نیست سقد در خای او و قطع نمیشود برنج و عمای او و ساکن نمیشود محنت و بلای او ایت

جلد سیم از کتاب تمییم تاریخ و وقایع عالم سیم

الدنيا تبتعد القبول كهيئة الشغل شديدة القدر دائما المكارم التي تنزل وتبينها بمعدل ورعاها بتعقير
ولذاتها تتعص وتطالها بادل وذاكها ينزل ان الدنيا منتهى بصير الاغنى لا يرضى بما وادائها سببا والبصير
بنفذهما بصرة وتعلم ان الدار ودانها فالعبر ومنها شاخص والاغنى اليها شاخص والبصير ومنها من قد
الاغنى لها منقود ان وجالا لا تدفيم كنوز مذخورة مذمومة عندكم مذخورة بكشف يهيم الدين كما
بكشف احدكم واس يدويه بلو ذون كالجراذ فبهما يكون جباية اليلاد بها دنيا زودا زعالى سجالى وخصالى بخصا
انتقال مى يا بدخلت اوشد بدو جلت او دافلم است احوالش تنزل ونعيش مبتدل واغنى عيش ان نقصان پذيرود لذات ان
نار يك وتيرطال بشر ذليل مشود ور كيش نغزش ميكند وبسرور سيرو ومنتهاى پيش مردم كور دل دنيا است نى پند وراى دنيا چيزى
اما پيش بصير اتسوى دنيا را ديار ميكند ومى پنداز پس دنيا سراى آخرت را لاجرم بصير اعداد حركت ميكند از دنيا كور دل تو ميكند
بسوى دنيا و بصير زود بر ميگيرد از دنيا براى سفر آخرت و كور دل تبه زود ميكند براى زيبست در دنيا همانا مروانى چندند كه ايشان را
كنجينه است كه نرزشها مذموم و مطرود است روشن ميشود بدین مردان دين غذاى چنانكه كشف كند بكنش از شما سروديد ان خود
واين مردان ميروند در مصار كبر و الميخ و هلاك ميكنند جباران بلاد ان الدنيا دار قنار و عشا و عهري و غير من القنار
ان الذمومون قوتهم معوق ببله لا يطيبس بهامة ولا يؤمنى وراحة بر مى الشباب بالكرم والصحيح
بالسقم والحبوة بالآوب شارب لا يروى واكل لا يشبع ومن العناء ان المرء يجمع ما لا ياكل ويبنى ما لا يستر
ثم يخرج الى الله بلا يناء ونقل ولا مال حمل ومن غيرها ان القاربك الرخوم مغبوطا والتعبوط من حرماتهن
بين ذلك الا نعيم زال ويؤس قول ومن غيرها ان المرء يشرى على امليه فيقطع له ذوقه اجله فلا امل مذور
ولا مؤتمل مترك فبئان الله ما اعترى رونا واطار لها واطماقها كان الذى كان من الدنيا لم يكن
وكان الذى هو كائن منها فاذ كان لا جاعى برود ولا ما مضى يجمع ان الاخرة هي دار القربى ودار المقام وعبدة
وان صار اولياء الله الى الاخرة بالصبر والى الاكمل بالعمل جاودا والله في داره ملوكا خالدين همانا دنيا خانه
فنا و عا و عه و غير است پس رضال فنا است كه روزگار نره كرد كانش با بسوفا كرد تيرش خطا ميكند خدنگ او و دوا نميكند مروج
خوبى را مى افكند جوانى بپسرى و صبح را بر بخورى و زنگنه فى برك اشبا من ذابست كه سرب نميشود و خورنده كه سبز نميگردد و از خاى دنيا است
كه مرد جمع ميكند چيزى را كه نميخورد و بمان ميكند بنا را كه نمى نشيند پس از دنيا بسوى خدا ميرودى بنا را كه با خود نغز كند و مالى كه حمل ده
و از عبرت دنيا است كه مينايد مرحوم را محسود و محسود را مرحوم و نيت نبراي كس در بين ميان الارحت و آسائش كه زایل ميشود و
ريج و مخنى كه نازل ميگردد و از تغييران دنيا است كه مرد مشرف ميشود براى خود قطع ميكند اهل او را اصل او پس نيست كه هرگز دوى برآورده
شود با هر آرزومندى متروك ماند سبحان الله و بار نميشود نادانى دنيا و نشكى مى آورد بسيارى دنيا منادى نداد و دلاوه است كه آنچه در
دنيا است گانه نبوده است و بوده است آنچه بوده است از دنيا ايند از دنيا باز ميگردد و نكند شمر جهت ميكند همانا آخرت خانه
ايدى است و سراى بهشت و دوزخ است اولياى خدا وند سراى آخرت را بسيارى شكيبانه هميند و وصول مطلوب با پيبرى عبادت
مبطلند نامقرب درگاه باشند و جاودانه باد شاه باشند ان الدنيا دار خرف و رحا ميل و زخرف ذليل و خليل اهل و سدي ما
فردى مستبدينها و غير مستبدينها فكم من واثق بما اذ كذب اليها فاذ ان مقننه استعاقها و ادلغته او و اقها و
اشربنا خذا اقها و الزمته و واقها دنيا سراى فرسى است نميگردد و جاي زخارف است تراغ شوند و طلي است كند زده و سوله

كه استهانه

شخصی را بر مقام قومی مقدم شمریم - از زبان و مال در راه
 دین و دولت مضایقه نمودیم - بهوا سخن رانیم - و از مسلك
 عدل و انصاف خارج شدیم - زبان ما با قلب مخالف گشت - و
 نیامان بر خلاف مصالح قومی و منافع اسلامی گردید - در هر
 عمل صرفه شخصی خواستیم - به محارم بکدیگر نظر شهوانی
 روا داشتیم - دین را وسیله مدخول و دست آویز اغراض
 نفسانی ساختیم - حلال خدا را حرام و حرام را حلال نمودیم -
 هر چه طریقی تقدم و ترقی است بدعت و ضلالت گفتم - نصایح
 بزرگان که از قول یزدان بود نفو و یاوه انگاشتیم - پند و انداز
 را دشمنی و عناد تصور کردیم - زمام هر رشته بدست نا اهل
 سپردیم - غیرت و شهامت و حیا اسلامیت را بحرص و هشمه
 و کسالت و شهوت و جمع مال از طرق غیر مشروع مبدل
 نمودیم - با غیر خواهان عداوت و لجابت پیشه کردیم - و در
 رأی و اندیشه احوال پیش گرفتیم - وجود قومی و تکیه
 اجتماعی را فدای وجود خاص کردیم - ادب و حل و عقد
 مهم ملی و شرعی استبداد را متابعت کردند - سیاست و
 حکمت را فراموش نمودند - رشوه و طمع چشم ادراک آنان
 را پوشانید - و اغراض و امراض از ملاحظه صرفه قومی آنان
 را مانع گشت - تا آنکه یکباره عبود خداوندی را فراموش و
 کمال لم یکن انگاشتند - حالت اسلاف و پدران را يك مرتبه
 از خاطر ها بردند - دیانت و امانت را از دست دادند - خیانت
 و خلاف را وسیله فوز و فلاح گفتم - احکام کتاب آسمانی را
 برای و قیاس منسوخ و منقوض داشتند - در عیال از مسلك
 انصاف بدور شدند

خلاصه آنحالت خلوص و اخلاص که در مسلمانان دوره
 اول بود مبدوم - دوره نفاق و شقاق آشکار گشت - اسباب
 جینی و شیادی جای علم و ادب را گرفته - بدعت و ضلالت
 رائج و شایع گشت - شریعت محجوب شد - علماء حق در
 زوایلی حول گوشه نشین گشته - و جهال اصحاب امر و
 نبی و ارباب رفق و فتنی بر شارع مقدس حاکم مقام پاگان
 است تکیه زدند - بر حسب دلخواه و هواجیب شیطان
 احکامی چند مخالف دستور عقل و نقل اختراع کرده -
 نسبت آنها را بصاحب دین مبین دانستند - منبر حضرت رسالت
 بنای نشیمن گاه اشرار و الواط گردید - عوام بیچاره را که
 چشم و گوش بطرف آنان گشوده بود چون گوسفندان بهر
 سو که تلفت خودزا دیدند حرکت دادند - فاضل از اینکه این
 جمع اگر چه بلباس شبانانند - ولی گرگان خونخوار درند آمدند -
 چال و مال و ناموس عباد را محض غنی نجس بهر کس و
 ناکس تقوی و واگداور کردند - قرآن و احادیث را مصدر
 ملامت قرار دادند - کلام را ذلیل و خوار کردند و خدا
 و رسول را بنصب آوردند - نه از خالق جهان شان شرمی -
 و نه از پیغمبر و امام آوردی - با تاول و تفسیر برای واسع
 گشت - و مجال جل و افتراء وسیع - با ابدیه خود را از امت
 بهترین فرستادگان خوانند - و بهشت برین را مرجع و مأب
 خویش دانند - خلق را بکلماتی چند که روح صاحب شرع را
 از آنها خبر نیست بواحه اندازند - تا صباحی چند کاسروا و
 شدکام شوند

پس ناچار اقبال و خوش بختی از چنین قومی روی
 بگرداند - و تهنیت و تکتب هجوم آورد - آسمان و زمین
 بر آنها خیزید - و سوس و طیور بر ذواتشان آمدند
 خانه - هاست و سامت سرچر و ماوی آنها خود آثار

حوادث هولناک هر دا کرد - و از مقام قدس خطاب رسد
 (ایها الکفره القتل الفجره) خوابه (اصیر الدین) طوسی رحمت الله
 علیه - در مکتوبی که از جانب (هلاکو خان) با عالی طب مینویسد -
 بسه از وعید و تهدید چند از عدت و عدت عیش ممول و
 تازار چنین صرف نمود داشته (و دلتکم عینا لا یمتناب - لانکم
 نکتکم الایمان و حنته الایمان و اوتکتبتم السوق و المصیان و اللقیم
 القرآن و راتکم ظهرا فالیوم نجزون عذاب الهون عما حکتم
 تکسبون)

(یعنی ای گروه مسلمانان اگر خیال سکید شما
 مسلمانید و اشکر منول کفار و خداوند آنا را بر شما نصرت
 نخواهد بخشید - و دعای شما را بر ضد آنان خواهد شید
 پس نه چنین است - هرگز خالق منال دعای آنا را مستجاب
 نخواهد فرمود - زیرا که از متابعت فرکان بدر رفتید - ایمان
 را نکت و نقض نمودید - و در عداد ناکین محسوب گشتید -
 و قسم را حنت نمودید - و در ضیق و کتاه و مخالفت فرمان
 الهی مجاهدت کردید - و قرآن که کتاب مقدس است و فرق
 حق و باطل و هادی بصراط مستقیم و تزیل عزیز حکیم است
 در پشت انداختید - اینک امروز بخشید عذاب درد ناک و
 در جزاء آنچه مرتکب شده اید - و چشم امید و رحمت از
 هر طرف ببوشید - و لباس مرگ در تن سکید این است
 طاقت گروه نادان)

این گروه نه روزگار خلق را برهان چند مرید در
 اذهان چنین جای داده اند - که جمله گناهان کبیره باندک
 چیزی که بآنها داده شود از قامة اعمال نحو و نابود میشود -
 و منتقم خنقی حکه شدید الانقام است از جرا و مجازات
 میگردد - و این خیال نظام بقسمی اثر بخشیده که احکام شرع را
 آلات لهو و لعب شاموند - و واجبات و محرمات عظیمه و
 شرعیه را عملی نفو و یاوه تصور کنند - با اینکه در مقام
 کشف حقیقت امر و رأی فرموده (و من امرض عن ذکرى
 فان له همیشه حسکا و محقره يوم القيامة امری) و نیز فرموده
 (من يعمل مثقال ذره خیرا یراه - و من يعمل مثقال ذره شریرا یراه)
 اینک از آن جمله یکتای را عرضه دارم - تا عموم قراء نامه
 مقدس را بحقیقت برند - و بسه ها فریب شیاطین انس را
 بخورند - و بدانند آنان حکه با مبارک دشمنند چگونه
 اشخاص و چه نمره سردمانند

حاجی ملا لطف الله ظم در بدو طفولیت بواسطه اندک
 صدائی حکه داشت مطبوع و منظور بضی اشغالی واقع
 شد - چون صوتش را قابل دیدند در محاسن و محافل
 رقص و سماع دعوتش میکردند - حریف مجلس زندان
 گردید - و مطرب حریشان - بدیسی است حکه این چنین
 کس با چه عادات انس گیرد - و بجه نوع تربیت خود - مدتی
 بدین منوال بود و ذخیره اندوخت خصوص در خلوت یا
 مضیح اخلاق ایرانیان و مغرب ملک و دولت باستان و سرکرده
 خاشاکین (قره کاذبه) بسبب ترجیح صوت قمری یافت -
 و در جنگه ارباب شقاق داخل گشت - چون مشاویله جوهر
 اورا ناک یافت - و مطابق مقامه فاسده خویش بد در عمرانی
 و معاندت کوشید - دیگران نیز به آن اسباب که ذاتی ظاهرتی
 فراموشند و بمنزل و منزلت بازش دادند - مطرب مجلس و خان
 چو در دنیا را خر بلال و لحظ دهه و انصار دید - بر صیانت
 و حیاتی افزود - با آن اعمال و اعمال بلباس ذاکران حضرت
 با عبدالله علیه السلام متلبس شد (یعنی قبول سر حرم میرانی

فی آنوقت دزدی نکرده - بلکه دزدی لباس اهل علم در بر کرد (نخست در مجالس روانه بصد عشره و پنج شهری چند خواهد - آنگاه بکاره برده بر انداخت - و بر مغربی که (لا یجلس فی الاول اوصی) پای نهاد و روان شرح مطهر بفریاد آمد - و حضرت سیدالشهدا علیه السلام بر او لعنت فرمود - و آن حال بر آداب و رسوم مطربان را اردست نداد - و ذره از عشوه و اشاره چشم و ابرو فرو گذار نکرد - در حالیکه یک سطر مرئی خواندن نمیتوانست - و یک حدیث را صحیح گفتی ممکنش نبود - ولی الحقیقه بیچکس نیز از وی این توقع نداشته و او را اهل رقص و سماع میشدانت - و چون بواسطه آنچه ذکر شد اغلب را عقیده بر آنست که چون در مصیبت سید مظلومان مجلسی منعقد میکنند هر چه در آنجا مصیبت شود مغفول است - لذا جمیع بین الحقیقین او را بمجالس دعوت کردند - و مقام پاک سید لولاک را بوجود ناپاک او ملوث نمودند - در همین احوال نیز حفظ شرف دین حنیف نکرد - روزانه در مابرایت مصیبت خواندی - و شبانه در مجالس شراب و قمار مجلس گرم کردی - ککایت خانه یهودی - و کلاه قدش هنوز ورد زبانت است - رئیس الحائنین نیز بنا بر دیدن قدیم مبالغی از بیت المال مسلمین در اراه حسن تنفی بدو کرامت نمود - کم کم تروی اندوخت - و در دهن برده حیا از رود - از دروغ گفتن - و بر خدا و رسول بهتان زدن - و احادیث معتبره بسان ابهریره کوفتو نکرد - و با حالت سکروستی نیز منبر را اردست نداد - وقتی یکتا از ارباب غیرت اسلامی این چند بیت گفته در اینجا مناسب یاست -

- (یا سائل و بمجلس الحق ترناد)
- (اصغ ضندی انشاد و نشدان)
- (عن منة فتکوا فی الدین و اتکوا)
- (جاء جهلا بقول فی بهتان)
- (ان جئت یثرب او شادفت ساحتها)
- (قتل لمن بهداه تم ابلل)
- (یا ضیمة لک والذین الخنیف و ما)
- (تلقاه من ثایات الدهر ایران)

ای رسول اکرم ! و پیغمبر خاتم ! یا جدا ! یا رسول الله ! سر از خاک بطحا بردار - و بحال تباه این مشتمل نظر خویشی فرما - و این گروه ناکسان و بسیف قاطع مجازات کن - احوال کلمه حق را نصرت بخش - دین پاک را از چنگ این ناپاکان بدر آور - مکتاب یزدان را از دست گمراهان تبه روزگار خلاص فرما - لحظه تماش کن که بر مقامت فرود و خنزر تکیه رده - و مردم بر تو هزاران دروغ و بهتان نسبت دهند - حوزه اسلام و بیضه دین را محافظت کن - شرح را رونق بخش چه مذاق فجار خود را بر زندقه نسبت دهند - و در بیاضات انواع قباچ و ضایح مرتکب شوند - و نام آنرا ارشاد و هدایت نهند - بجا فرمودی که مطرب و مغنی سرشد و مهستی کرد - و آرویی عزت طاهرهات را بر خاک برزد - کاش این برده که خلق را بقول خود هدایت میکند - در حق آقا در اده مکرر بنمود این خدمت را بجا آوردی - و از مباشرت و مباشرت جناب حاجی مانع شدی - تا کار از رده بزود نیاید - و با ستان حضرت صدارت عظمی التجاه نیاید - لکن آنچه آید صرفه بود - و قابل از منافع و فوائد چشم نیوشد - و باید تو مان بهره و ناموسی که بی نظیر آنها امیری موهوم است بدل نماید - اگر نه بود حفظ اوراق نامه مقدس از دست

(خوا عجا حق کلیب بسبی کلان ایها نیشل او مجاشع)
 اما چه سود که بیانات خبیثه اش بر عکس نمراد - و واژگون از بختید - مؤسین اساس این مجلس عزرا که امر آذر پایمان و از تجار محترم فیور منت خوانند - چون این کلمات و کیک از آن مصدر خیانت شنیدند بر عقیده اش لعنت کردند - و او وود بد ماجرایش فدن نمودند - دوست و دشمن ملامتش کرد - مسلمان و کافر بر فساد نیتش مطلع شدند - باطن شرع مبین چنان رسوا نمودش که مصداق (خسر الدنیا و الاخره) گردید - یکن از مقرران سده سنیه سلطنت که در آن مجلس حضور داشت بسمع اعلی حضرت اقدس شاهنشاهی رسانید - پادشاه صارف خواه ترقی دوست اسلام پرست از جرئت و جسارت آن بد نفس شرور که همه بر ضد منافع ملکی و ملی بود - خطی ملتهب شدند - اکیهاً بمقام منبع صدارت جليلة عظمی حکم صادر نمود - مکه این مفسد فی الارض را که آرویی ملک بزرگ را به بهانه ناقابل موجهه در مورد سیاست و انتظام آورده و پس از ضرب چوب از طهران خارجش نمایند که در اردبیلش حبس کنند تا دیگران را عبرت شود - فوراً بخواه حضرت مستطاب حجة الاسلام و المسلمون حاجی میرزا ابوالقاسم امام جمعه دامت برکاته پناه برده معظم که نظر بحفظ رتبه ارباب ذکر پس از التزام قطعی توسط نموده از سیاحتش صرف نظر فرمودند به شرط آنکه همه ها از ابتکاره حریمت توبه و استنذار نماید - تا صاحب شرح با او چه کند و پس عاقبة الظالمین (ن - و - ه)

حکام امور احتساییه طهران
 مسئله احتساییه یک یادگار شایسته از خود پادشاهان
 و خلوات مردم باطلی نهاده است - که هر کس از اهل
 و آذانی و آمللم و اشغال بخش - آنرا شکن کن و

گولیت و سایر ارزاقی در میان آبدی اختیار بزرگان
 واند (خداوند رحمت کند مرحوم مختار السلطنه را)
 و فوراً آثار انقلاب باطن در سپایش ظاهر شود و
 برقدان آن وجود محترم از گوشه چشم اشک آتش
 سان جاری سازد - و رحمت آن یک مرد معظم را دلیل
 برگشتگی بخت و واژگونی طالع اهالی طهران شهاده -
 اگر چه قدر آن مرحمت آیات در حال حیانتش نیز
 بر همکنان معلوم و مبرهن بود - اما پس از وفاتش زیاده
 از پیش روشن گردید - چه بعد از گذشتن روزگاران
 حاجی مروت و اسانیت و افسرده و پژمرده گفتن
 آن گل نوشگفته و خشک سگشتن آن ناله برومند
 فیوت و حجت - اهالی دو چار تنگی و سختی گردیدند -
 مجلس نرخ ارزاق بساط خود را از پس مرگ او
 در رم بیچید میدان امین السلطان که مرکز و قاعدت و
 ظلم است دوباره داز گشت - سکه بد انصاف اسب
 پیرحمی و قلب بجزولان آوردند - هیچ قوه را مقاومت با
 آنان میسر نگشت - روز بروز نرخ اجناس ترقی نمود - و
 وفورشان روی بکی نهاد - اختیار قیمت اشیاء بدست
 بقال و نانو و نصاب افتاد - حمامها که بهمنش پاکیزه
 و بمواز آبهای تازه و خالی از هر کثافت بود معدن
 چرک و لجن و منبع آبهای متعفن گردید - تغییرات و
 تشددات جناب اشرف صدر اعظم نسبت بر رؤساء
 احتساب تولید حرارت در هروقتشان نمود - خاطر
 والا زیاده از دیگران ازین مسائل مکرر و رفع علت
 را جز وجود مختار السلطنه چاره درکار نبود - چنانکه
 خلوص مکرر اظهار ملالت از اوضاع ناگوار ارزاق
 و تأسف بر فوت آنحضرت ایاب را در مجلس صدارت
 بنای شایدم - وقتی فرمودند (از زمانیکه مختار السلطنه
 بر حمت الهی بیوست شبیه امیدم را سنگ ستم روزگار
 بسنگ جفا و پیرحمی در رم شکست) زمانی دیگر چنین
 فرمود (راضی بودم عزیزترین فرزندانم را زناه از من
 بگیرد و مختار السلطنه را بمن واگذار نماید زیرا که بقیه
 میدانم سکه چنان معامدی از برای اجراء خیالات
 مکتوبه من بافت نخواهد شد - حیف از آن جوهر
 پیدایت و در سکاری و هزاران افسوس بر آن خیره
 ملت خوایی و خدمت گذاری - او بود دست قوی
 منیر جمع پنا و گوشت شترانم - از روزیکه مرده
 پنا و گوشت شترانم - از روزیکه مرده

قوای بدیم در نخیل است و بسیاری از مکتوباتم
 در عهد توپق (آری مردمان بزرگ نوکران صدیق
 با کفایت و هدایت را بفناسند - و قدر و قیمت بدانند -
 در این مقام متذکر شدم حکایتی عجیب را که از
 ذکرش ناگزیرم

در ایام وزارت جنت مکان حاجی میرزا علیخان
 امین الدوله لبه الله حلال الثور امور ارزاق مشکل
 گشته و اهالی قرین دهشت و انقلاب بودند - روزی
 نگارنده بمناسبتی در محضر امین الدوله بودم که
 اخبار متواتره و راپرتهای متعدده از اختشاس عملان
 و گوشت و وقوع سرقتهای بسیار در شهر خدمتش
 رسید - و صحبت را با حاضرین در میان نهاده علاج
 مسئله را پرسش فرمود - هر کس در جواب اظهار
 حقیقت کرده چاره نشان داد - درحالتیکه خود گوینده
 را اطمینان حاصل نبود - و سختی تنها بر زبان میراند
 برخی دیگر اشکالات عسیده پیش آورده ساختن راه
 آهن و شوسه را شرط اول تعدیل ارزاق میگفتند -
 و تکمیل قنون نلاحت و زراعت را لازم کار
 میدانستند - دیگری فروختن خانه جات دیوانی را
 سبب ترقی قیمت اشیاء میگفت - و هكذا

مرحوم امین الدوله ساعی دست بر پیشانی نهاده
 متفکر بود و در علاج این داهیه عظمی که بلبه طم
 المبلوی و شدید الاستلاء بود تدبیر میفرمود - حاضرین را
 معلوم شد که جمله آراء شان مقبول نیفتاده - و حضرتش
 در بی فکری بگر است همه تن منتظر بودند که امر بی
 خواهد شد - یکمرتبه سر را بلند کرده و خطاب کرد
 (بیاورید کرم آقای میرخیه ایروانی را) حضار راهت
 و حیرت فرا گرفت - چه صاحب این اسم در حقیقت
 گننام بود و هر کس هم که او را دیده یا شنیده بود
 شخصی عامی میگفت زیرا بکلی از خوندن و نوشدن
 و تمیز دادن الف را از باء بی نصیب بود - و یقین
 است در نظر وزراء و امیان و ادباء و امثالهم که
 حول حرم سلطنت و وزارت معتکف اند شخص
 عوام بیسواد را چه اعتبار باشد - از این انتخاب
 که بر حسب ظاهر ماری از هر مناسبت بنظر میآید
 سخت بنسب افتادند - و طعنه خیره از هر سو
 میگریستند - طولی نکشید کرم آقای مزبور وارد درسم

شما بدانید که همه معیشت کب و لرو و مایگان گوشت
گوسپند است. که هزاران قناعت بمقدار جزئی قناعت
میکنند. و چون گوشت یافت بعود چه بر آنها میگردد
بهر حال گوسفند که جای خود دارد گوشت کا و چارکی
در قران یافت نمیشد. اهالی برداختند بسیار مأكولات
از قبیل برنج و روغن و تخم مرغ و غیره. فوراً همان
از گوشت نیز با آنها سرایت کرد. تخم مرغ اگر پیدا شد
دانه صد دینار بود. روغن چارکی چهار هزار و دهمشاهی
نان نیز بیالتفاتی نکرده برهنه خود از خود و یکبایسی
قیمت و قدر خود را بالا برد. وزیر احتساب هر چه
کوشش کرد شاید عاجی بنماید. نتوانست از عهد
برون آید. خلق را نیز حیرت و دهشت فرو گرفت
هر کس بخر اذخار و حفظ آتیه برآمد

ناگاه مژده فتح و گشایش رسید. و قلوب ریش را
مرحی از مراحم و رعیت پروری و عدالت گذری
حسرت اقدس ارفع والا ولیعهد ابدان شوکت و ابد
حیث و اعوانه نهاده شد. اولاً مقرر فرمودند قیمت
نان نباید دیناری زیاد شود و حتی باید یکبایسی کسر
شود. احکام آئیده نیز در خصوص فراوانی نان و
گوشت فرموده تهریدات و تخریضات شدید از عدم
انتظام نموده سطوت و صولت آن مقام منیع متقلبان
را بر سر جای خود منمکن گردانید اینک بمصداق
نان در نهایت وفور و فراوانی موافق قیمت سابق
است و گوشت نیز در میزان هفت عباسی است ولو
تاکنون نحو اکل وفور ندارد ولی تفاوت کلی پدید
گشت. و هر کس را دسترس باو حاصل است امیدواریم.
ایرانیان در پناه این وجود اقدس که همه رأفت و
عدالت و هوش و درایت است مدارج رفی و تقدم
را طی نمایند و اقامت دولتمین

حقوق المرنه و حریت النسوه

(از شماره ۲۵)

هر ناقد بصیر و صاحب هوش خبیر که با نظر
فلسفی در حقایق اوضاع کونیه تدبر نماید بییقین بداند
که کلیه طادات و اخلاق و اطوار معاشیه بلکه ملت در
زمانی اندک میسر نگشته. حتی درجهی که بسبب متابعت
آتیاه عظام از نشیب مسکنند و مذلت بفرانز هنر و
سیادت خروج نموده اند از ناموس شریع خارج نگشته

ادب بجا آورد مرحوم امین اللهوله بدو چنین گفت
(تامت رجال مملکت را بخاطر آورده از میانه آن
همه ترا بجهت وزارت نظمی و احتسابیه انتخاب کردم
و از سبب و ظاهرهت چنان محسوس میشود که بلفظ انتخاب
نکرده باشم. در همه حال خدا را فراموش مکن. طمع
را بر عقل غلبه مده. در مشکلات امور خود را منزلت
مگردان. و بقوه طرد باهر زحقی مقاومت کن. افراد
ملت را بیک چشم ملاحظه نما. نام نیک را بر اذخار
مال و منال مقدم دار. در جزئیات تسامح و تساهل
روا مدار. که تاوان در جزئیات موجب فساد کلیات
است. بر هیچکس اعتماد تام مکن و غور و روی و تحقیق را
زیاده منظور مدار. و بدان که آسایش ملت را جز
بتحمل زحمت بدست نتوان آورده...)

خلاصه شطری انداز گفته روانه نمود. دوسه
روزی پیش نگذشت که همین شخص بر کار سوار شد.
حالی را از کفایت و کاردانی خود بجهت انداخت. و
آری بیادگار نهاده که دست تطاول ایام از خاطرها
محو سازد. تشکیک سواره و اندرم و تنظیم اداره
نظمیه و تشکیک مجلس نرخ ارزاق از آثار خیریه
لوست. و هالست سکه امروز در السنه و افواه
مشهور بمختار السلطنه است و معروف بنیکی و همه

بهر حال در چندی قبل وزیر احتساب اعلان
منتشر نموده راجع بتعیین قیمت صکوک در فصول
اربعه سال. من جمله فصل بهار را که موسم حالیه است
چارکی هفت عباسی مقرر داشت. و (زیت) شرحی
تعمید و مفاد بر آن نکاشت اما انوس که (به نقد
پزشد) نتیجه انتشار این اعلان فقدان جنس لحم
در شهر الحلافه گردید. بجهتی که میتوان گفت در تامت
شهر روزانه سی گوسفند کشتار نمیشد. آنهم برهای
شیری که قائده بجهت قراء و ضغاه نداشت. و بزرگان
راه بمتوسطین ذکیف به مساکن نمیدادند. اهالی قرین
قلق و اضطراب و وحشت و انقلاب کردیدند. آن
جزئی نیز که پیدا میشد اختیار قیمت آن بدمت قصاب
با انصاف بود. ای بسا خالوا دهها که در عرض این دو
طه متالی از گوشت نخوردند و در عوض خون دل
و رنج بردند

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

وَالْعَادَاةُ فِي أَهْوَانٍ مَكْرُمَةٍ صَنَعَهَا إِلَى أَحَدٍ مِنَ النَّاسِ إِنَّمَا أَكْرَمَتْ بِهَا نَفْسَكَ وَوَهَبَتْ بِهَا عِرْضَكَ فَلَا تَنْظُرُ
 مِنْ غَيْرِكَ مُتَكَبِّرًا مَا صَنَعْتَ إِلَى نَفْسِكَ هِرْكَرًا كَمَا كَرَمْتَنِي وَعَطَيْتَنِي مِنْ زَهْرِي وَرَحِمْتَنِي نَفْسَ خَيْرٍ رَاكِرًا كَرَمًا وَدَمْتَنِي وَعَرَضْتَ خَيْرِي
 بِزَيْنَتِ كَرَمِي بِسُؤْدَتِي كَمَا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا
 سَخَاؤُ الْبَدَلِ سَخَاؤُ نَفْسَانِ كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا
 دَارِي عَطَاكُنِي إِنَّ الْوَعظَ الَّذِي لَا يَجْعَلُ نَفْسًا تَتَمَتَّعُ وَلَا يَتَدَبَّرُ فَتَعْنَى مَا سَكَتَ عَنْهُ لِسَانُ الْقَوْلِ وَنَطَقَ بِهِ لِسَانُ الْعَمَلِ
 إِنَّ لِلذِّكْرِ أَهْلًا أَخَذُوا مِنْ الدُّنْيَا بَدَلًا فَلَمْ يَتَّخِذُوا تِجَارَةً وَلَا يَبِيعُ عَنْهُ بِعَاطُونَ بِوَأَيَّامِ الْحَيَاةِ وَتَهْنِئُونَ بِهِ
 فِي الْأَيَّامِ الْغَائِبِينَ إِنَّ النَّاسَ يَطْلُبُونَ الْعَامِلَ بِالصَّغِيرِ بِكُلِّ مَبْدَأٍ عَمَلِيٍّ لَنْ يَنْظُرَ عَمَلُهُ لَهُ أَمْ عَلَيْهِ فَإِنْ كَانَ لَيْسَ
 مَعْنَى فِيهِ وَإِنْ كَانَ عَلَيْهِ وَفَقَّ عَنْهُ إِنَّ الْحَاكِمَ مِنْ مَبْدَأِ نَفْسِهِ بِالْحَاسِبَةِ وَمَلَكَهَا بِالْمُغَالَبَةِ وَقَتْلَهَا بِالْحَاكِمِ
 مَا فِي كَيْسٍ اسْتَكْرَامَ نَفْسِ خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي
 اللَّهُ لَا كَثْرَةَ النَّاسِ ذَكَرُوا وَأَدْوَمَهُمْ لَهُ شُكْرًا وَأَعْظَمَهُمْ عَلَى بِلَادِهِمْ صَبْرًا إِنَّ خَيْرَ الْمَالِ مَا اكْتَسَبْتَ تَشَاءَ وَشُكْرًا
 أَوْجِبَ ثَوَابًا وَأَجْرًا إِنَّ مَنْ رَأَى عُدُوًّا نَاهِيًّا بِرِيٍّ وَمُتَكَبِّرًا بِدَعْوَى الْإِيمَانِ فَانْكُرْهُ بِعَلْبِهِ فَقَدْ سَلِمَ وَتَوَقَّى مِنْ أَنْ يَكُونَ
 بِلِيَانِهِ فَقَدْ أُجْرٌ وَهُوَ أَفْضَلُ مِنْ صَالِحِهِ وَمَنْ أَنْكَرَ بِيَعِي لِيَكُونَ حُجَّةً أَهْلُ الْعُلَمَاءِ وَكِلَّةُ الظَّالِمِينَ السُّفُلَى
 فَذَلِكَ الَّذِي أَصَابَ سَبِيلَ الْهُدَى وَنَامَ عَلَى الطَّرِيقِ وَتَوَقَّى قَلْبُهُ الْيَقِينُ إِنَّ قِيَامَ كُلِّ يَوْمٍ حَقًّا مِنَ الشُّكْرِ
 قَنْ أَدَاءُ زَادَهُ مِنْهَا وَمَنْ قَصَّرَ عَنْهُ خَاطِرِي وَإِلَّيَّ يَنْتَبِهُ إِنَّ مَنْ كَانَ مَعِيشَتُهُ اللَّهْلُ وَالنَّهَارُ قَانَهُ نِسَابُهُ وَوَدَّ
 أَنْ كَانَ وَاقِعًا وَتَقَطَّ السَّاعَةَ وَإِنْ كَانَ مَعِيشَتُهُ وَأَدْوَعًا كَيْسًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا
 وَأَوْضَعُ مَا تَجِدُ كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا
 سَالِمَةٌ وَصَفْقَةٌ رَايِحَةٌ طَائِمَةٌ إِنَّ الْمَرْءَ قَدْ بَشَّرَهُ ذَلِكَ مَا لَوْ كَانَ يَهْدِيكَ قَلْبُكَ كَمَا لَوْ كَانَ يَهْدِيكَ قَلْبُكَ كَمَا لَوْ كَانَ يَهْدِيكَ قَلْبُكَ
 وَلَيْتَ كُنَّ اسْمُكَ عَلَى مَنَافَاتٍ مِنْهَا وَلَيْتَ كُنَّ اسْمُكَ عَلَى مَنَافَاتٍ مِنْهَا وَلَيْتَ كُنَّ اسْمُكَ عَلَى مَنَافَاتٍ مِنْهَا
 بِأَيْدِي دَانَهُ بِأَدْوَارِكِ خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي
 تَمَّ نَوْعُ مَقْصُورِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي خَيْرِي
 وَالْحَيَاتِ وَعَمَلِكَ إِنَّ نَفْسَكَ مَعِيشَتِكَ إِنَّ أَحْمَدَ طَائِفَتِهَا وَإِنْ نَفْسَتْ بِهَا أَبْقَيْتَهَا إِنَّكَ إِنْ أَخْلَيْتَ بِهَا
 النَّفْسِيمَ فَلَا تَقُومُ فَضَائِلُ تَكْسِبُهَا بِفِرَاقِ نَفْسِهَا مَا نَفَسَتْ نَفْسُكَ نَفْسُكَ نَفْسُكَ نَفْسُكَ نَفْسُكَ نَفْسُكَ نَفْسُكَ نَفْسُكَ نَفْسُكَ
 بِرَفْقٍ وَدَارًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا
 إِنَّ أَبَاكَ لَا يَشْفَعُ لِكُلِّ يَوْمٍ فَفَرِّضْ لِيهِمْ أَنْ مَالِكٌ لَا يَهْتَمُّ بِكُلِّ الْحَيَّةِ فَانْحَصِرْ بِأَهْلِ الْحَقِّ إِنَّ كَرَامَتَكَ لَا يَنْتَفِعُ
 النَّاسُ تَتَوَجَّعُ بِهَا أَفْضَلُ الْخَلْقِ كَرَامَتُكَ تَكْفِيكَ كَرَامَتُكَ كَرَامَتُكَ كَرَامَتُكَ كَرَامَتُكَ كَرَامَتُكَ كَرَامَتُكَ كَرَامَتُكَ
 اخْتَارَكَ إِنَّ أَحْسَنَ النَّاسِ عَيْشًا مَنْ حَسُنَ عَيْشُ النَّاسِ فِي عَيْشِهِ إِنَّ إِحْسَانَكَ إِلَيَّ مِنْ كَذَا كَرَمْتَنِي بِرُحْمَتِي خَيْرًا
 وَأَخْسَادُكُمْ طَائِفَتُهُمْ مِنْ مَوَاقِعِ إِسَاءَاتِ الْبُيُوتِ وَهُوَ دَائِعٌ إِلَى صَلَاحِهِمْ إِنَّ الْجَاهِدَ نَفْسَهُ وَالْمُغَالَبَةَ عَقْبَتَهُ
 وَالْحَافِظَ عَلَى طَاعَةٍ يَرْفَعُ اللَّهُ لَهُ ثَوَابَ الصَّالِحِ الْغَائِبِ وَيُنِيلُهُ دَرَجَةَ الرُّبُوبِ الصَّابِرِ إِنَّ أَفْضَلَ مَا اسْتَجْلِبُ بِهِ
 الْإِسَاءَةَ التَّخَاؤُفَ وَإِنْ أَجْرُكَ مَا اسْتَدْرَكَ الْأَذْيَاعَ الْبَاقِيَةَ الصَّادِقَةَ فَاصْطَرِحْ بِهَا كَمَا تَسْتَبِشُّ وَتَسْتَجْلِبُ بِهَا تَزِيدُكَ

بمحارم دست بچرمی دراز کرده بسان گاو و گوسفند
بشارت میبردند و رفتار نامشروع را نسبت بان ضعیفان
بیبا و دست بهادری و شہامت تصور میکردند - و
ساحبان عفت و حیا را بمجالس عمومی برقص و غنا
مجبور میساختند - از دیدہ کهن روزگار فلك برحالمعان
ظنون جاری شدی - و ما در ایام بحال این فرزندان
لطیف آندام جامہ تا بدامن چاک زدی - بزبان حال فریاد
یا غوثا و هل من معین شان باسان رسیدی - و این
هم قساوت چنان دلہای سردار را فرو گرفته بود کہ
هرگز به بیچاره گیشان رحم و تفضل روا نمیداشتند
(باقی دارد)

تکرافات

(۱۹ ربيع الثاني - ۲۳ جون)

§ ما اینکه (لارڈ کرزن) فرما فرمای هند و اعضای
شورای ایسان در امور کلیہ قشون با رأی (لارڈ
کنجر) سہالا رند مخالفت دارند - معذالك اختیارات کلیہ
ادارہ لشکری را بایشان واگذار نموده - لارڈ کنجر را
رأی این است کہ سہالاری و ادارہ قشون هند کاملاً
باید از تحت امر فرما فرمای هندوستان خارج و رجوع
سہالار از جزئی و کلی در کار های قشونی بلند
باشد و این مسئلہ خیلی مابہ شکر آب بین (لارڈ کرزن)
ولارڈ کنجر شدہ طرفین رجوع بلند نموده و هر دو
مستعد اند کہ اگر رأیشان مستقیم نماند از عہدہ خویش
استفا گویند

§ رسماً از جانب دولت روس اعلانی اشاعت یافت کہ
جراند مجاز نیستند گفتگو های اہمراطوری را با
فرقہ (زمستوز - اصلاح خواہان) ندانند اعلان دهند
و فهمیدہ در او بحث نمایند خیالات امپراطور اسروزہ
صرف اصلاحات قوانین سلطنت است و بس

§ اجوبہ (مسیو روویر) وزیر خارجه فرانسه را
دربارہ (سراکو) اہالی (برلن) خاطر خواہ تصور نمیانند
§ از جانب امپراطور روس اعلانی اشاعت یافتہ
بدستور سلف سلطنت شخصی قائم خواهد بود - و این
اعلان فرقہ اصلاح خواہان را کاملاً مأیوس نموده است

(۲۰ ربيع الثاني - ۲۴ جون)

§ خبر (روتر) از (قبض) خبر میدہد کہ در برلین
(سراکو) منظور نمودند خیالات سلطنتی در خصوص
تعمیر بندرگاہ جدیدی در (باجینا) کہ قریب الجزایر است
با اسدات بک باب تکران خافہ جدید در آن جا کہ امتیاز
داہہ شود یکی از کجائینہای آلمانی

§ در (لارڈ) ہلوی ہلوی بالا گرفتہ دیروز جنگ
در سنگر ہلوی بلوئیان برای خود حربہ کریمہ جاری

بود - بجاہ قمر بلوئیان مقتول و دوہست قمر مجروح
شدند اہالی شہر مستند بلوای عظیم هستند
§ از استماع حال ملازمیکہ مارچ ماہ گذشتہ در (وارسا)
نارنجک انداختہ بود و سختی سزائیکہ در حق او روا
داشتہ اہالی دست از کار کشیدہ اند

§ این امر تصفیہ شدہ حکمہ در ترویج معاملات
نجاتی بین ژاپون و (اسکاتلند) کبابی خاص تشکیل یابد
§ (دناییر) و (رائی) کہ دو جہاز (والنتین) روس
و بتلاشی جہازات مأثور بودند - جہاز جنگی انگلیس
حکم دولتی روس را بانہا رسانیدہ کہ ابدأ مجاز نیستند
ہیچگونہ تلاش و تعرض بمہازات انگلیس بنمایند

§ در واشنگتن شہرت دارد کہ التوای محلیہ صلح
براسطہ عملات (کونت لسدروف) وزیر خارجه روس مییافتد
(۲۱ ربيع الثاني - ۲۵ جون)

§ چنان معلوم می شود کہ همین دو روزہ جواب
فرانس دربارہ (سراکو) پیش خواہد شد - و قبل از
پیش شدن آنجواب مباحثات لازمہ بین (مسیو روویر)
وزیر خارجه فرانسه و (پرنس رودینسکی) سفیر آلمان
شدہ - ظاہر را عہدہ این است کہ فرانسه را هیچگونہ
حرف و هرانی نباید ساری باشد

(۲۲ ربيع الثاني - ۲۶ جون)

§ در دارالشورای ملی انگلستان مستر (برادرک)
وزیر هند اظهار داشتہ کہ از استغای (سرافندیلین)
اورا خبری نرسیدہ - درین تقریر (مسزوال) سوال
کرد آیا دولت را هیچگونہ خبری دربارہ استغای
(لارڈ کرزن) یا ارادہ استغای ایسان رسیدہ یا نہ ؟
مستر برادرک جواب داد حکمہ این سخنان را بنیادی
صحیح معلوم نمیشود

§ (مارشل لا - آئین جنگی) در شہر (وارسا) جاری
شدہ بانصد و عصمت و یک نفر مقتولین بلوی بخشک
سپردہ شدند - سی و چهار (بتائین) قشون مجدداً امروز
وارد (وارسا) گردیدہ (زیستجو) رئیس پلیس و حکمت
نفر دیگر از امنای حکومت را بلوئیان بذریعہ نارنجک
مجروح ساختہ اند - در محکومہ های شہر بلوئیان
سنگر بستہ و هرکس میخواستہ مقتول کار شود منع
نمودہ باز میدارند

§ خبر (روٹ) از شہر (کب) خبر میدہد کہ
سرداران بومی مستعمرات جنوب افریقای آلمان بیانی
گری برخاستہ قشون آلمان را شکنند فاحش دادہ و
آبشار قورخانہ را متصرف شدہ - تصالحت آلمان بلوئیان
جنگ خلیج ذکور میخواند

§ واقع نگار (طمن) از (ریکن) خبر میدہد کہ ناپختہ
زلزلہ بلوئیان جہازات روس را در (وارسا) و (پرنس)

شماره ۳۸۹ - ۲ ربيع الثانی (۱۳۲۳) - ۳ جولائی (۱۱۰۵) صفحه (۲۳)

شده هدایا و تحف امپراطوری را به (دلای لامه) حکمران سابق (ببت) پیش نموده است

§ (بارن هیاشی) سفیر ژاپون با اعضای سفارت خود در (وندسبر) شاهزاده خاتم و شاهزاده ژاپون را ملاقی گردیدند (پرنس آف ویلن) ولیمبد انگلستان و (دیوک آف کنات) برادر اعلیحضرت ادورد هفتم با اعزازات لشکری مهیاان عزیز را پذیرائی نمودند - از آنجا یکسر بعمارت سلطنتی رفته نهار را با پادشاه انگلستان تناول و عقری که برای اقامت ایشان معین شده بود رونق افروز شدند از آن بعد بلا تأمل اعلیحضرت شاهانه به باز دید تشریف آوردند

(۲۳ ربيع الثانی - ۲۷ جون)

§ امروز چهار ساعت صکامل در مجلس شورای فرما فرما در حضور (لاردرکرزن) و (لاردرکنچر) بحث بود این مباحثه در ماده اختیارات جنگی میباشد - افواهاست که اگر اصلاحات (لاردرکرزن) درباره اداره جنگی منظور نشود از عهد فرما فرما منند استعفا خواهند داد - این اصلاح کدام و این اختلاف بر سر چه امر است کاملاً معلوم نشده - فرما فرمای هند از (ماشوریا) بعمارت حکومتی مراجعت نموده گویا تا جواب و فیصله این مسئله از لندن نرسد هاجها تشریف خواهند داشت § (روس) که یکی از اخبارات روس است بحکم امپراطوری معطل شده و مدت تعطیل او ظاهر نیست الزامی که بر او وارد آورده اند - این است که مکالمات امپراطوری را که با نایندگان فرقه (زمستوز - اصلاح حوامان) شده بود منتشر ساخته است

§ دولتین روس و ژاپون رسماً دولت اتذونی را اطلاع بخفیده اند که در باره صلح راضی اند و در دهه اول آگست وزیر مختار دولتین متنازعین در واشنگتن خواهند رسید و بر شرایط صلح بحث خواهند نمود

§ شاهزاده و شاهزاده خاتم (ژاپون) امروز (پرنس آف ویلن) و سایر شاهزادگان را درحالتیکه با لباس رسمی بودند باز دید نموده - منتقاً برای سیر و تماشای بیرون آمده اهالی اظهار مسرت کرده صداها بزند باد امپراطور ژاپون بلند کردند - شاهزاده و شاهزاده خاتم را از طرف هیئت انجمن ژاپونیان برای صرف عصرانه به باغ دعوت نموده - و شب در عمارت سلطنتی با اعلیحضرت ادورد هفتم صرف شام فرمودند

§ از جانب دولت انگلیس (دیوک آف کنات) کسین برادر اعلیحضرت پادشاهی نشان (لاردرکنچر) آف آف ...

§ روزنامه (طمس) پس از آنیکه قدوم شاهزاده و شاهزاده خاتم ژاپون را تبریک گفته می ترید که هیچ چیز نافع تر ازین تصور نمی شود که دولت انگلیس اتحاد خود را با این شاهزاده قائم و مستحکم نماید

§ در مهانی که از جانب دولت بفرما فرما ولیمبد ژاپون داده تقریرات و سپاه لندن (دیوک آف کنات) و زوجة محترمة شان - لاردر کنسون - لاردر روزبری - ارل اسپنسر - مستر بلفور - با سفیر ژاپون بارن هیاشی و نایب سفارت حاضر بودند

§ سفیر آلمان جواب تذکره فرانس را که ۲۷ شهر حال پیش نموده بود داده - چنان مستفاد می شود که آلمان در انعقاد مجلس کانفرانس (مراکو) ساهی و مصر است - و جمله تصفیة های سابقه را درباره مراکو (که معاهده فرانس و آلمان نیز در او شامل است) باطل قرار داده ولی این الفسان را با کمال شہریتی و منهای نرمی و خوش قلبی ادا نموده که دولت آلمان را نیز حق بر (مراکو) ثابت و قائده آن بر این مجلس مقرب است - لذا فرانس را لازم میباشد که شرکت درین کانفرانس را قبول نماید - خصوصاً در باره بحث سرحدی مراکو

§ منع دخول اسلحه جنگی در سرحدات که دولت مراکو را مجبور نموده بود برای نظام این امر قشون در (اجدا) ساخلو گذارد مرتفع گردید (۲۴ ربيع الثانی - ۲۸ جون)

§ سخنان مصلحانه آلمان ظاهر میدارد که دولت مشارالها قصد سوئ دربار (مراکو) نسبت فرانس ندارد - و از کلمات خود دولت آلمان چنان ظاهر داشته که سلسله جنیان این کانفرانس شخصاً سلطان مراکوست لذا دولت آلمان نمیتواند بیان مسائلیکه در آن بحث خواهند شد به نماید - البته آلمان محض آنکه دولت مراکو را اهمیت بخشد و طالب انظار دول سازد در اقتصاد این مجلس با سلطان همراهی نموده است - شك نیست که سلطان مراکو حقوق فرانسه را بزم نظر خواهد گرفت § پادشاه (سویدن) برای جنگ (ناروه) بجرا و بجا تدارک قشون دیده - این امر سبب هیجان اهالی (ناروه) گردیده است - ولی با اهالی ناروه چنان وا نمود میشود که این تدارکات فقط از روی مال اندیشی است - طامه اهالی سویدن را عقیده این است که اگر اهالی ناروه قدری سختی نموده و تندی پیشه میکنند امر منجر بجنگ خواهد شد

§ در (سویدن) مجلس دیروز منعقد شده بر مسأله موافق قرین و دولتیان را دکنام دادمانده است که بر ...

بگویند. برنی از مقرری اظهار داشتند که وقتیکه
سفیر است. وزیر اعظم که در آن مجلس حضور داشت
بیان کرد که جنگ امروزه صلاح ما نباشد. چه مطابق
با تاروه و غلبه بر آن نیز قسمی از شکست ما خواهد بود
پس آن است که دولت (سوید) در اتحاد و اتفاق سی
نموده صلح و امنیت عیبه کی را داعی کرده

§ در (وارسا) از جانب امپراطور روس اعلان
اشاعت یافت مکه والی شهر را همه گونه اختیار و
قدرت بخشیده و نیز در آن اعلان بیان شده که والی
با (جنرال تاربیوف) که بجانب (وارسا) گسیل شده
اتفاق کرده در امنیت ملک سی خواهند نمود

§ وزیر هند (مستر برادرک) در پارلمانهای ملی
بجواب سؤالی اظهار داشت که فعلاً نمیتواند تصدیق
نماید انتشارات عامه را درباره اختلافات رای بین (لارده
کرزن) و (لارده کننجر) البته از طرف (لارده کرزن)
مسوده برخی اصلاحات لشکری آمده تا کنون استعفا
از ایشان رسیده است

§ وقایع تگار (استمدرد) از (ادیسه) مینویسد که
شام بلوایان آغاز بشلیک نهاده. عمارت قرطینه و
دکاکین و خانهها که آنها بود از شدت شلیک محرق
گردید. و حملجات را از خودگی نیران باز داشتند و
قشون را بستوه آوردند از شلیک توب جهاز جنگی
مکه به (نیازبوتکن) موسوم است و حملجاتش با
بلوایان هم قسم بودند نیمه شب جهاز جنگی شروع
به شلیک نموده ۲۴ سواران را بقتل رسانید

(۲۵ ربيع الثاني - ۲۹ جون)

§ يك مسکونی موشک از جهاز (نیازبوتکن)
خارج شده. در جزیره ولرد و یکی از جهازات
روس که دو هزار (تن) ذغالآبار داشت گرفتار نموده است
§ حکومت (ادیسه) بسواستپول برای فرستادن قشون
تک اخبار داده چه خوف آن است که شراره نیران
این بلوا بالا گیرد. و چنان ظاهر میشود که چندی از
حملجات ساز جهازات جنگی نیز مخالفت ورزیده برای
شرکت با بلوایان بادیده آمده اند

§ د. (کیناک) بلوی (ادیسه) اسباب پریشان گردیده
چرا که چند فروند کشتیهای تجارتي انگلیس نیز در
آنجا موجود اند

§ اخبارات انگلیسی ندانست و فهمیده درباره اختلاف
(لارده کرزن) و (لارده کننجر) صریحاً را بلند کرده
بمخبرهای خارج از موضوع می نمایند

§ (مدی نیوز) مینویسد که اعضای پارلمان روسی را
لازم است که درین معاهده بحال وقت و غیره رسیدگی
نمایند چه مسئله خیلی ناراد است

§ (طمس) از والی اظهار داشته طود پس از آنیک
برخی ترمیمات و اصلاحات (لارده کرزن) و (لارده کننجر) را
که بمسٹر برادرک وزیر هند در ماده قشون پیش شده
و منظر جوابند نگاشته. ضمناً می نویسد مکه برنی
بمعرفت مقاصد دولت، اأموریت این موشخص بزرگ
بسیار اهم و خلیل لازم است. و هر قسم باشد باید بین
آنان اصلاح نمود. و وزرا را لازم که با تدابیر آینه
رفع این ظاللات را به نمایند. این امر واضح و روشن
است که درین موقع اهم کنسارکھی (لارده کرزن) از
حکومت هند مورد نقصان عظیم سلطنت انگلیس است
§ خبریکه تمام افسران جهاز (نیازبوتکن) جز
سه نفر گفته شده به تصدیق پیوسته است

§ حملجات جهاز مذکور در جنگ دیروز بمخالف آمده
با بلوایان شرکت نموده در کوجه و بازار خیلی جان
فشانی نمودند

§ قبل از آنیک بلوایان (ادیسه) آبارقورخانه و محرق
سازند يك ملیون اموال اهالی را بشارت بردماتند. تمام
شهر را دود شلیک فرا گرفته دکاکین بهد و راه ما
مسدود گردیده قشون سر هر کوجه را گرفته چارخانه ما
محو از جبروحین و جراح کم یاب شده. گروه گروه شهر
را خالی نموده بخارج میروند در برخی مواقع قشون نیز
از حله و شلیک بر بلوایان با و امتناع نموده است
(۲۶ ربيع الثاني - ۳۰ جون)

§ جهاز جنگی (نیازبوتکن) دیروز بساعت یازده و
نیم بتراقان مثل باران گلوله باریده و یکی از کشتیهای حمل
که (رنجا) نام دارد با او همراهی و شرکت نمود

§ چهار جهاز جنگی و يك کروواتر و چند موشک
از سواستپول زیر فرمان امیرالبسر (کروکر) حرکت
نموده که جهاز (نیازبوتکن) که یانی شده اگر تسلیم
نمود خرق نمایند و سپس به آرامی شهر بردازند

§ ایستگاه راه آهن وسطی (ادیسه) را آتش زده اند
§ در حین دفن حملجات جهاز (نیازبوتکن) خیلی
از دحام بود. ولی هیچگونه شورش و بلوای پیش نیامد
نه قشون و نه پلیس نتوانست منع این از دحام را بنمایند
§ تا کنون نه کشتی را در (ادیسه) سوزانده اند ولی
هیچ يك مال انگلیس نبوده

§ از جمله جهازاتیک در ادیسه سوزانده شده جهاز
(ساراتوف) بوده است

§ قشون روس در مقابل بلوایان (ادیسه) توبهای
ماشینی را بکار برده دو اردوی دیگر نیز طلب خدمت است
§ حملجات جهاز (این) نیز بلوی شده باراد موقتی
را خراب نموده توبهای و تراقان بلوی شده بمخالف جنگ
است تا بدینچه پیش آید

قیمت اشتراك	از هر كس و هر جا بلا استثناء پوزنه اخبار (مقدم كرده می شود)	خبرالمتین كلكته
سالانه — شش ماهه	روزنامه مقدس	بديكل كالج استريت نمبر ۱
هند — و برمه		كليه امورا دارميا
۱۲ روپه — ۷ روپه		دير كل مؤيد الاسلام است
ايران و افغانستان		منتظم اداره
۴۰ قران — ۲۵ قران		آقا محمدجواد شيرازي است
عثماني — و مصر		هر دوشنبه طبع
۵ عيدي — ۳ عيدي		سه شنبه توزيع ميشود
اروپا — و چين		بتاريخ دوشنبه
۳۰ فرانك — ۱۷ فرانك		جمادي الاول سنة ۱۳۲۳
روس و تركستان	قبل از دريافت نفون قبض اداره	مصادف با
۱۰ منات — ۶ منات	خریدار نباید قیمت اخبار را باحدی تسلیم نماید	۱۹۰۵ جولائی سنة

خبرالمتین

سنة ۱۳۱۱

در این جریده از هر گونه علوم و وقایع سیاسی و منافع دولتی و فواید ملی بحث میشود
مراسلات عام المنفعه مقبول و در انتشارش اداره آزادست

فهرست مندرجات

سیاسی • بختیاری • جبلالمتین • مکتوب از سرخس باصری • تأسف و افسوس • اعلان • تقریظ و اعلان • مکتوب از گلان • مکتوب از امواز • کلید بردار جیدرآباد • جبلالمتین • مکتوب یکی از اروپای غیرت • بقیه اصلاحات وزارت جنگ • مکتوب از اترلی • ایضاً • خطابه شاگردان مدرسه عضدیه • جنرالیای ایران • مکتوب از خراسان • تلکرافات

سیاسی

کبسیون افغانستان و مسافرت (مستردن) را بکابل اخبارات انگلیسی مفید بحال خود جلوه داده - انجام جمیع امور را بر وفق سرام خویش نوشتند. فقط آنچه ظاهر شد این بود - سکه اعلیحضرت پادشاه حایه افغانستان معاهداتی را که حکومت هند با امیر مرحوم داشت امضا نمود. و مدد خرجی که از خزینه هند بامم مصارف قشون ماهانه یکصد و پنجاه هزار روپیه باافغانستان داده می شد قبول فرمود. و لقب پادشاهی نیز بامیر مرحمت شد

همان ایام برخی از سیاسیون را عقیده این بود که کبسیون افغانستان مقضی المرام نشده - ورنه ستور و باعثن امور پس از گذشتن آن لازم نبود - نکته دیگر که دلالت

برعدم انجام امر بحسب خواهشی کبسیون میناید آست که (مستردن) رئیس کبسیون قبل از روانگی باافغانستان وزیر خارجه هند بود - اربن سفر مرگام خدمتی بسزا نمودی چنانچه پس از رفتن (مستردن) ریاست کبسیون اولیه افغانستان در زمان امیر مرحوم بسنده وزارت نامزد و به سفارت ایران گسیل گردید (مستردن) نیز به عهده ارفع و مقامی بالاتر منتخب می گردید - چون نتیجه بر عکس بنحسبده و (مستردن) يك دفعه از اداره خارجه خارج شده نمیتوان گفت که درین مسافرت و ریاست کبسیون خدمتی بسزا نموده باشد - این امر میناید که بر خلاف منافع بلتیک حکومت هند نکته از او فوت شدطاست ورنه در شرح سیاست خلاف بوده که باآنهمه تجربه او را از خدمات بلتیک علیحده نمایند علاوه - چیزیکه دال است برعدم پشرفت مقاصد بلتیک حکومت هند در افغانستان عنوانست سکه (سول آندملتری گزت) لاهور که معتبر ترین اخبارات روزانه انگلیسی در صوبه پنجاب است می نویسد بقول اخبار مذکور اعلیحضرت امیر حبیبالله خان پادشاه افغانستان رسماً در دربار حکم نموده که در رجال داخله پست و چهار نفر را برای سفارت و عضویت سفارتخانه های ایران - روس - انگلیس - هندی - فرانس و غیره

فصل پنجم در جمادی الاول (۱۳۲۳) - ۱۰ بهمن ۱۳۰۵

مطلب باشد که خود دولت این عهده را بتمام برآورد
 باشند را اگر چه نمی توان این خبر را تصدیق نمود. ولی در
 صورتی که مقرون بصواب باشد باید تسلیم گردید و باید
 انگلیس را در این امر حسیب الله خان و علیشیرازی
 بلا استقلال تسلیم و در امور داخله و خارجه افغانستان
 تصرف را مرفوع داشت. در کشور باید گفت
 مصداقی (اگر پذیرفتند پس تمام کند) امیر جوان
 جوان تخت افغانستان میباشد. چه در این باره
 هم حرفی این آرزوی بود که قطع نمائید از طرف خود
 در این زمین گذارده رجوع افغانستان یکسری انگلیس
 کرد. با اینکه انگلیس در رضیه خاطر امیر مرحوم
 اقرار می نمودند. بلا احتیاط بلندی این امر را قبول
 نمودند و بیعت سوائلی گرفتار شدند. پس اگر پادشاه
 افغانستان را بقبول نامه مذکور در مسائل غده بپذیرد که
 در این باره دولت نیز باینده خود را بفرستد بیرون مندی
 بسیار نزدیکی نائل آمده. که تا این پادشاه امیر مرحوم را

بتوجه هم نبود. نظامی است موصور یک امیر افغانستان
 نایندگان از طرف خود بفرستد دولت عظام گویا دارد
 بیار دول نیز باینده خود را باید آنگاه گیل خواهد
 داشت. و امیر را اختیار خواهد بود که با دولت تازه
 تو معاوضات بخاری و سابق بنده. و آن اختصاصیکه
 تاکنون در افغانستان و در افغانستان بود سر تقی خواهد
 گرفت. حد فاق حال البته اسم پادشاهی بر لیس افغانستان
 با بختی خواهد بود. و هر گاه بپروند بیعت انگلیس
 در حکومت (لا بد گرفت) در هندوستان با این بیعت و
 آسانی این بزرگی را که ساهی درار از قبول
 آن استکاف نموده تسلیم نماید. لذا بجاور میگویم که
 وقایع نگار (سول اند ملتری گرت) افواحات آزاری با
 نگار و اخبار مذکور هم بدون کمال درج کرده است
 در این باره بیست و نه
 در این باره خبری (مستوفی) از هندوستان آمده
 بر قبضه یک نکته بر آن استکام میدارد. که کیم بود
 مقضی امر آن گردیده. در هر صورت مصداقی علاج واقعه قبل
 از وقوع باید کرد. دولت علیه ایران راست که از این رویداد
 پیش آرایش سرحدات افغانستان را محکم نماید. و قشون
 ساختاری بقدر استقامت بخواند بنگار و سرحدات
 در این وطن دوست دولت گرفتند از انواع بگاورد که
 در میان سیاست نوبله بواجب به تصویر آید نوسنج
 در این باره بیعت و بیعت است. بیعتی بر این مبنای
 در میان این بیعت و بیعت است. بیعتی بر این مبنای
 در این باره بیعت و بیعت است. بیعتی بر این مبنای
 در این باره بیعت و بیعت است. بیعتی بر این مبنای

مطلب باشد که خود دولت این عهده را بتمام برآورد
 باشند را اگر چه نمی توان این خبر را تصدیق نمود. ولی در
 صورتی که مقرون بصواب باشد باید تسلیم گردید و باید
 انگلیس را در این امر حسیب الله خان و علیشیرازی
 بلا استقلال تسلیم و در امور داخله و خارجه افغانستان
 تصرف را مرفوع داشت. در کشور باید گفت
 مصداقی (اگر پذیرفتند پس تمام کند) امیر جوان
 جوان تخت افغانستان میباشد. چه در این باره
 هم حرفی این آرزوی بود که قطع نمائید از طرف خود
 در این زمین گذارده رجوع افغانستان یکسری انگلیس
 کرد. با اینکه انگلیس در رضیه خاطر امیر مرحوم
 اقرار می نمودند. بلا احتیاط بلندی این امر را قبول
 نمودند و بیعت سوائلی گرفتار شدند. پس اگر پادشاه
 افغانستان را بقبول نامه مذکور در مسائل غده بپذیرد که
 در این باره دولت نیز باینده خود را بفرستد بیرون مندی
 بسیار نزدیکی نائل آمده. که تا این پادشاه امیر مرحوم را

بتوجه هم نبود. نظامی است موصور یک امیر افغانستان
 نایندگان از طرف خود بفرستد دولت عظام گویا دارد
 بیار دول نیز باینده خود را باید آنگاه گیل خواهد
 داشت. و امیر را اختیار خواهد بود که با دولت تازه
 تو معاوضات بخاری و سابق بنده. و آن اختصاصیکه
 تاکنون در افغانستان و در افغانستان بود سر تقی خواهد
 گرفت. حد فاق حال البته اسم پادشاهی بر لیس افغانستان
 با بختی خواهد بود. و هر گاه بپروند بیعت انگلیس
 در حکومت (لا بد گرفت) در هندوستان با این بیعت و
 آسانی این بزرگی را که ساهی درار از قبول
 آن استکاف نموده تسلیم نماید. لذا بجاور میگویم که
 وقایع نگار (سول اند ملتری گرت) افواحات آزاری با
 نگار و اخبار مذکور هم بدون کمال درج کرده است
 در این باره بیست و نه
 در این باره خبری (مستوفی) از هندوستان آمده
 بر قبضه یک نکته بر آن استکام میدارد. که کیم بود
 مقضی امر آن گردیده. در هر صورت مصداقی علاج واقعه قبل
 از وقوع باید کرد. دولت علیه ایران راست که از این رویداد
 پیش آرایش سرحدات افغانستان را محکم نماید. و قشون
 ساختاری بقدر استقامت بخواند بنگار و سرحدات
 در این وطن دوست دولت گرفتند از انواع بگاورد که
 در میان سیاست نوبله بواجب به تصویر آید نوسنج
 در این باره بیعت و بیعت است. بیعتی بر این مبنای
 در این باره بیعت و بیعت است. بیعتی بر این مبنای
 در این باره بیعت و بیعت است. بیعتی بر این مبنای

کند. صاف ظاهر می‌شود که حرکات معاندانه برخی از اعضای اداره بحری بر خلاف روس نیز با شماره فرقه (زمستون) بوده است. چنان ظاهر می‌شود که دولت روس عنقریب مجبوراً تا ما خواهمشات فرقه (زمستون) را قبول نماید. چه اگر چندی دیگر تامل نکند باز اندازه در داخله بلوی بالا گیرد که امنیت و انتظامش از قوه دولت خارج گردد. فعلاً تمام قوت و اعتماد دولتیان قشون بری است. هرگاه فرقه (زمستون) اثرات خود را بر قشون بری نیز بیندازد. يك روزه بساط سلطنت را زیر و بالا خواهد نمود. فعلاً بهبودی روس دشوار و سزاوار است بجای دولت عنای دولت مشارکین را علیل خواهیم

اگر چه دولت روس بذریعه (واشنگتن) التواهی جنگ را از دولت ژاپون خواست نموده - ولی معلوم نیست ژاپون خواهش او را قبول نماید. یکی از سیاسیون را عقیده این است که دولت ژاپون اگر اطمینان کند شرایط صلحی را که پیش نموده بلاخره دولت روس قبول خواهد نمود. بالتواهی جنگ تن در خواهد داد. و اگر مشکوک به باشد جنگ را ملتوی نخواهد گذارد. و قبل از انعقاد مجلس صلح جنگ در خواهد انداخت و زبانی بروس وارد خواهد آورد که همان شرایط صلح را خواه بخواد با او قبولاند. از قراریک اخبارات انگلیسی مینویسند (طرح اولیاما) سپهسالار اردوی ژاپون نقشه بسیار سودمندی برای میدان جنگ کشیده. و قسمی تدابیر جنگی را درین نقشه بکار برده که ممکن نیست احدی از قشون روس بتواند از محاصره خارج شوند. این نقشه از نقشه (مکن) مفیدتر و وسیع تر و مستحکم تر است. سرداران روس این نکته را دانسته التواهی جنگ را ملتجی شده اند. معلوم است قشون شکست خورده که ندای صلح بشنود چگونه دست و پا باز کرده است را بست مینماید و دل را میبازد. برعکس لشکر قانع ازین ندا بر قوای خویش میافزاید. و جرئت و دلاوری خود را زیاد میکند. افواها تلگرافات جنگ میرسد ولی خبری که مورت اطمینان باشد نرسیده. مضمون است که این طرف جنگی که قابل ذکر باشد نشده. ژاپون به تپه و تدارک سامی. و روسیان بامید نرک جنگ دستها را بروی دست گذارده اند.

مختیاری

جناب - مصمم السلطنه سباهای بهال است آیا من بعد بریاست و ایمنانی گریه ایلی چیللی مختیاری برقرار او سلطنت شان - نیست. بدولت قوشوچکت قلمه از ایشان بشهر رسیده. اممال که شخصاً حسب

خواهند کرد. و همه ساعت زیاد خواهند شد. هر قطره خونی که ازین طایفه ریخته شود زمین را بجوش آورد. و از میان هر حبابی از آن جوشها نفوس قویه بجوش تاب همان خیالات برآیند. که سورتشان در ترقی ملک و ملت باشد. و قوت و قدرتشان افزون باشد. پس معاندت با این فرقه و مخالفت با این گروه پشه بردیسه خویش زدن. و از کان سست تیر انداختن و یا ساعد سیمین خود را رنجبه داشتن است

این فرقه یعنی (زمستون) تشکیل یافته از بزرگترین رجال با قدرت و نفوذ اهل قلم روسی الاصل اند و جز امنای بزرگ دربار کافه رجال با درایت و کفایت روسیه ظاهراً و باطناً با این طایفه همراه و هم خیال و همرازند. و بظاهر معززترین اهل قلم روس و رؤسای روحانی که نفوذ و اقتدار کلیه در ملک و ملت دارند شریک. و حرکاتشان هم اهدا باغبانه نیست و فرمایشاتشان نیز بدولت مآدبانه و مبنی بر اصولیست که قانوناً ملزم قرارشان نتوان داد. این است که تاکنون دولتیان روس نتوانست بر حرکات ظاهره فرقه (زمستون) ایراد وارد آورده و اقتدار حاصل نکرده اند که این شیرازه را از هم بیانند

ولی آنچه به تحقیق پیوسته جمیع اغتشاشات روسیه از اشاره این فرقه بوده و میباشد. این فرقه خود را وکلای ملت شمرده. آخرین مرض داشتیکه به اعلیه حضرت امپراطوری قدیم نمودند هر بیضه اتهام حجت بوده است. و بمجردیکه دولتیان خواهمشات این فرقه را رد کردند اثر بشاوت و بلوی در اداره بحری روس نمودار گردید. و ظاهر است که این رشته سر دراز دارد. آشکار است اگر عملجات و قشون جهاز (نیاز بر مکن) را پشت گرمی کامل نبودی بر خلاف دولت اعلان جنگ نمیدادی. در باطن جمیع اعضای اداره بحری و سازجهازات جنگی با او همخیال و شریک المقتصد اند. بر بادی جهازات جنگی و قوه بحری روس در جنگ (اوکوشیا) خیلی بر روسیان اثر نموده. چه معلوم است این همه نفوس که مقتول و مجروح و اسیر و بیکار گردیده چی باز مانده و رشته دار دارند. و مانند سلاسل بیکدیگر پیوسته اند و این صدمه را بر خود از عدم حال اندیشی دولتیان تصور کرده. بلکه عقیدتشان این است که دیده و دانسته این خساره عظیم را محسوس استبداد بر دولت. و این صدمه بزرگ نکتبه سلطنت شخصی ملک و ملت وارد آورده. ظاهر است که از این گونه مصائب تا در باز در قلوب بماند. از اعلان جهاز (نیاز بر مکن) که اشاعت یافته دولت باید نرک جنگ انجیمای شریقه گوید. و مقاصد و آرای فرقه (زمستون) را پیروی

الروایة الإستحقاق از طرف دولت ابد مدت بمنسب
 جلیلی یا وطنی گری یا بدبختیاری سرافراز شده در نظم ایلات
 و صنایع بختیاری و خدمت دولتی چه در بیلاق وجه
 در تعلق بحدی جد و جهد نمود که محل تعجیب و
 تعجبین خودی و بیگانه گردید. و بدوی در نظم ایلات
 کوشید که از ذهاب و ایاب آنها از سرحد بختیاری
 تا خاک هوبستان سرمونی بی اعتدالی نسبت باحدی نشد.
 و کسی در مقام نفی بر نیامد. شهادت برای خدمت
 دولت ابد مدت نوکریست قابل و بر اولیای دولت
 روز افزون لازم است که وجود اینگونه نوکرهای کافی
 خدمتگزار را مقدم دالمت مورد مرام و ملازمتهای
 همه فرمایند که با کمال توفیق و امیدواری جان و مال خود را
 در طریق خدمت ملوک و مصروف نمایند

حبل المتین

اعضای اداره نامه مقدس از جناب (مصمم السلطنه)
 ایضانی که میبایم هوادار معارف و تعلیم و تربیت ابناء وطن
 به متذکر میدانند - که هم برای نام نیک خودشان و
 هم برای فولاد ابناء وطن چند باب مدرسه مخصوص
 بطرز جدید برای تعلیم اطفال بختیاری افتتاح فرمایند
 که افضل خیرات و مبرات و نیکوترین نام آوری ایشانست
 مکتوب از سرخس ناصری

مؤید الاسلام - خطابت مؤید و موفق فرماید -
 چندی بود که این دولت و ملک قدیم و نجیب محل
 ملاطین کیان و ساسانیان از دست رجال با غرض بی
 سیاست و بانهدام گذاشته - و نزدیک بود که خیرازة
 لار از هم به باشد - ولی الحمة بکوری چشم آنهاست که
 بیخواستند آبراکل نموده ملی بگیرند - و از تفضلات
 ملی که نباید عزیز می ذلیل گردد - و توجهات ملوکانه
 به بدرتاجدار ما ایرانیان و همواره خاطر خطیر ملوکانه
 شان بر ترقی مملکت و ملت بود - دوباره رو بترقی
 گذاشته از طرفی واگذاشتن صدارت عظمی باولین رجال با
 سیاست تا همراهه عن الملوه که الحق از رجال با سیاست
 این عصر و بسا بک ایران است - دلیل بر این قول همانا
 جواب تنگرافی چهار اسلامبولیست - معلوم میشود
 مکه این وجود عزیز همسان مصروف بر ترقی ملک
 و مملکت میباشد -
 از طرفی نیز در ترقی جلیلیان که ولایت

اعالی وطن عزیز را بیجان آورده - امیدواریم که
 دولت ابد مدت با کمال جد و جهد امر و مقرر فرماید
 که در هر یک از بلاد داخله و قایم نگاران وطن پرست
 در نشر روزنامه جات با آزادی قلم سعی و جامد باشند
 تا گفتنی ها گفته شود - در ازای این دو است عظمی
 که نسبت ما ایرانیان شده با کمال نضر عرض میکنیم
 با رحمدایا - کرپا - رحیا - دادگرا - از گذشته ما بگذرد.
 امروزه آفتاب تمدن تمام عالم را فرا گرفته - این مملکت و
 ملت قدیم نجیب ایران را از ظلمت راه جهل بروشنایی
 طریق علم برسان - و از فضل و کرم خود ما ایرانیان را
 از خواب غفلت بیدار فرماید - و رجال با سیاست و خطیر
 خواهان ملک و ملت را طول عمر حکمرانت نماید - و
 اشخاصی که در حرابی ملک و رعیت سعی اند مرگ
 بذلت بخشای

الهی جز تو نداریم و جز تو نکویم - نون دادگر
 زمین و آسمان (. . ت)
 تاسف و افسوس

جناب مستطاب عمدة الاحیاء آقا محمد علی آقا تاجر
 اسفندی شهبز بمنزله که از مردمان بسیار درست کار
 امین متدین وطن پرست بود. و از راه غیرت و حجت
 وطنی که فطری ایشان بود و کالت روزنامه مقدر را در
 قزوین بر ذمه همت و فتوت خود گرفته بودند بر حجت
 ایزدی واصل و در جوار حضرت سبحان ماوی گرفت.
 در حلق مکه جهل مرحله از مراحل زندگانی را
 زیاده طی نکرده بود - تفصیل وقایع آن مرحوم آنکه
 مدت ده سال بود از وطن اصلی خود که اسفهان
 است بجهت تجارت و کسب بیرون آمده مدتی در بلخ
 قم مشغول تجارت و بعد از آن قزوین و در آن
 قطعه ساکن و مشغول کسب تجارت بود و همواره
 با کمال دلسوزی و امانت و درست فوای با مردم ملوک
 میکرد - در این اوقات مبتلا بمرض ضیق نفس و تنگی
 سینه شده از غم عمرم گذشته مرض استسقاء نیز بر
 ضیق النفس علاوه گردیده یکباره از کار افتاد جسمیکه
 دیگر قدرت نرود و بیرون آمدن از خانه نداشته تا
 آخر شهر سفر لظفر در خانه مشغول استلاج و مداوا
 بود - ایام قزوین حقیقت عرض و کلبه علاج را
 نیاست و در روز محشر میگفت تاجر در غم

بر ذممت خود گرفته از این قدر دانی و محبت وطنی
آنجناب نهایت متعجب و متعجب و متعجب و متعجب
قزوين استضاء میکنیم که در امور واسطه با اهل
رجوع فرمایند - و مذاکرات و سروکار ایشان
نیز با وکالت مرکزی طهران است -

تقریظ و اعلان

یکی از فنون عمده که در هر ملت مقامی رفیع و
رتبه منبع دارد فن ادبیات و سخن سرایی است - و
ادباء و سخن سنجان در هر جا و هر کجا معظم و محترم اند
تا آنکه بعضی مقام سخن وری و شاعری را تالی نیوت
دانند - نظامی علیه الرحمه گوید

(پیش و پس بسد سف کبریا)

(پس شعراء آمد و پیش انبیا)

و مراد از ادبیت فن است که فائده دهد تهذیب
اخلاقی و اصلاح و تلطیف احساس و نازک کردن
خیال و جلوه دادن عوائد خیر و خطرات شر را - تا
بطرف آن گرایند و از این اجتناب میکنند - ادبیت
محرک اعصاب و منبه حسن و رقیق کننده خیال و
مولد محبت و موجب دقت نظر و ملاحظه عواقب
است - ادباء بحقیقت وسائل سعادت و نجات و دلائل
فوز و فلاح و سایه اخلاق ام و قائد بی آدم اند
زیرا که بواسطه مهارت در اداء سخن و قدرت در
بیان کلام و تسلط در تضمین آنها ممکن است نزدیک
کنند یادهای آنچه را دور است - و آسان نمایند بر
خواطر آنچه مشکل است - و تعبیر نمایند از معانی واحد
بطریق مختلفه و عبارات متنوعه - و یک مقصود را بانواع
بیانات ترجمه کنند مناسب مناسبات و سلیقه هر مخاطب
سخن رانند - تا هر کس بقدر فهم و ذکاوت خود آن
آن فائده برگردد و طامه و خاصه از آن منتفع شوند
از آنچه اندراج حقیقت است در لباس هنر
و ظرافت تا جوانان از خاموشی متلذذ گردند - و
عقلا باطنش بیبرند - با بیانی ملیح و عبارتی فصیح که
خاطر ها را جلب کند و در ضمن خیر و شر را
مطنف سازد و سامت و وخامت قیام را نشان دهند -
بواسطه سوزن ظاهر شیطانی و قرآنی و لغت کنند
و از آن بهره برگردند - و البته این شیوه در فهم مطلب
بهر و تاثر است - و طامه گفتند کلام ابلغ از تفسیر

ربیع الاول بعد از مشورت با دوستان صلاح در آن
دیدند که جهت استعلاج بطهران رود - جناب عمدهالتجار
آقا محمد ابراهیم اخوی محترم شان یکدستگاه کالسکه
کرایه کرده با یک نفر کاشته روانه طهران نمود - لکن از
آنجا که تقدیر خداوندی را تبدیل نیست و در اجل
تمویق و تأخیر نه که (اذ جاء اجلهم لایستأخرون
ساعة و لا یستقدمون) یوم دوشنبه سوم وارد منزل
اخیر که (شاه آباد) است کشته از شدت درد ساعتی
از کالسکه برون آمده توفیق کنند - در همانجا اجل
موعود در رسیده جان را بخالق جهان تسلیم میکنند
رحمته علیه رحمة واسعه -

الحق رحلت این جوان چهل ساله که همه عمر
را بدرستی و دیانت با محام رسانیده لایق تأسف است
خداوند او را با ائمه طاهرین محذور فرماید و صبر
جیل و اجر جزیل بپاز ماندگان آمرحوم خصوص
اخوی شان آقا محمد ابراهیم کرامت نماید -

همان روز این خبر در طهران به آقا محمد جواد
تاجر اصفهانی رسیده بلا درنگ در شکه و ملازم چند
روان کرده - جنازه آمرحوم را با امام زاده حسن
در قرب طهران آورده روز دیگر جوی از نجار
محترم بدانجا آمده دقیق احترام و احتفال بعمل آورده
تسلی و تکفین و نماز بجا آورده فوراً بدون معطلی
روان فم مینمایند - و در آنجا جناب حاجی سید محمد
جعفر تاجر اصفهانی دقیق احترام مرعی داشته در
جوار آستان حضرت معصومه سلام الله علیها و علی
اجدادها الطاهرین دفن مینمایند - از آنجا که جز خوبی
و نیکی از آمرحوم صادر نشده بود جمیع آشنایان
و دوستان از وفات او متأسف بودند و در طهران
و قم کمال محبت و احترام نمودند خداوند آنها را
توفیق خیر و سعادت کرامت و واقبت امر همی را بنحیر
و خوبی ختم کند - اینک تمام داد و ستد آمرحوم
با اخوی مکرمشان است -

اعلان

جناب عمدهالتجار والاعیان آقا محمد ابراهیم تاجر
اصفهانی شهر بفنازه از راه وطن برستی و خدمت
بمقام مطبوعات وکالت اداره روزنامه مقدس جبلالتین
را در قزوین که با اخوی مرحومش آقا محمد علی بود

شماره ۱۰۶ - جمادی الاول (۱۳۲۳) - سال دوازدهم - ۱۰ جولائی (۱۹۰۵) منقسمه

و استقامت عقید بر اثر توضیح است - خصوص جهت نوجوانان ظریف طبع که طبایعتشان ابتداء بطرف بیانات فلسفیه و حقایق علمی و فنیه عایل نیست - لکن آنچه شکش رنگین است و ظاهرش شیرین پسندند و بالالتزام از آن بند گیرند

(يك فسانه راست گویم یا دروغ)
(تا دهد مر راستها را فروغ)

از جمله شعرائیکه بدین و تیره و شیوه معتاد و مانوس است شاعر بی نظیر و فاضل بصیر حاجی قزوینی از اجله شعراء عصر حاضر است . که کلامش را سلاوت قد و شکر است . و رایحه مشک و عنبر الفاظش - ایس و طبایعرا ایس - ملاحظتس چون چهره دلبران دلریا و طراوتش چون باغ و بستان دلگشا و غم زدا - قسمیکه خواننده و شنونده را بوجد و شغف آورد خبارهم و غم از لوحه خاطرهما بزید . پاکیزه و روان - شیرین و عذب البیان - مضامینش اغلب بکر - و لطافتش قابل ذکر - بحر خاطرش مواج و واسع - و ابیاتش لطیف سهل و ممتنع - اشعارش هر طایفه را بکار آید و گلانش هر کس را بهره بخشد

(بهار عالم حسنتش دل و جان زنده میدارد)
(برنگ اصحاب صورت را بجاوایاب معنی را)

کتابش بتازکی در دایره الخلافه طهران بخط نستعلیق بسیار خوش بطبع رسیده و در کتابخانه جناب آقا شیخ حسن در شمس العماره جهت فروش حاضر است هر کس طالب باشد به آنجا رجوع نماید

مکتوب از گیلان

مؤید الاسلام - موکب فیروزی کوکب امام حضرت اقدس هابونی خلافت ملکه حکمه بقصد مسالجه نهند فرمای فرنگستان از طریق رشت حر سکت فرموده بود چند روز قبل بمنجیل که تقریباً حد خاک گیلان و قزوین است نزول اجلال فرمود . دو روز قبل از آن شامشاه زاده اعظم بهندلسی با جناب مستطاب حاجی شریعتدار باستقبال موکب شهریاری از رشت بمنجیل عنایت فرمودند

جناب بالا را اخیر هرگز گشته از سمت جاکری دولتی روزی افزون از رجال عامیست و بزوالی سیودسات اردوی کیوان شکوه و عظمت آنکه حکومت

این خطه از طرف ایالت جلیله ضمیمه مشاغل و اداره ایشان است بجهت معظمه بود نیز بمنجیل شتافتند سایر رجال و اعیان گیلان هم تماماً از قبیل جنابان مدبر الملک و محتشم الملک و حاجی معین السلطنه و غیره باستقبال رفتند

حضرت اشرف والا ولینمت زاده کل زیارت پدر ناجدار خود تایل و طاه وار از مهر سپهر سلطنت و جهان بانی کسب نور و ضیاء نمودند - جناب حاجی شریعت مدار و سالار اعظم مالا نهایه و زاید عن حد وصف مورد مراحم و الطاف خسروانی گردیدند پس از یکشب توقف در منجیل و یکشب اقامت در رستم آباد و یک شب در اطعم زاده هاشم - روز شنبه ۱۵ شهر ربیع المولود بسلامتی و هنو اقبال و شوکت و اجلال وارد رشت گردیده و خلق را زیارت مجال مبارک مفتخر و متشکر ساختند

جناب سالار انجم از حد خاک گیلان الی رشت اسباب راحت وجود مسعود و مانزهین و کاب ظفر نصاب را کاملاً قسقی فراهم آورده که از هیچ وجهه کسر و نقصانی روی نمود

روز ورود در بازار سنگر که در دو فرسخی شهر واقع و متعاقب سالار انجم است قونولهای دوس و انگلیس و فرانسه و شهبند دولت علیه عثمانی که باستقبال رفته بودند از حضور باهراتور اسلامیان پناهی معرفی شده بتوسط جناب مهندس الملک احوال پرسی و مورد مراحم پیکران خسروان گردیدند - علای اعلام و مجتهدین عظام حکمتر لقه امثالهم نیز که تا بیرون شهر باستقبال رفته بودند بحضور مبارک مشرف و مورد تقدمات ملوکانه گردیدند

کدیش ارمانه هم با حاجی از ارمانه سین قمره با نان و نمک تقدیم داشته حکمه این هو بیت دو او مراسم بود

- (سلطان مظفرای شه دریا هل فیور)
 - (این ماء ارمانه رشت در حضور)
 - (بکف نهاده سینی نان و نمک کولنی)
 - (دان طبع قبولی بپایان شود فرمود)
- روز دهم موکب مسعود در رشت بانشرف آمد و بالا طالب و خلق گیلان تمام بمنجیل و حکومتی

بازار ما طوری آیین بستن و از ابتداء شهر تادرب دارالحکومه طاقتهای نصرت از خارجه و داخله افزایته و یرقهای رنگارنگ برپا داشته و دکاکن و منازحه ها را نومی از گل و گیاه آراسته بودند و رشت را روضه چنان یا خورنق نمان خواندن روا بود -

زبان ملتزمین رکاب نصرت انساب در تعریف و تمجید شاهنشاهزاده اعظم از این نوع پذیرتی و اینگونه رعیت نوازی و مردم داری که انان و ذصکور مخالف و مؤالف اعلیحضرت ظل الله و شاهنشاهزاده اعظم را از جان و دل دعا و ثنا میکردند و میگفتند (چنین کنند بزرگان چو کرد باید کار) ملک زاده اعظم نام عسارات دولتی را با چراغ برق روشن نموده حتی جلوخان را که میدان و سبع است با عده زیادی از چراغهای برقی طوری مرتب و منور داشته بود که موجب ترغیب هموم و باعث خورسندی و فرح خاطر منیر خسروانه گردیده از حسن توجه این گوهر گران بهای سلطنت در آبادی مملکت زاید از حد وصف مشعوف گردید

هنگام ورود و نزول موصکب هایونی حضرت سدارت با شاهنشاهزاده معظم از کزنت شرف و از فرط شادی مسافتی در رکاب مبارک پیاده حرکت نموده تا اینکه شاهنشاه جباه با کمال دیده و نهایت طنطنه وارد دارالاماره گردیده تقدیمی حضرت شاهنشاهزاده اعظم و حکام جزو که در روی میز بود در خاکبای مبارک مقبول و بسی مستحسن افتاد - آنگاه حضرت سدارت محض استراحت مرخصی حاصل و بمنزل سالار افخم تعریف فرما شده از این موعبت افتخار ایشان را بر فرق فرقدان رسانیدند

جناب سالار افخم نیز محض تکمیل مراسم خدمت گذاری منزل خود را که سالهاست محل پذیرتی رجال محترم و سفرای عظام که مهمانهای دولت روز افزون میباشد قرار داده بل روی قاطبه مابین درخانه خود را باز نهاده محض پذیرتی و ذیر حقوق شناس بنده نواز چنان عزیز و مرتب نموده و با چراغهای گوناگون برق زینت بخشیده حکه اسباب آسایش آن وجود مبارک از هر جبهه فراهم بود - زمان ورود حضرت والا هوزیک جیان رشت

در درجه حیاط حلقه زده سلام والا مقرر گردید - جنابان علاءالملك وزیر علوم و مهندسی الملك و دیر حضور و رئیس کتاب حضور حضرت والا و ممتازالدوله رئیس دفتر و مدیر مکاتبات خارجه نیز در منزل سالارافخم منزل داشتند - چندان بخدام ملتزمین رکاب ظفر نصاب و بوجود سدارت خوش گذشت که زبان مبارک فرمودند واقماً اعلیحضرت ظل الله باید قدر چنین نوکری را بخوبی بداند که اسباب نیکنامی دولت متبوعه طویش است و مسلماً همین تمجید درباره ایشان کافی است -

(تو خود حدیث مفصل بخوان ازین مجل)

روز دوم بننگان اعلیحضرت هایونی بیاغ مدیریه حکه یکی از بهترین باغهای رشت و همه قسم اسباب استراحت و آسایش وجود اقدس هایونی مهیا و موجود بود تشریف فرما شده صرف نهار فرموده عصر مراجعت فرمودند - و همین روز جناب مدیرالملك نیز شرایط خدمت گذاری که وظیفه چاکگری ایشان بود بعمل آورده آلتور که باید مقدم مبارک را پذیرتی از تقدیم و تیه فرو گذاری نمود - بدرجه حکه خاطر خطیر هایونی خورسند گردیده منتهای مراسم و الطاف خسروانی نسبت بمديرالملك بمنول افتاد - و فرمان پیشخدمتی خاص در حق فرزند ارشد مديرالملك احمدالسلطنه مرحمت شد

در حین ورود موصکب شهریاری مدیریه پیکر مبارک حضرت سدارت را بیک قطعه لسان اقدس مکلل زینت بخشوده مرخص فرمودند

روز هفدهم صبح زود با نهایت اجلال و اقبال از راه خمام عازم اتلی گردیدند

(آن سفر کرده کسدگانه دل همزه اوست)

(هر کجا هست خدا با سلامت دارش)

از آنجا که اتلی هم در جزو اواجلی و مشاغل سالار افخم و پذیرتی موصکب هایونی در اتلی نیز بمهده ایقان و نزدیک بخاک خارجه است مسلماً در آنجا نیز کاملاً پذیرتی خواهد نمود - و قبل از وقت همه لوازم را بلا قصان تدارک جکرده است و التماسه ورود اتلی و حرکت از آنجا را بلاجله بودن خود ملاحظه فرمائید

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

الفصل الأول الباء الزائدة وهو مائة وأربعون وسبعون حكمة **الفصل الثاني** بلفظ باء ٩٣٣
 اثنان وعشرون حكمة **الفصل الثالث** بلفظ بين وهو مائة وعشرون حكمة **الفصل الرابع**
 بالباء الطلقة وهو ثمان وثلاثون حكمة **الفصل الأول** بما ورد من حكم امير المؤمنين علي عليه السلام
 في حرف الباء الزائدة وهو مائة وأربعون وسبعون حكمة من ذلك قوله عليه السلام باليربئسب الخ
 بيلكوي اذ كان طريق جوديت ساردا بالشكر يستجلب الزيادة بالوجود تكون السيادة باليعين يتم العباد
 بالوقوف تكون السيادة بالثاني سهل الطالب بالصبر نذكر الرغائب بوفار وتواني تسير ادراك مطالب
 تزان كرد وبكيا الى كس شبه نفسه توان نمود بالفكر يصلح الروية بالاعتقيل صلاح البر بغير يقدر الهيم يكون
 الصوم يقدر الهية بتضاعف الحزن والغوم بالاعمال بتفاضل المال بالوجود تشوذ الرجال بركوب
 الاموال تكتسب الاموال بالصدق في ثمن الاقوال باثان در مال كسب اموال توان كرد و بر سر زينت اقول
 توان داد بالسخاء فان الافعال بالتكبر يكون المقت بالتواقي يكون القوت بالتمسك تخم الدنيا بالمحرم
 يكون القناء بالهايس يكون العناء بالخصية يكون الشقاء بعيوض الالفات تنكذ واليتم بالامهات لتحق
 اسم الكرم بالصحة لتشكل اللذة بالزهد يثير الحكمة بالقلم تزل الينم بالبغي تحمل النعم بالكذب
 يزين اصل النفاق من نفاق بدروغ خورش رزيت كند بالكلية من حشيرة الله محض الذنوب بالرضا عين
 النفس مظهر السموات والعبوب بالبودة وتساكد المحبة بالرفق قدوم العصبية بحسن الوفاء يترقب
 الاقارب بحسن الطاعة يترقب الاخفاء بالثوبة تمتص السهات بالايمان بتدلل على الصالحات بالاجتناب
 واليحم يكون لك الناس انصارا واعوانا يا غانة الملهوف يكون لك من عذاب الله حضا اعانت مطوم
 نور از عذاب خدي حصى صين كرد بالاجتناب مما آيا القلوب بالسخاء تشتر العيوب بالايثار على مقيل تملك
 الرقاب بتجنب الرذائل تجوز العيوب بالعلم يحصل الثواب لا بالكليل بحسن الثبات ينجح الطالب بالتفكير الى
 العواقب فومن العاطب چون كان عواقب مورسوى از مال كسب امين باش بالرفق نذكر المقاصد بالبدل تكثر
 التامد بالطاعة يكون الاقبال بالثقوى وتكون الاحمال بكثرة الرضايل يعرف الكرم بكثرة الاحمال يعرف
 التحليم بيقول الرسول واد به بتدلل على عقيل المرسل عفو ونس فرساده دلالت يكند بره نش كس كاورا برسات
 فرساده بيتمد بر اقسام الله للعباد قام وزن العاير ومهدت الدنيا لاهلها بالصدق والوفاء تكمل المروة
 لاهلها بالصدق والوفاء تكمل المروة لاهلها بالتكوير قدوم النعم بالتواضع يكون الرضا بالافضال بتظم
 الاقدار بالصمت بكثرة الوفاء وفارم و نما موش برك بود بالانصاف قدوم الوصلة بالتواضع تجلي الفعلة بالثوبة
 تكثر المحبة والحل كثر السب بالعدى تكثر الانبيصار باليحم تكثر الانصار بالايثار تشرف الاخوان بحسن
 المرافقة قدوم العصبية بالوفاء تكثر العصبية بالعلم تعرف الحكمة بالتواضع فان الرفعة باليعين يتم السيادة
 يكثر الجمع بتظم الفجيرة يكثر والمين تكدر الصبغة بحمت جمع وموب سو كاري برك كرد و باظهار مست بل و
 نبش خيره بود بحسن العشرة قدوم المودة بالرفق يتم المودة بالكلمة مثال المحبة بالصبر تحف المحنة
 بالير يملك الحر بوال المعروف بتدوم الشكر بالعلم مذك و رجة اليحم والقلم بنال العلم بالكلم يكون

جلد سیم از کتاب دو نیم ناسخ التواریخ و وقایع اقالیم سرجه

بالصدقة

العلم بموضن کسب علم نوان کرد و بفر و خوردن خشم طیم نون بود بالعلم بکون المجهوه بالصدق بکون النجاه
 بالصدق بکون المروءة بالتواخي في الله بهم المروءة بالخيال المون نكدر الحامد بالافضل شترق
 الاعنائ بمسئ العشرة فانس الوفاق بالعلم بتسليم الخوج بعلوم و دانش كبريا باستقامت نون و دست فتنه
 الفع بالعتاف زكوا الاعمال بالصدق ففتح الاجال بالاخلاص نوقع الاعمال بمسئ الطاعة بكون الاقبال
 بكثر و الافضل بعرف الكرم بالذلاء بتدفع البلاء بمسئ الافعال بحسن الثناء بقدر اللذة بكون
 الغنص بقدرا الشرف بكون التهنين بلين الجانب الناس الثغوس بزمي و خوشنود ميتوان مردوم را خود
 نوس دست بالاقبال تطرد الثغوس بمسئ الاخلاق بطلب العيش بكثره الغضب بكون الطيش بيد
 النيطو بحسب الجلالة بالعدل عن الحق بكون الصلابة بالايمان بكون النجاه بالعتاف بوجد لذة الجود
 بالعقل بتفريح عود الحكمة بذكر الله لتنزّل الرحمة بالايمان بتدلل على الصالحات بالعدل بفضا
 التوكان بالعدل مثال المتكبر بالفتاخر بكون العز بالاطاعة بكون الفوز بالسيره العادله بغير انسا
 يحصل بكون كسب مقصد خلاق كوميذ را مقهوره دار بالكتاب الفضائل بكتب المعادي بديوام ذكر الله بتمائم
 الغفلة بمسئ العسرة ندوم الوصلة بذكرها والفكر بتمائم الشك بديوام الشك بحدث الشك بالحكمة
 بكتف عظمة العلم بوقور العقل بكون العلم بالمشول بنال ذرودة الامور بسماري عقل ميتوان باعلى درجه مرصود
 كرد بالصبر نذكر معالي الامور بالقوى فقطع حمة الخطا بالمحسن الاخلاق نذكر الارزاق بمسئ الضمير
 نكدر الوفاق بوجد في الواقع بحدث الذهن بالرضا بقدر الله بتدلل على حسن البهين بالبشر وبسط التوج
 بحسن موقع البذل باروي كساره وبشاش بذل بمسئ نكود ستوره بود بايشار حيب العاجله صار من صار
 الى سوء الاجله بالصالحات بتدلل على الايمان بمسئ التوكل بتدلل على صديق الايمان بكثره
 التواضع بتكامل الشرف بخرت نواضع و فروتنى بزرگ و شرف بحال مبره بكم ^{بالمكره} بكثر بكون التالف بخره
 الاجساد بوجد لذة الطعام باصالة الراي بقوى المحرم بترك ما لا يهنيك بهم لك العقل بكثره الاضنا
 بكثر الفضل بجنبه الرذائل بغير العتاب بالاعمال بحصل الثواب لا بالكسل بحصل ثواب بشفقت عبادت
 نه باهال و كالت بحسن العمل بخرى امرة العلم لا بمسئ القول بمسئ العمل تحصل البرية لا بالامل بحسن
 عبادت و عمل بحسن ميتوان كرد بطول من بالاعمال الصالحات فكلوا الدرجات بقلبة العاقبات الوصول
 الى اشرف الطامات بلوغ الامال بكون و كواب الاموال بالاطلاع بتدل و قاب الرجال بطلب و طمع كردن
 مروان حبه بشود و ذليل ميكردن بالاحسان شترق الوفاق بملك الشهوة الشرة عن كل طاب بالانبيصار
 بحصل الاعبياد بالزوم الحق بحصل الاستظهار بوسيلة الرجم و نكدر و الهم مراعات مدرم مورث نعمت است
 بقلبه الرجم بتعجب النعم و طمع و محب عيب و نعمت بتكرار الفكر فسلم التواضع بالاعتبار الشد يد
 نذكر الدرجات الوقيمة و الراحة الدائمة بالجهل بتدلل كل مبر بالفكر بجل غيايب الامور
 بتفكر و تدبر روشن بشود و تاريخهاى امور بالعقل كمال البهين بالجهاد و صلاح النفس بالفجائع بتقصن القدر
 بالطاعة برفاه الجنة بالنهين بالاعتصم بمرور النادى العاقبة بالصدق و الوفاء بكل المروءة لافلهما

بالرفق

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

بِالرِّفْقِ قَمُونَ الصِّفَاتُ بِالنَّاقِ نَسْجَلُ الْأَسْبَابُ بَعْدُ عَلُو الرِّفْقَةِ لَكُونُ نِكَابَهُ الْوَاقِعَةُ بِالرِّفْقِ
 قِرْبَتِ الوَصْمَةِ بِالرِّفْقِ نَسْرَلُ الرَّحْمَةَ بِالْإِيمَانِ بِرَبِّهِ إِلَى ذُرْوَةِ السَّعَادَةِ وَضَاهَا بِالْحُبُورِ بِالْإِيمَانِ
 تَمَلَّكَ الْأَكْرَادُ بِحَسَنِ إِزَادَ كَانَ رَابِعُهُ نَوَانِ سَاخَتْ بِالرِّفْقِ بِرَبِّكَ الْمُؤْمِنُ بِالْجُودِ بِمَنْعِ الْجَدِّ وَبِحَبْلِ الْجَدِّ
 بِالْإِيمَانِ تَمَلَّكَ الْغُلُوبُ بِالْإِفْضَالِ نَسْرَلُ الْعُبُوبُ بِذَلِ الرَّحْمَةِ نَسْرَلُ الرَّحْمَةَ بِذَلِ النَّعْمَةِ نَسْرَلُ
 الرَّحْمَةَ **بِمَا وَدَّ مِنْ حِكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الْبَاءِ بِالْأَلِفِ**
الثَّانِيَةِ بِلِفْظِ بَاءِ ذِي هِيَ إِثْنَانٍ وَعِشْرُونَ حِكْمَةً فَمِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَاءُ الْفُرْصَةِ قَبْلَ أَنْ تَنْجِبَ
غَصَّةَ بَاءِ الْبِرِّ فَإِنَّ أَهْمَالَ الْبِرِّ فُرْصَةٌ بَاءُ الْخَيْرِ تَرْشُدُ بَاءُ الرِّفْقِ تَعْدُ بَاءُ الرِّفْقِ تَعْدُ بَاءُ الرِّفْقِ تَعْدُ
الْمَهْبِطِي بَاءُ الرِّفْقِ تَعْدُ بَاءُ الرِّفْقِ تَعْدُ بَاءُ الرِّفْقِ تَعْدُ بَاءُ الرِّفْقِ تَعْدُ بَاءُ الرِّفْقِ تَعْدُ
 سرعت کبیر با جمال خود را با اعمال خود و بیای کبیر از برای خود چیزی را که ابد باقی میماند بجزی که زود زایل
 باد و شبانک قبل مرمیک و صحتک قبل سقیم باد و غناک قبل فقرک و حیوانک قبل موتک باد و
 العمل و الكذب و العمل و لا حظوا لاجل باد و العمل و خافوا بنسبة الاجل نذروا افضل الامل باد و
 بالعمل مرضا حايبا و موتا خاليا باد و فاعلم موتا ناكيا باد و واقبل فذوم العاقب المنظر باد و واقبل
 اخذ العزير المقتدر و سرع کبیر در صلاح امر خود از آن پیش که در صحت خداوند ظاهر غالب خود شود باد و فاقب
 الارشاد و ذاحية الاجساد و مهمل البهية و انفا المشية باد و فاقب مهمل البهية و انفا المشية و انفا المشية و انفا المشية
 التوبة و انفساح الحوبه باد و و الابدان صهيحة و الالسن مطلعة و التوبة متموعة و الاعمال مقبولة
 باد و و باعمالكم قبل حلول الاجالكم تزويكم و تزويكم سرع کبیر در بکنی اعمال خود قبل از رسیدن اجل تا زکیر نفس
 محاصر کبیر باد و الموت و عقرانهم و مهذواکم قبل حلوله و اعدوا له قبل نزوله باد و و باعمالكم فاعلم
 مرفقون بما اسلفتم و مجازون بما قدتمتم و مطالبون بما خلفتم سرع کبیر در اعمال خود و سبقت کبیر با جمال خود
 زیرا که ما خود حساب میشود آنچه را از پیش پشت گذاشتید و جزا داده میشود آنچه را از پیش فرستادید و پرسش میکند از شما آنچه را مخلف
 گذاشتید باد و بالعمل و سابقوا لاجل فان الناس يؤمنك ان يتقطع بهم الامل و برهم مقام الاجل باد و
 بيسال الاجال و الخناق مفضل و الروح مرسى **بِمَا وَدَّ مِنْ حِكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ**
فِي حَرْفِ الْبَاءِ بِلِفْظِ بَيْسَ وَهُوَ بَيْسٌ وَعِشْرُونَ حِكْمَةً فَمِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَيْسُ الصَّدِّيقِ الْمَلِكِ
بَيْسُ الطَّعَامِ الْحَرَامِ بَيْسُ الْمَنْعِقِ الْكَذِبِ بَيْسُ النَّسَبِ سَوْءِ الْأَدَبِ بَدْرِيْنُ تَرَادُ وَنَسَبٌ حَاصِرٌ مَرْدُودٌ بِسَبِّ
بَيْسِ الدَّاءِ الْحَقِيقِ بَيْسِ الْقَرِيْنِ الْخَوْفِ بَيْسِ الرِّفْقِ الْخَيْرُ بَيْسُ الْإِيْمَانِ الرِّضَا بِالنَّفْسِ بَيْسُ الْقَرِيْنِ الْعَدُوِّ
بَيْسُ الْجَارِ الْجَارِ السَّوِّءِ بَيْسُ الرِّفْقِ الْحَسُوْدُ بَدْرِيْنُ رَفِيْقٌ حَسُوْدٌ بَيْسُ الشَّهْرِ الْحَقُوْدُ بَيْسُ الظُّلْمِ ظُلْمٌ لَسَلِمٌ
بَيْسُ الْكُتْبِ الْحَرَامِ بَيْسُ الرَّادِ إِلَى الْعَادَةِ الْعَدْوَانُ عَلَى الْعِبَادِ بَيْسُ الْإِسْتِعْدَادِ الْإِسْتِعْدَادُ بَيْسُ الشَّهْمَةِ
الْعَهْمَةُ بَيْسُ الطَّلَعِ الشَّرُّ بَيْسُ الْوَجْهِ الْوَقَاحُ رَشْتَرِيْنُ رُوْبِيَارُ رُومِي مَرْدُودٌ وَفَجَّاسٌ بَيْسُ الْيُوْزِ رَاكِلٌ بِالْ
الْإِيمَانِ بَيْسُ الْعَادَةِ الْفَضُوْلُ بَيْسُ الرَّحْمِلِ مَنْ بَاعَ دِيْنَهُ بِدُنْيَا غَيْرِهِ بَدْرِيْنُ مَرْدُومٌ كَسِيْنٌ كَسِيْنٌ كَسِيْنٌ كَسِيْنٌ
 برای رونق دجای بگری بفروشد بیس السباسة الجوز بیس الذخرفیل الشیر بیس قوه الودع الشبع بوس

بِإِحْسَانِ وَالْمَشِيْرَةِ لِلدِّنِ
بِعَمِّ الْجَدِّ

سرعت کبیر با جمال خود و بیای کبیر از برای خود چیزی را که ابد باقی میماند بجزی که زود زایل
باد و شبانک قبل مرمیک و صحتک قبل سقیم باد و غناک قبل فقرک و حیوانک قبل موتک باد و
العمل و الكذب و العمل و لا حظوا لاجل باد و العمل و خافوا بنسبة الاجل نذروا افضل الامل باد و
بالعمل مرضا حايبا و موتا خاليا باد و فاعلم موتا ناكيا باد و واقبل فذوم العاقب المنظر باد و واقبل
اخذ العزير المقتدر و سرع کبیر در صلاح امر خود از آن پیش که در صحت خداوند ظاهر غالب خود شود باد و فاقب
الارشاد و ذاحية الاجساد و مهمل البهية و انفا المشية باد و فاقب مهمل البهية و انفا المشية و انفا المشية و انفا المشية
التوبة و انفساح الحوبه باد و و الابدان صهيحة و الالسن مطلعة و التوبة متموعة و الاعمال مقبولة
باد و و باعمالكم قبل حلول الاجالكم تزويكم و تزويكم سرع کبیر در بکنی اعمال خود قبل از رسیدن اجل تا زکیر نفس
محاصر کبیر باد و الموت و عقرانهم و مهذواکم قبل حلوله و اعدوا له قبل نزوله باد و و باعمالكم فاعلم
مرفقون بما اسلفتم و مجازون بما قدتمتم و مطالبون بما خلفتم سرع کبیر در اعمال خود و سبقت کبیر با جمال خود

جلد سیم از کتاب تویم نامح التواریخ و در وقایع اقالیم

قرنه الدین الطلع بقیس العزیم التوم یعنی قصیر العمر و یغوث کثیر الاجر بقیس القریظ الغضب بید المعانی
و بید فی الشتر و بیاید الخیر بد زین رفیق غضب است که اشکار میکند عیب و نزدیک میکند شر و دور میکند خیر از بین
الاخیار و التوحش عما یعنی عما یعنی بیس الخلیقة الجدل بقیس السجیه الغلول بقیس الیملاده و فلاحه الاکابر
یعنی السجیه الایماح بما ورد من حکم امیر المؤمنین علی علیه السلام فی حرف البلاء بالباء
التاسیه مطلقا و هو ثمانیه و ثلثون حکه و من ذلك قوله علیه السلام بئیر مال الجبل بحدیث اولاد
بسات به مال بخیر را که هست حادث بی سپر شود یا یضرب و ارث کرد در دیوار الوالدین اکبر فریضه بطن التوحش
بعد التوحش عن الدینه قنوه بر و اباء کما بهر کما ابنا و کما بر و ابنا ما کم و اسوا فقراء کم و اسوا بضعفا
یکم و کنید بجهان و مساوات کنید با مسکین و رفیق و مدار کنید با ضعیفان بادل الوجود الی اللتام التون الاکبر
بئیر نفسک اذا صبرت بالفتح و الظفر ببارت بد نفس خویش با سعاف حواش و نصرت در مطالب منی که سکتا و صابرا
بذل الحیة من احسن الاخلاق و السجیه باب التوبه مغشوع لمن ارادها بکرة السب و الخبیر بركة
بركة المال فی الصدق بلاء الانسان فی لسانه ببات و دواهی انسان در زبان انسان است با کوا الطاعة بئیر
با کوا الخیر تو شد بکاء العبد من خشية الله یخص ذنبه و الرجل ذوی وجهه صله و صدقة بلاء
الرجل علی قدر انجانه و قد یبوی سخانات هذا و مرد را با نذر ایمان او و دین او است بركة الخیر فی حسن العمل
بلاء الرجل فی طاعة القلیح و الامل بلاى مرد در طاعت خداوند طلب طمع بستر است بخل بذل الیلم و کوة
بالیلم نذرك و وجهه الیلم بذل العطاء و کوة التعلو بقیة السیف اخی عدا و اکثر و لدا بادل انجاء
و کوة انجاء بئیر اندبتم فی الظلم و کستم العلباء و بئیر انجیر تم عن الترار بئیر الله و بئیر انجیم و بئیر
بئیر ما بئیر و بئیر بئیر الله الزمان الکیلب و بئیر انجیر الله العیب فلا بئیرکم با شوا الغرور و بئیر
بئیر عن کرم فقیک و تواضعک بئیر عن شرف خلیک کما ذکر روى نوخیر سید از کرم نفس تو و تواضع
و فروغی نوخیر سید از شرافت غل و سجت بئیر بئیر اول بئیر و وعدک اول عطا ینک و بئیر التواضع حجاب
من الغل و العبر و بئیر الاخیر خیر من قریه و سکونه خیر من نطفه دوری از امن بهتر است از نزدیک او
و کرم امنی بهتر است از سخن کردن او بئیر بئیر لیا الیلم فکت و خاف البهات فاحد و استعد ان سئل
افصح و ان قولک صمت کلامه صواب و سکونه عن غیره عن الجواب با کوا و قال بئیر فی الباکر و
سأل و قال بئیر فی المشا و بئیر بئیر الیلم و بئیر بئیر من قدر الحاجه و ان عقلت و انجیم بها
الطلب ریحین آبر و در طلب حاجت عظیم راست از قدر حاجت اگر چه آن حاجت بزرگ باشد و مطلوب هم بدست آید
بذل البید بالعیبه احسن منقبه و افضل سبیبه بئیر ما بئیر بئیر و تفرغوا بئیر الخیر
عن شفاء الدنیا بئیر بئیر را که فانی میشود بئیر که باقی میماند و عرض کنید برجت من سأل اخیر شفاء و بئیر
بسط البید بالعیله فحزینک الاجر و بئیر اجزاء و قال علیه السلام فی ذکر رسول
الله صلی الله علیه و آله و سلم بلغ عن ربه معذرا و تصح لامته منذ را و دعا الی
الجنة مبئیرا و قال علیه السلام فی وصف المؤمن بئیر فی وجهه و خزنة فی قلبه و اوسع شفا

تذکره و شرح ۱۰ جلدی الاول (۱۳۲۳) - دوازدهم - ۱۹ جولائی (۱۹۰۵) سن ۱۴۲۵

نموده، رشیدی را هم به صنف - و درین مکاتب از السنه
 اجتناب جز زبان هر چه بیج لسانی نباید تدریس شود.
 که وقت عزیز اطفال ضایع شود - باید همین بقدر کفایت
 که عبارت را بتوانند درست بخوانند بدانند - و مسائل
 که را نیز بقدر آنکه طایفه و طایا را در کار است
 بیاموزند - باقی اوقات خود را بر ریاضی و علوم و فنون
 دیگر صرف نموده از برای مکاتب عالی آماده شوند -
 اما مکاتب اعدادی هم شروع دارد - مکتبی - ملکی - طبی
 و غیره - که از آنها نقل بدان مکاتب خواهد شد و اطفال
 جمیع امرا و بزرگان را از شهری و عشایر بید بقوه
 جبری داخل مکاتب بنائیم - و اکثر مکاتب باید شبانه
 روزی باشد سوای ابتدائی و رشیدی - و از یک طرف
 هم باید مکاتب عالی عسکری ترتیب شود به جمیع
 صاحب منصبان عالی

فی الجمله علوم نظری تدریس و عبور بعملیات
 عسکری شوند و جهة عمائر بری و بحری از امریکا
 و ژاپون معلم جلب شود - ابدأ از مأمورین همایگان
 مستخدم نشود و با قرعه عسکر گرفته شود و از برای
 شهر و قریه نشین در اختصاص امتیازی نباشد -
 مگر عیسویان و موسویان ~~صک~~ که از آنان بدل عسکری
 گرفته شود - یعنی به هر آدم ~~صک~~ قرعه بنام او
 اسباب نمود دو بست و بجاه تومان گرفته و آنچه
 را خاصه مهیات قرار داده و صندوق جهة متقاعدین
 عسکری آماده نموده صدی ده از جمیع مواجب و
 وظایف را همه ساله بنام متقاعدین و معلولین مأمورین
 عسکری و ملکی وضع و بدون کسر و قصار بصندوق
 منکوحه تسام نموده - و مکتب زراعت در همه مملکت
 بکشاده - و پس از اتمام کودکان صنوف رشیدی را داخل
 آن مکتب نموده تحصیل فن زراعت و مال داری پردازند -
 و بجهة مصارف مکاتب صدی ده بر عموم بدی ملت
 باید افزوده شود و باید دولت بسر شاهی آغاز نماید
 بر تعداد نفوس مسئله مهمی است و مخارج لازم دارد -
 لذا تذکره باید آماده شود و بدون استثناء همگی از
 نقل ده روزه تا بیرون نود ساله داده شود - و این تذکره
 باید در میان کار باشد و قیمت این تذکره باید پیش از
 خروج آن بپایان آید تا آن تذکره را مقرر شود - و
 آنچه در تذکره ذکر شده در مکتب منکوحه بکار خواهد

گرفت در راه تعداد نفوس صرف شود - و باید در
 هر ولایت اردوئی تشکیل همه گونه مهیات اردو در
 همان نقطه موجود باشد - و باید دولت و ملت ایران دست
 بهم داده بدون آنکه باحدی امتیاز بدهند از عمره
 آغاز بساختن راه آهن نمایند و شرکتی تشکیل شود
 بنام شرکت ملی از روی یک قاعده صحیح - نه اسم بی
 معنی - و امتیاز صحیحی از دولت و علمایک امروز ملی
 امور ما ملت میبایند - و بدون امضای آن بزرگواران
 هر گونه امتیاز در حکم کان لم یکن بشمار میآید امضا
 شود و امورات و رشته کار این شرکت کلتاً بدست
 پارسیان با علم و وطن دوست سپرده و از اهالی ملت
 هم با آنان همراه و انباز شود

معلوم است پس از آنکه هیئت ملت بر صحت کار
 آگاهی حاصل نمودند و رشته کار را در دست مردمان
 داناى دوست کار نیکو کردار دیدند هیچیک مضایقه
 نمی نمایند که سهمی از دارای خود را داده مملکت خود را
 آباد و باب همه گونه خیر و منافع را بر روی وطن
 بکشاده و هم سرمایه آمان ده برابر کار های دیگر شود
 حاصل نماید - بی تا امروز عدم موفقیات دولت و ترقیات
 ملت بسبب استبداد بوده است - امیدوارم در سایه وزیر
 با تدبیر ملت بهمه گونه سعادت نائل امم و رسم استبداد
 بیکاره از دواير حکومت زایل گردد

و اصول مشورت جاری و رسوم اسلام دوباره
 نهجید شود زیرا قانون اساسی را اروپائیان از روی
 قانون شریعت اخذ نموده اند - اصول مشروطیت که
 مایه ترقی عموم ملت متمدن است و وسیله شوکت و
 عظمت دول اروپا کشته ما خود از دستور العمل پشویان
 ماست - و گره حضرت عیسی را قانون بست که از او
 استفاده نمایند - حضرت ختنی سرتبت - امور باکال همه
 گونه لوازم جهة هر طبقه از رعیت برد لقباً سرموئی
 فرو گذار فرموده آنچه مایه سعادت دارین است در
 شریعت مقدس آن بزرگوار موجود است - علمایک
 طریق کج را اختیار نموده آید نباید آنان را سلطان
 شمرد - هم للتاقنون و المناقون فی البرک الاسفل - زاده
 برین مجال نیست اگر فرصی بدست آمد بندگی و
 اصول مشروطیت یعنی قانون مشورت بقر آورده جیه
 درج مجایف نامه مقدس اوسیل اداره جلیه خواهم
 نمود (ر ش ی)

جلد سیم از کتاب دیم نامح التواریخ در وقایع اقالیم سیم

یه فزان المانع است در کشف اعتبارات و عبرت توحیح خصص الیلم تطرفی نارا والنصب یجیل التراجیح تباح نکلوا
 شرفوا فان المرءه محبوه تحت لیسانه حکم کنده شامه کردید زیرا که مرد در زیر زبان خود پنهان است توکل علی الله
 سبحانه فانه تعالی قد تکفل بکفایه المؤمنین علیه تقرب الی الله سبحانه فانه یؤلف المنقرین بین
 الیه تمسک بکل صدق یافادک فی الشده و ستمک شو صدق یعنی که در هنگام سختی و شدت تو را یاری کند فایه
 بحمد تو قوا المعاصی و اجسوا انفسکم عنها فان الشقی من اطلق فیها عنانها ترک جواب السبیه ابلغ
 جوابه ناجو الله ترجیح تو سئل بطاعه الله یصح تمام العمل استعماله تمام الیلم استیکماله و اضع لله یقول
 تمسک بطاعه الله یؤلفک فیجیل المعروف ملاک المعروف تصبیح المعروف و صفة فی غیر معروف
 فاجهر العمل عنوان الکلی تصبیح العمل لشده من العمل نایج الملک عدله تزکیه الرجل عقله قواضع
 المرءه بر فعه فکبر المرءه بعمه نزل المؤمنه بقدر ان یصیبه فرو ای با جبر و ثواب مردان با اندازه مصیبت
 ایشان نزل من الله المعونه علی قدر المؤمنه نطلع ضمیرا و الملوب علی سرایر الغیوب محرمی الصدق
 و تجنب الکذب لاجل شیمه و افضل ادب اختیار رستی در سخن کردن و کاره گرفتن از دروغ زدن بگنویس
 صفات و فاضلین آداب است تمیز الباقی من الفانی من اشرف النظر نایج الرجل عفاقه و ذینته
 انصافه فقیته المؤمنین فی قلبه و قویته فی غیره فیر تلویح ذلک العاقل له امض من عنایه یجبت
 الی الله بالرحمة فیما لدهر تحمل بالبايس بما فی ابیدی الناس نکل من عواظهم و محرم الموده فقام
 تحملت بالصبر و التهنین فاقصا اسم المدد فی الرخاء و الشده استوار باش در صبر و یقین چابن بود
 بهترین صفت و عدت اند در فراخی صبر و سختی روزگار تحمل بالسخاء و الورع فیهما حلیة الایمان و اشرف
 خلاجاتک ناریک العسل بالیلم غیر و اثنی بثواب العمل و تحلوا فصد جدد بکم و استعیدوا و اللبوت فقد
 اظلمت سبل الامور و لیس فی یحیی بکون الخنف فی التدبیر و قد و ا فی آباء الفناء للبقاء فقد دلیم
 علی الزاد و انیر تم بالظن و حشیم علی المسیر قوی الا و اذیل و الاحداث الاول دلیل انجلا لها
 و اذ بارها تخلیص النبیه من الفساد اشد علی العاطلین من طول الاجتهاد فالص کردن بت راز
 فساد سخت راست بر عالمین عبادت از زحمت و طول اجتهاد تخلقوا بالفضل و الکف عن البغی و العمل بالحق
 و الاضافه من انفسکم و اجتناب الفساد و اصلاح المعایر ببل الحباء و اذرع الوفاء و احفظ الاخاء
 رملر آیل عبادت غیر لیس بکلک لک السنه سربال جا پوش و درم و فابرقن راست کن و برادران و بنی را موصوفه باره
 کسر از زبان محاوره عالمه بکن نارضند و طوباه تو بکمال رسد تعلوا القرآن فانه دینج القلوب و استغفوا
 بنوره فانه یشفله الصدور قواضعوا لین تعلون منه الیلم ولین تعلونه و لا تکتونوا من جبار و الملأه
 فلا یهون جهلکم بیلکم تفکر قبل ان تعزم و شاد و قبل ان تندم و قد بر قبل ان تعزم تجرح غصص الیلم
 کایه راس الحکمه و عمده الیلم تجرح کن سخنهای حکو کبر علم را که آن سر حکمت و اثر علم است فاجیل الیلم زیادتی
 الیلم تزکیه الاشرار من اعظم الاوزار قد اذلت فی الخوعک ما اضعته فی اولیه تارک کن در امر عبادت
 که در اول عرض کنده شتی و شغف بمتفکرات فخر لیتبک من کل خلی اخته فان الخبر عاده و تجتنب من کلی

تعلی مقبلک

خلو

خَلَقَ آسُوئَهُ وَجَاهِدَ نَفْسِكَ عَلَى يَحْتَبِهِ فَإِنَّ الشَّرَّ لَجَانِحٌ يَحْتَبِي الشَّرَّ طَاعَةَ مُتَسَدِّدٍ يَحْتَبِلُ الْقُرْآنَ وَ
 انْتَعَصَهُ وَحَلَّلَ حِلَالَهُ وَحَرَّمَ حَرَامَهُ وَاعْتَمَلَ بِأَحْكَامِهِ نَادِمٌ بِالْجُوعِ وَأَذَابٌ بِالْفُجُوعِ نَادِمٌ فِي الْقُرْآنِ
 فِي قَلْبِكَ وَبِرَبِّيهِ وَمِنْ كَرَمِي الْعَقْلُ فِي نَظَرِكَ وَيُعْطِيهِ مَا دَاوَرَكَ دَسْتِي وَمَا تَدْرَسْتِي كِدْرُكَ دَارِي بِصَبْرٍ عَزِيمٍ
 وَخَوَابٍ تَعْلِيٍّ كَمَا فِي شِمَارِي وَيَسْأَلُنِي بِمَنْظُورِي يَحْتَفِلُونَ بِالْمَعْنَى فَاقْرَأْ مَا يَنْظُرُونَ بِأَوَّلِكُمْ إِخْرَاجُكُمْ بِشَرِّ لَيْسَ لَكُمْ وَتَمَّ
 بَرَقَ الْقَهَّارُ وَأَرْجُلُ مَطَايَا الشَّمْسِ نَفَرَتْ خَائِفَةً الرَّجُلُ بِالْأَشْيَاءِ فِي الْحَجْرِ وَكَثْرَةُ الدَّلِيلُ فِي الْهَيْدَةِ تَوَلَّوْا مِنْ
 أَنْفُسِكُمْ نَادِيهَا وَأَعْدُوا بِهَا عَنْ ضَرَارِهَا إِذَا هِيَ نَادِيهَا نَادِيهَا إِذَا جَمَعْنَاهَا وَتَسَلَّلْنَا
 فَمَنْهَا فَحَبَّبَ إِلَى خَلِيكَ بِحُبِّكَ وَأَكْرَمَكَ بِكِرْمِكَ وَارْتَوَى عَلَى نَفْسِكَ بِوَثْقِكَ عَلَى نَفْسِهِ وَأَهْلِيهِ وَاسْتَمْلَأَ
 خَوْشِيَانِ شِئْنٍ تَادُوسٍ وَتَوَارُؤِ خَسِيَارِكُنْ بِرَفْعِ خَيْرِ مَا بَرَكْتُهُ وَمَحَارِدِ تَوَارُؤِ رَاهِلِ عَشِيرَتِكَ كَادُ خَيْرِ الْفُلَانِ
 نَطْلَعُ عَلَى سَرَايِرِ الصُّبُوبِ حَقِّي رَضَى سَمِي بِرِضَاكَ بِقَدْرِهِ فَأَهْلُ النَّاسِ خَيْرُكَ خَيْرٌ مِنْ خَوْفِهِمْ نَكَالُكَ تَحْفُو
 فَإِنَّ الْغَابِرَةَ أَمَّا مَكْرُهُ وَالشَّاعِرَةُ تَحْدِثُ كَمَّ سَبِكَا شُوَيْدِ زِيَارِكُمْ مَرَكَنْ زِيَارِكُمْ رُؤْيُ شِمَاسْتِ قِيَامَتِ مِيرَاذِ وَمَكْنُ نَشَا
 حَزْرَيْنِ أَمْرِكَ مَا يُؤْتَمُّ بِهِ حُدُوكَ وَبُنِيَّتُ حُجَّتِكَ وَيَقْبِي إِلَيْكَ بِرُشْدِكَ نَعَالِي اللَّهِ مِنْ قَوْمِي مَا أَحْمَلُ نَفْسِي
 جَانِحُ الرَّجُلِ فِي ثَلَاثِ كَلَامَةٍ فِيمَا لَا يَتَّبِعُهُ وَجَوَابُهُ عَالِمٌ لَا يَسْأَلُ عَنْهُ وَتَهْوُّدُهُ فِي الْأُمُورِ شَامِتٌ مَشُورَةٌ
 مرد از سه چیز سخن کردن و در چیزی که سنجیده و جواب گفتن و از چیزی که از او سؤال شده و تهور او در حق
 و بعد امور تعلم العلم فان كنت غنيبا زمانك وان كنت فقيرا مانك فوخر الصدق والامانة ولا تكذب
 من كذبتك ولا تخن من خانك تعلموا العلم وتعلموا مع العلم التكنية والحلم فان العلم حبل المؤمن
 والحلم وديرة وقال عليه السلام في حق من ذمه نعليه نفسه على ما بطن منها ولا يعلفها قط
 ما يستعين فاجعل هواه آية واطاعة في سائر أموره توقوا البرد في أوله وثلثوه في آخره
 فانه يفعل بالأبدان كما يفعل بالأعضاء أوله بحزن و آخره بؤرف وقال عليه السلام في
 ذكر الإسلام بصره لمن عزم و آية لمن توتم و عبرة لمن أفظ و نجاة لمن صدق حشر
 بصلاحه و يحب سخطه فانك لابد لك من عيبه و لا تغفرك عن مغفرتك و لا تجلها لئلا يطلب
 كن رضای خدا را و کن ره بجوی از غضب خدا چه در پیفرمانی بود در عذاب و نعمت میروی و مستغنی نیستی از امرش خدا
 نیست نیامی برای تو که بسوی او تو حق سخط من لا یحییك الاطاعته و لا یزیدک الا معصيته و لا
 یسکک الا رحمة و اللجج الیه و توکل علیه بر همه از غضب کسیکه نجات نمیدهد تو را که طاعت او در حق
 نمیکند تو را که معصیت او دوست نمیدهد تو را که رحمت او و پناهنده شو بسوی او و توکل کن بر او و تعصب و الحلال
 المهد من الحظوظ النار و الوفاء بالذمام و الطاعة للرب و المعصية للکبر و تعلموا بکمکارم الحلال
 بما قد دمن حکم امیر المؤمنین علی علیه السلام فی حرف الشاه و هو قلت فضول
 مائة و خمس و أربعون حكمة الفصل الاول بلفظ ثمره و هو سبع و سبعون حكمة الفصل الثاني
 بلفظ ثلث و هو ثمان و أربعون حكمة الفصل الثالث باللفظ المطلق و هو عشرين حكمة الاول ثمان
 و دمن حكمة علیه السلام فی حرف الشاه بلفظ ثمره و هو سبعة و سبعون حكمة من ذلك قوله علیه السلام

و اگر کم کنی او را تا محرم و در روز ۲

تاریخ و بی جلی اول (۱۳۲۳) - فصل دوم در امور نظامی - (۱۳۲۳) - (۱۳۲۳) - (۱۳۲۳)

امور ولایتی نیز با او نیست تا بتواند راه خرج پیدا کند - فقط آنچه بدو از مرکز حواله میشود باید پردازد - سیم اداره نظام و قشون که باید در تحت ریاست شخص مخصوص بوده مواجب و جیره سرباز را هر ماه از محلیکه حواله شده حکومت بگیرد و باو پردازد - و اگر احياناً نزاع و ستیزی لازم شود ابدأ حکومت حق مداخله در کار ندارد و آنچه مصارف جهت تعمیر قلاع و قراول خانهها لازم شود باید از مرکز مأمور مخصوص فرستاده شود - پس حکومت ابدأ نمیتواند ازین بمرها جلب منفعتی نماید و اگر تمام عقایب یعنی یا مطیع شوند او را نصیبی نماند نگرود از ضرر و کفر و دزدی و فساد برآید و محاکات سرباز نیز چون راجع بر رئیس و سر کرده فوج است هرگز سرباز با سایر و یا با یک نظر ملاحظه نمیشود و با هم در یک عیبی سر نمیزد - خاب این چنانکه در کتبچه نظام ثبت شده باید مسئله نظام از حکومت تجزیه شود و هر يك از سردارهای دوازده گانه نمیتواند بحکومت ایالتی نامزد شوند مگر بعد از استفتاء از همه مناسب و مشاغل نظامی تنها حکومت استرآباد بواسطه اهمیت سرحدی و عشایر ترکان از تحت این حکم کلی مستثنی است و فی الواقع حکومت آنجا بر طبق حکومت نظامی است از جهت اشتباهات سابقه در وزارت جنگ تجزیه عمل توپخانه است و این معنی با اینکه هیچ جهت و سببی نداشت و برخلاف نظام تمام دول متمدنه بود منجر بمناسدی چند گردیده بود که بدان واسطه حرکت دادن یا تشکیل دادن يك اردو در نقطه معینی شش ماه وقت لازم داشت و اغلب در بین رئیس فوج و رئیس توپخانه مخالفت و نزاع واقع می شد در این مورد که شروع باصلاح این امور شد بصواب چنان نزدیک یافتند که نوعی همرملکت بترمیم افواج بوده در تحت حکم يك سردار معین شود و جهة ترتیب يك اردو محتاج بر رئیس های متعدد نباشند - دیگر مسئله هم نظام است که هر روز ایام اغاب صاحب منصبان از جهال بودند بلکه بسبب تعارف یا مناسبتی با وزیر جنگ منتخب شده بودند و مدرسه علوم نظامی مدنی بود مسدود گشته بود - در این مورد اهتمام تام از جانب جناب صدر اعظم در این ماده بعمل آمده اکیداً ظرو

شد مدرسه نظامی بر چنین ترتیب افتتاح شود و مردم سرکردهگان که سانشان مقنضی است در ایام عقبه در مدرسه داخل شده علوم و فنون نظامی را فرا گیرند و ریاست آن مدرسه که شغلی بسیار مهم بود تفویض فرمودند بمختار السلطنه پسر مرحوم مختار الدوله و حتماً مقرر است که صاحب منصبان دوره بعد باید از مدرسه انتخاب شوند تنها بنظر ما يك مسئله است که فروگذار شده و هر چند عاقدت از اطراف او مطلع نیستیم ولی بعضی تذکر خاطر حضرت اشرف والا صدر اعظم از اظهار او ناچاریم - یعنی مسئله استیفاء و دفتر لشکر چه امروزه لشکر نویسان کار را از دست مستویان ولایات گرفته و هزاران راه قلب پیدا مسکرده اند چون با افراد رعیت طرف نیستند چندان کار شان از برده بیرون نیفتاده و برده شان بهره نشده - اما اوضاع ظاهر حال ما را از باطن آنها خبر میدهد هر چند تفویض امور استیفاء قشونی را بجناب قوام الدوله که صاحب کفایت و درایت و خداوند غیرت و حیثیت ما را بشادت باصلاح آن امر میدهد لکن باید کلیه ترتیب را بر اساس صحیح حکم بنا نهاد

در عتقاد فوج تلاً اینهمه لشکر نویسی و سرورته دار و غیره لازم نیست - مهمان کشوری که هزار نفر مستوفی و سرورته دار و عتیب دفتر او را مرتب نمیکردند و محتاج بنوشتن صدها فرد بود چه شد که يك اداره صندوق و چهار محاسب و دو سه دفتر اداره گشت - چه ضرر دارد در مهمان کشوری نیز چنین اداره تشکیل داده شود و دفع ضرر این گروه از سر مشق سرباز مفلوک بگردد - تا سرباز محتاج بملهکی و حالی و معاون . . . صاحب آلف و لوف نگردد

یاد دارم در اوقات متبرک که مشاغل به طلاب و سادات را دعوت و ضیافت میسر کرد شخصی بدو گفت خوبست در عوض جماعت سادات و طلاب سربازان سر و پا برهنه را حاکم باین صورت کرده ضیافت کنی و عتیری از صد هزار عتیر حقوقی شان را که پاهل کرده بخوردشان مسترد داری - چه توان کرد که این حضرات خود را طعمه الرقاب سرباز بلکه سرکردهگان بندگان و بندگان خود ببینند و خون و جان آنها را بیاجای بپاشند - اینها را هم باید منعی

شماره ۱۰ (۱۳۳۳) ۹ جمادی الاول (۱۳۳۳) - سفر ولایت - ۱۰ جولائی (۱۹۰۵) منبر ۱۷

رود در پذیرائی اردوی کیوان شکوه خوب از عهد خدمت برآمدند. عیدالسلطنه با جی سوار با استقبال موکب هایونی بازلی آمده بندر انزلی را بندگان اعلیحضرت اقدس شهرباری نیچکو پسندیدند. دور نیست چند روزی اقامت فرمایند

همچنین اینها

بندگان اعلیحضرت اقدس شهرباری که روز هفتم شهر حال یکساعت از شهر گشته بازلی نزول اجلال فرمودند روز ۲۵ شهرباری بسمت آستارا از طریق سواحل بحر خزر با کبکة هرچه تمام حرکت فرمودند چهارصد و هفتاد نفر سواره نظام جناب عیدالسلطنه صف نظام بته این سواره نظام نفس بریاست سالار احمد پسر کوچک عیدالسلطنه با استقبال موکب هایونی تا منجیل رفته بود. صف دیگر با خود عیدالسلطنه با استقبال بندگان اعلیحضرت اقدس شهرباری بازلی حاضر شده بودند. خدمتی را که عیدالسلطنه از پهل مال و جان بخرج داده بقوه احدی دیده نمیشود. عیدالسلطنه مصارف تمام اردوی کیوان شکوه را الی سرحد آستارا متحمل است. از سیورسات و سایر پذیرائی بمناسبت شأن و مقام هر یک از رجال محترم و امروز انتظامی سکه عیدالسلطنه درباب سوارهای ساخلوی (گرگان رود) داده و میدهد هیچک از رؤسای فرقه نظام را نمیتوان باوی هم طرازو قرار داد. تمامت سوارهای وی علی الاتصال یا در رکاب و حاضر خدمت اند. ارفع السلطنه پسر ارشد وی نیز با جی از سوارهای باقی منده الی (شفارود) با استقبال خواهد آمد

سلطان اف مهندس گلگاه یا بوغاز انزلی ترتیبی را که برای تشریف فرمائی موکب هایونی فراهم آورده بود. و بکن این سکه بندگان اقدس هایونی بر پله او بازبان به تاشای ساختمان او تشریف خواهد برد هم خورد فقط شاهزاده صدارت عظمی باسازبان تشریف برده. تاشای فرمودند. ذات اقدس شاهانه گویا از این امتیاز سکه سابقین ملامت اند. انتظار پرشوی نه اشتیاق. انوار است سکه قدغن بنده

صدارت عظمی عیدالسلطنه ارگانه عطف نظری بجانب این مسئله فرموده اصلاح لازمی در این خصوص بنمایند و الله ولی التوفیق

مکتوب از انزلی

بندگان اعلیحضرت اقدس شهرباری عیدالسلطنه ملک روز هفتم شهر ربیع الاول یک ساعت بعد از ظهر از رشت بطریق راه شوسه سردار معظم از قازبان بازلی نزول اجلال فرمودند. هنگامیکه موکب هایونی از پل گریک قازبان سوار حاکمیتی مخصوص و موکب خودشان شدند سایر جهازات سلام مرسوم را همیدادند تا وارد به پل شمس الماره گردیده از طرف صفوف نظام عبور و رسماً سلام نظامی را صاحب منصبان و قشون ادا. نوب سلام هم عینک شد. سپس وارد بحیاط شمس الماره گردیده در حالتیکه شاهزاده صدارت عظمی و سایر رجال بازمین رکاب اغلب همراه بودند سالار انظم با لباس تمام رسمی پیشا پیش و حضرت اقدس والا عضدالسلطان فرمانفرمای گیلان دلیل راه بودند. تیار داخله و خارجه واگفت قونسولگری و مهندسین بوغاز انزلی سلطان اف و غیره تماماً سر و پا ایستاده معرفی شدند. آنوقت بدست شاگردان مدرسه عضده رسیده خطابه خیرمقدمی که ترتیب شده بود یکی از اطفال مدرسه قرائت نمود. طرف دیگر اطفال و رجال ارمانه با قسیمی آنها رده بسته سینی قره که در میان او نان و نمک در دست ریش روحانی آنها بوده با دو دست نزدیک حضرت شهرباری اشاره میکرد و همچنین خطابه را که ارمانه بدست اطفال خود داده بودند اطفال به سخن نیکو قرائت میکردند آن نان و نمک آثار صداقت ارمانه بود. یعنی ما ملت ارمانه در ظل مرام ملوکخانه سالهست در راحت بوده از ما خطائی سر نخواهد زد. و بعد از آن نیز بالطف مرام ملوکانه در این محاسن قدیم به نیکوترین وجهی بسر خواهیم برد. البته نان و نمک باعلیحضرت شهرباری نمودن سوگند بزرگی است باید سینه این طایفه طالب راحت و استراحت خود خطه یا نه؟ اگر طالب راحت یقین صداقت رفتار خواهد نمود. جنابان سالار انظم و عیدالسلطنه بگزاران و ارباب ساخلوی ملوکانه و گران

کس پسند ندارد و دوم مردی که در اقدام هیچ امری قدمی نکند و او پس از آنکه خداوند در این امر رضا میدهد و جنب
میفرماید دیگر مردی که عیب نکند برادرش را هیچ عیبی ندارد و محاطه از خاطر شن خیزد زیرا که پوشیده نمی شود از وی عیبی را آنکه
ظاهر شود برای او عیب دیگر و کافی است که مرد بخوابد و از دیگران است باز دارد ثلثه هم اقرب الخلق الى الله تعالى
وَجَلَّ مَثَى بَيْنَ اثْنَيْنِ فَلَمْ يَمِيلْ مَعَ أَحَدِهِمَا عَلَى الْآخَرِ يَشْفِؤُهُ وَ رَجُلٌ نَدَعُهُ فَمَدَّ رُكْمَهُ فِي خَائِعِ غَضَبِهِ
إِلَى أَنْ يَجِيفَ عَلَى مَنْ تَحْتَهُ بَدَنَهُ وَ رَجُلٌ قَالَ الْحَقُّ فِيمَا لَهُ وَعَلَيْهِ ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَتَدَّ
كُلَّ إِيمَانَهُ سُنَّةٌ مِنْ رَبِّهِ وَسُنَّةٌ مِنْ نَبِيِّهِ وَسُنَّةٌ مِنْ وَلِيِّهِ فَأَلْتُنَّةٌ مِنْ رَبِّهِ كَيْفَانُ سِتْرَهُ قَالَ
اللَّهُ تَعَالَى غَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا إِلَّا مَنِ ارْتَضَى مِنْ رَسُولٍ وَأَنَا الشَّفَعَاءُ مِنْ بَيْنِهِ فَمَدَّ
الثَّامِسَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ وَأَمَّا السُّنَّةُ مِنْ رَبِّهِ فَالصَّبْرُ
فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَاءِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَالضَّالِّينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَاءِ ثَلَاثٌ لَا تَكُونُ فِي الْمُؤْمِنِ لَا يَكُونُ
جَانًا وَلَا حَرِيصًا وَلَا يَجْتَمِعُ شَيْءٌ مِنْهُمَا مِمَّنْ نَبِيَتْ جِبَانِيَّتُهُ وَ حَرِيصِيَّتُهُ وَ يَجْتَمِعُ ثَلَاثَةٌ لَا
يَنْصَبِقُونَ مِنْ ثَلَاثٍ شَرِّ نَبِيَّتٍ مِنْ وَجْهِهِ وَ حَلِيمَةٍ مِنْ سَفِينِهِ وَ بَرٍّ مِنْ فَاجِرٍ ثَلَاثٌ حَقٌّ أَنْ يَرْجُوا عَزْرَ بَرِّهَا
مَذَلَّةٌ بَعْدَ الْعِزِّ وَ عَجْفٌ أَصَابَتْهُ حَاجَةٌ بَعْدَ الْغِنَى وَ غَالِمٌ لَبِثَتْ بِهِ قَوْمٌ وَجْهًا لَأَهْلِهِ بَرٌّ كَرِيمٌ
مِيَاهُ ثَمْتِينَ خَيْرِي كَيْفَ بَعْدَ عَزَّتٍ هِيَ نَدَّتْ شُودُومٌ دَوْلَمَدِي كَيْفَ بَعْدَ عَزَّتٍ اسِيرٌ حَاجَتْ كَدُومٌ دِكْرٌ عَالِمِي كَيْفَ كُنْتُمْ
قَوْمٌ اِدْوَادَانِ اِبْنِ عَصْرٍ ثَلَاثٌ تَحْسُنُ فِيهِ الْكَلْبُ الْمَكْبُودُ فِي الْحَرْبِ وَ عِدَّتُكَ وَ وَجْهَكَ وَ الْإِصْلَاحُ
بَيْنَ الثَّامِسِ دَسْمٌ مَوْضِعٌ سَخِنَ بِرُوعِ رُذُنِ نِكُوتِ ثَمْتِينَ خَدَقَهُ وَ حَرِيصَتِ دَوْمِ مَوَاجِدَتِ بَزُوجِهِ خُودُومٌ
وَيْكُودُ رِاصِلُ مِيَانِ مَرْدَمِ سَتِ ثَلَاثٌ تَعْتَمِدُ فِيهِمُ الصِّدْقُ الْعَمِيمَةُ وَ إِخْبَارُ الرَّجُلِ عَنِ أَهْلِهِ بِمَا
يَكْرَهُهُ وَ نَكْبَتُكَ الرَّجُلِ عَنِ الْخَيْرِ ثَلَاثٌ هُنَّ جِمَاعُ الْخَيْرِ إِسْدَاءُ الْبَيْعِ وَ رِعَايَةُ الدِّيمِ وَ جَلَّةُ الرَّحْمِ
ثَلَاثٌ جَمَالَتُهُمْ ثَمِينُ الْقُلُوبِ جَمَالَتُهُ الْإِنْدَالُ وَ الْحَدِيثُ مَعَ الْإِنْيَاءِ وَ جَمَالَتُهُ الْإِعْتِيَاءُ سَلَابَتُهُ
كَيْفَ جَمَالَتُهُ ثَمَانٌ دَلَامَا رَمِيَتْ ثَمْتِينَ مَجَالَتِ مَرْدَمِ سَفَلَةٍ وَ حَسْبَتِ دَوْمِ مَحَادَثُهُ بَارِزَانِ سَتِ سَمِ دِكْرٌ مَجَالَتِ
إِعْيَابَتِ ثَلَاثٌ يَثَلُثُ مَنْ صَدَقَ لِنَانِهِ رُكَامُهُ وَ مَنْ حَسَنَتْ بَيْتُهُ زَادَ اللَّهُ فِي رِزْقِهِ وَ مَنْ حَسَنَ
رِزْقُهُ بِأَهْلِهِ زَادَ اللَّهُ فِي عَمْرِهِ ثَلَاثٌ خِصَالٌ هِيَ أُصُولُ الْكُفْرِ الْحَرْمُ وَالْإِسْتِكْبَارُ وَ الْحَسَدُ فَأَمَّا الْحَرْمُ
فَأَدَمُ جَنِّهُ عَنِ الشَّجَرِ سَمَلُهُ الْحَرْمُ عَلَى أَنْ يَأْكُلَ مِنْهَا وَأَمَّا الْإِسْتِكْبَارُ فَأَطْلُقُ جَنِّهُ أَمْرًا بِالْجُبُودِ
فَأَبِي وَأَمَّا الْحَسَدُ فَابْنُ آدَمَ جَنِّهُ قَتَلَ أَحَدَهُمَا الْآخَرَ حَسَدًا ثَلَاثٌ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمُ الْعَامِلُ بِالظُّلْمِ
وَ الْمُعْتَبِرُ عَلَيْهِ وَ الزَّاحِقُ بِهِ سَكُنَتْ كَيْفَ خَدَاوَنَدُ نَطْرُ حَمَّتِ بِيَانِ نِيكَارُ ثَمْتِينَ ظَالِمٌ دَوْمِ تَكْرُكُ عَامَانَتِ ظَلَمٌ كَنْدِ
سَتِيمٌ تَكْرُكُ رِضَا بَطْمِ مِيدِ ثَلَاثٌ فَاصِحَاتُ لِلظُّهْرِ رَجُلٌ اسْتَكْرَمَ عَلَيْهِ وَ نَسِيَ تَوْبَةَ وَ عَجَبُ بَرِيَاهِ ثَلَاثٌ
تَكْمُلُ الْمُسْلِمَ الْفِئْفَةُ فِي الدِّينِ وَ التَّقْدِيرُ فِي الْمَعِيَّةِ وَ الصَّبْرُ عَلَى التَّوَابِ ثَلَاثٌ كَمْ يَجْعَلُ اللَّهُ لِأَحَدٍ
مِنَ الثَّامِسِ فِيهِمْ رُخْصَةٌ بَرُّ الْوَالِدَيْنِ بَرٌّ كَانَا أَوْ فَاجِرِينَ وَ قَاءُ بِالْعَهْدِ لِلرِّبِّ وَ الْعَاجِرِ وَ إِذَا
الْأَمَانَةُ لِلرِّبِّ وَ الْعَاجِرِ سَهْلٌ يَفِيدُ كَيْفَ خَدَاوَنَدُ بَرِيَاهِ اِصْدَى اِزْمَرْدَانِ بَرِيَسَكُونُ نِكُوتِي رَوَانَدُ هَشْتَمَةُ كَيْفَ دَرَجِي
إِيَانِ رَخِصَتِ فَرْمُودَةُ ثَمْتِينَ نِكُوتِي دَرَجِي بِرُومَادُ رِاسَتِ خَوَاهِ اِثْنَانِ نِيكَو كَارِ بَاسْتَشْنَدُ خَوَاهِ فَاسْتَوْجَابُ جَرْدَا

شمال گویهای مزبور را آبیاری میکند و نم و رطوبت بسمت جنوبی آن گویا نفوذ کند لذا از خصوص رطوبت و بیوسته تمایز این دو جهت فرق کلی است - انباریکه از سمت شمال اینگونه نبهان مینماید پشاور است - ولی قبل از ریختن دریا در دشت بین ورشته رشته شده دریاچه و با تلافیهای زیاد که با یک عمر و کلوگاه تنگی از دریا جدا شده تشکیل مینماید که آنها را مرداب مینامند - و آن مردابها اراضی وسیع بسیار را ضبط و استیلا و هوا را اخلال مینماید - چون ساحل دریا در آنها گودی زیادی ندارد لای و ماسه و ریگهای را که سیلاب از گویها سرازیر و بدویا داخل میکنند امواج و خیز آنها بساحل بین عمده بعدی کم گود و مسطح کرده که مدخل و مخرج از برای محصول باقی نگذارد آب دریا در ساحل مازندران تا مسافتی بسیار از کثرت انبار عمیق است هوای اقلیم این ولایت بسیار مرطوب و بارندگی هم زیاده است لذا نباتات و اشجارش خیلی زیاد و پر قوت است و از دامنه کوه گرفته تا دو هزار متر بقله کوههای البرز مانده تمامی با درختان جنگلی مانند کاج و پسته و سایر درختان جنگلی و از دو هزار متر به پایین با سرو و شمشاد و سایر اشجار مختلفه مستور است - و بداحله عراق و طهران چوب و تخم و غذای از این ایالت میروند - و تاکهای جنگلی به بیشتر درختان پیچیده و از ابتدای درخت بنان درخت پنجه داده و طاقهای طبیعی بسیار خوشگل تشکیل مینماید - و زنبورهای عمل با کثرت هر چه بیشتر در درختان ماوا گزیده و هانهای انکبین ترتیب میدهند - چنانچه اکثر اوقات مشاهده میشود که از برگ درختان انکبین در جری است - در باغچههای شهر (ساری) محل حرما نیز یافت میشود - و معروف است در سوابق ایام این درخت در تمام سواحل مازندران یافت میشود - درخت انیسون و لیمو و پرتقال و بامبو و نارنج و نارنج و نارنگی و نار و بادام و از همه گونه درختان میوه بکثرت و فراوان است - زمین و خاک مازندران در نخستین درجه مثبت است - گندم و جو و برنج و سایر حبوبات و نیشکر و کنجد و پنبه و انعام محصولات دیگری در این ولایت در برکت حاصل میشود - نخستین مدار معتدل اولی در آنها با برنج و مایه است - زیرا از

(با تلاق) ها که در آن ساحل است و کثرت رطوبت خلل بهوای آنها وارد می آید و عذیب و لرز (روماتیزم - باد طیسار) و درد چشم و سایر علل میگردد و باهالی مسلط مینماید - نسبت به استعداد طبیعی این عمل مانع ترقیات آنها شده است - در جنگلهای آنها بر و بتنگ و خرس و گرگ و شغال و سایر حیوانات و حتی مضره بسیار است - و حیوانات اهلی آنها عبارت است از گاو (اورکوجیل) و گاوهای کوچک مشابه گاوهای هندوستان - و گاو میش و اسبایکه بز همت بسیار طاقت دارند - و گوسفند و بز و سایر حیوانات اهلی - در کوههای آنها معادن آهن و (نفت - پترول) بسیار است - بیشتر تجارت آنها بواسطه بندرگاه بادکوبه با روسیه است و راههای طرف خشکی آنها بسیار ناقص میباشد - و راه از ساری که مرکز ایالت است تا طهران نیز آقدر منتظم نیست

اهالی آنها که مازندران خوانده و نامیده میشوند سرکنند از ایرانیان قدیم و کرد و عشایر ترکان و اصل زبان مازندران شبیه بزبان قدیم فارس است و مودعات و روستاها بهمان زبان اصلی خودشان تلفظ مینمایند و در شهرها و قراقران ادبی و رسمی حالیه مستعمل است اهالی مازندران تندست و مردمان جسوری میباشد مردانشان متناسب الاعضا و زانیشان دارای حسن و ملاحظتند

عساکر این ولایت عبارت از پنجمزار سوار و دوازده هزار سرباز است که در عساکر دولت علیه ایران در حرك عساکر متماز اند

هر چند در قرن نخستین هجری در هنگام فتح خراسان مازندران هم فتح و بممالک اسلام ملحق شد ولی فی الحقیقه بعد از صد سال در تحت اقتیاد در آورده شد

عساکر جنگیز و عساکر نیمور ایل افشار و قاجار و عشایر ترکان آمده در آنها سکنا ورزیده اند (باقی دارد)

مکتوب از خراسان

شهر معبد مقصود که قبله اهل یمن و قبله الاسلام مسلمانان است - و محل خورده و لایه و کباب طایفه هبیبان که از هر طرفه عقیبه بنو انصاریت و بیروت

جلد سیم از کتاب دویم با مع التواریخ در و فایع اعالیم سیم

ثَابِرٌ وَعَلَى الْأَعْمَالِ الْمَوْجِبَةِ لَكُمْ الْخَلَاصَ مِنَ النَّارِ وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ مَوْطِنٌ كَيْدٌ فَرِيضٌ أَعْمَالٌ
 ثَمَارًا أَرْدُو زَخَّ بَرَامَهُ وَسُورَى جَنَّتِ كَبَشَانَهُ ثَابِرٌ وَعَلَى اغْنِيَانِمْ عَمَلٌ لَا يَفْتَقِرُ ثَوَابُهُ ثَابِرٌ وَعَلَى اقْتِنَاءِ
 الْمَكَادِيمِ وَتَحْمُلُوا أَعْيَاءَ الْمَعَارِمِ تَحْرُزُوا فَصَبَابُ الْمَغَانِيمِ ثَابِرٌ عَلَى عَهْدِكَ أَنْتَ لَكَ مِنْهَا عَلَيْكَ جَانِبٌ
 كَزَيْلِ كَنِي وَعَرَابُ رَا بِي شَانَهُ زَبَرُو بِشَرِّ بَابِ بِدَا خُودِ دَرُوشِ ثَوَابُ الْعَمَلِ عَلَى قَدْرِ الْمَشَقَّةِ فِيهِ ثَوَابٌ عَمَّا بَدْرَهُ حَسْبُ
 كَسْبِنِ دَرَعِنِ وَمَشَقَّتِ يَفْتَنُ دَرَعِنِ اسْتِ ثَوَابُ عَمَلِكَ أَفْضَلُ مِنْ عَمَلِكَ ثَوَابُ الصَّبْرِ أَعْمَالُ الثَّوَابِ ثَوَابُ
 اللَّهُ لِأَهْلِ طَاعَتِهِ وَعِيقَابُهُ لِأَهْلِ عَصْيَانِهِ ثَوَابُ مَنْ أَعْتَدَ وَثَبَّهُ وَأَمِنَ الرَّمْدُ وَكَأَنَّ هَبُّ اللَّفْلَةِ
 وَتَرْوَدُ وَاللَّيْلُ حَلَاوُ ثَوَابٌ عَمَّا وَدَعَامِنِ طَاعَتِ كَذَارِنِ وَعَدَابِشِ بَرَكَاهِ كَارِنِ اسْتِ بَارَكْتِ نَبِيَارِ غَضَّتِ بِخُودِ
 سَتَابِ دَرُوشِ وَهَمِيَا شَبِيهِ بَرَقَتِ وَحَرَكْتِ زَادَ كِبَرُ بِدَا بَرَى رَحْمَتِ
 الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الْجِيمِ وَهُوَ فَضْلٌ وَاحِدٌ خَمْسَةٌ وَسِتُّونَ حِكْمَةٌ مِنْ ذَلِكَ
 قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ جَانِبُوا الْكُذِبَ فَإِنَّهُ مُجَانِبُ الْإِيمَانِ جَارًا لَللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ آمِنٌ وَعَدُوٌّ وَمُخَافَتُ
 جُودٌ وَإِيمَانٌ يَفْتَقِرُ سَنَانُوعُهُ بِمَا يَبْتَغِي بَدَلُ كَيْدٍ خَيْرٌ لَكَ فَا نِي مَشُورٌ وَعَمُوشٌ كِبَرٌ خَيْرٌ لَكَ إِنِّي مَبَاهِجٌ جَانِبٌ
 النَّفْسِ مَهْلِكَةٌ جِهَادُ الْهَوَى مِنْ الْجَنَّةِ جِهَادُ النَّفْسِ أَفْضَلُ جِهَادٍ جَيْدٌ إِنِّي سَبَبٌ لِبَنِي
 الْأُمِّيَّةِ نَيْتِ صَافِي سَبَبٌ أَدْرَاكُ أَرْدُو اسْتِ بِحُدَا الْإِحْسَانِ يُوجِبُ الْخَيْرَ مَا نَجِدُ وَإِلَى الصُّورِ تَغْيِيرُ
 جَارِي وَالْعِلْمَاءُ نَسَبُ خَيْرِ جَمَالِ الْأَخْوَةِ إِحْسَانُ الْعِشْرَةِ وَالْمَوَاسَاةُ مَعَ الْعِشْرِ جَيْلُ الْفِعْلِ يُبْنَى
 عَنْ طَبِيبِ الْأَصِيلِ جَارٍ مِنْ نَامِنْ شَرَّةٌ وَلَا يَبْدُو ذَكَ خَيْرُهُ جُودٌ الذُّبَابُ فَاءٌ وَرَاحَتُهَا عَمَاءٌ وَ
 سَلَامَتُهَا عَطَبٌ وَمَوَا يَهْبُهَا سَلَبٌ جَدُّ بِمَا يَجِدُ مُحَمَّدٌ جَالِسُ الْعِلْمَاءِ شَعْدٌ جُودُ الْفَقِيرِ أَفْضَلُ الْجُودِ
 جُودُ الْفَقِيرِ خَيْرٌ لَكَ وَجَلُّ الْفَتَى بَدَلُهُ بِخَشْسٍ فَخَيْرٌ مَوْجِبُ عِلَالَتِ أَوْسْتِ وَخَيْرُ غَنِيٍّ مَوْرَثُ ذَلَّتِ أَوْ جَلِيسُ الْخَيْرِ
 يَمِينُ جَالِسُ الشَّرِّ نَفْعُهُ جُودٌ وَإِلَى الْجُودِ وَالْخَيْرُ وَالْمَوْعُودُ وَأَوْقُوا بِالْعَهْدِ بَدَلُ كَيْدٍ بِدَا نَجْمُ قَدَرَتِ دَارِ بَدُو
 أَرَعْمُ بَرَانِي بِدَا نَجْمُ وَعَدُوٌّ دَادُ مَا يَدُوُّ وَفَا كَسْبِ بِدَا نَجْمُ عِدِي نِهَادُهُ أَيْ جَرَّبُ نَفْسَكَ فِي طَاعَةِ اللَّهِ بِالصَّبْرِ عَلَى دَاوِ
 الْفَرَاغِ وَالذُّؤُوبِ فِي إِفْسَادِ التَّوَاقِلِ جُودٌ وَفِي اللَّهِ وَجَاهِدُوا أَنْفُسَكُمْ عَلَى طَاعَتِهِ بِعِظَمِ كُمْ
 الْجَهَادِ وَتَحْسِنُوا لِكُلِّ أَحِبَاءِ جَمَالِ الْمَبْدِ الطَّاعَةِ جَمَالِ الْعَبَسِ الْفَنَاءِ جَمَالِ الْإِحْسَانِ تَرَكُ الْأَمِينَانَ
 جَمَالِ الْقُرْآنِ الْبَقَرَةَ وَالْغُرَانَ جَمَالِ الْعَالِمِ عَمَلُهُ بِعِلْمِهِ عَالِمٌ نِكُو كَارَانْتِ كَرَبْلَمُ خُودِ عَمَّا كَنْدُ جَمَالِ الْعِلْمِ
 ذُكْرُهُ وَتَمَرُّهُ الْعِلْمُ بِرُوحِيَّتِهِ وَصِيَابَتُهُ وَضَعُهُ فِي أَهْلِهِ جَيْلُ الْمَقْصِدِ بَدَلُ عَلَى طَهَارَةِ الْمَوْلِدِ جَاهِدُ
 نَفْسَكَ وَقَدِيمَ نَوَيْتِكَ تَقَرُّ بِطَاعَةِ رَبِّكَ جَاهِدُ شَهْوَتَكَ وَغَالِبِ غَضَبَكَ وَخَالِفِ سُوِّ عَادَتِكَ
 قَوْلُ نَفْسِكَ وَبِكُلِّ عَمَلِكَ وَتَسْتَحِيلُ ثَوَابُ رَبِّكَ جَاهِدُ نَفْسَكَ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ جَاهِدُ الْعَدُوَّ
 عَدُوَّهُ وَغَالِبِهَا مَغَالِبَةَ الصِّدِّقِ ضِدُّهُ فَإِنَّ أَقْوَى النَّاسِ مَنْ قَوِيَ عَلَى نَفْسِهِ جَاهِدُ كُنْ بِالنَّفْسِ خُودِ وَرَطَا
 فَادُو جَاهِدُ كَرُونَ وَشَمْنُ مَرْدُ شَمْنِ خُودِ وَغَلْبَةُ جُودِي بِنَفْسِ خُودِ غَلْبَةُ حَسْبِنِ ضِدُّ مَرْدُ خُودِ رَا زَبَرَا كَرَامِ مَرْدُ مَبَاهِزُ تَرَكْسِي سَبْتِ
 كَرَبْلَمُ خُودِ مَبَاهِزُ شُودُ جَمَالِ الرَّجُلِ حِلَّةٌ جَالِسُ الْعِلْمَاءِ تَرَدُّ دَجَلًا جَالِسُ الْفُقَرَاءِ تَرَدُّ شُكْرًا جَدُّ نَسَبُ
 إِخْبَرُ نَظَرُ جُودِ الرَّجُلِ حَيْثُ إِلَى الْخُودِ وَبِحُلَّةٍ بِبُغْضِهِ إِلَى أَوْلَادِهِ وَصِفَتِ جُودِ مَرْدُ مَحْبُوبِ دُشْمَانِ كَيْدِ

وَاللَّيْلُ حَلَاوُ ثَوَابٌ عَمَّا وَدَعَامِنِ طَاعَتِ كَذَارِنِ وَعَدَابِشِ بَرَكَاهِ كَارِنِ اسْتِ بَارَكْتِ نَبِيَارِ غَضَّتِ بِخُودِ

عَمَّا جَالِسُ الْعِلْمَاءِ تَرَدُّ

وَصَلَتْ

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

۹۳۰ و صفت بنمرد را مبعوض فرزندان نماید جازا التو و اعظم الضر و أشد البلاء صایه بد بزرگتر باشد بدین
 بلا و ضعیف است جوارا هو مهدد و لکن اطاعة و تجنب مخالفة جارا الذین هم رؤس و موفور
 متکوب جانیوا العذر و فانه تجانب القرآن جانیوا الخيانة فافنا حجابة الاسلام جانیوا الخاذل و الذین
 و قطبنة الرحیم جمال الرجل الوفار و جمال الحر محبت العار جمال مرد و فارست و جمال مردم آزاده ترزه از عار
 جمال المؤمن و در عترت ما هند نفسک و حاسبها محاسبه الشریک شریک و طاب لها یحتمو فی الله مطالبه
 انحصم خصمه فان استعد الثانی من انتدب لخاصة نفسه جهاد النقیس من الجنة فمن جاهد نفسه
 ملكها و هی اكرم ثواب المؤمن عرفها جهاد نفسی است پس کسی که جهاد میکند با نفس خود مالک میشود بهشت
 و این بهترین ثواب است در حضرت مذکور برای کسی که باند جهل الغنی بضعه و علم الفقیر برفع جهل
 الشیر هلال المستنیر جماع الذین فی اخلاص العمل و تقصیر الامرل و بذل الاخسان و الکف عن
 الفیج جماع الشیر فی الاغترار بالهبل و الا ینکال علی الامرل جهاد النقیس بالعلم عنوان العقل جهاد
 الغصب بالعلم عنوان النبیل جماع الشیر مفاد و قرین التو جهل القول ذال علی و نور العقل
 من ینکولت بکال عن حکم کند جعل الله لیکل شیء مذوا و لیکل مذرا جلا جعل الله لیکل عمل ثوابا و لیکل نهما
 حسبا و لیکل اهل کما با جعل الله سبحانه حقوق عباد و مقدمه محسوفه من قام یحتمو فی عباد الله کان
 ذلک مؤثرا الی انهم یحتمو فی الله جماع الخبر فی التو الاو فی الله و العاداة فی الله و المحبة فی الله و البغیر
 فی الله جالس اهل الودع و الحکمة و اکثر منافستهم فانک ان کنت جاهلا علوک و ان کنت عالما اذ دنت
 علیا جالت کن باهل و سع و علمای حکمت و فزوان کن مراقبا با ایشا زبیرا که اگر جاهلی باشی تعلیم کنی تورا و اگر عالمی باش
 افزون میکنی علم خویش را جالین العلماء تزدد علیک و یحسن ادبک و تزدکو نفسک جالین الحکماء بکلمه
 عقلت و تشرق نفسک و یشرق عنک جهلک بما است کن با حکما تجلس کنی عن خرد و شریف کنی نفس خود برف
 کنی از خردتین جرد خرد جاز با حکمت و عا و ذکر الشیخ ما لیکل ملک فی الدین او و هتای سلطان الاسلام
 جهاد المرأ و حسن الثقل و قال علی السلام فی حق من ذمه جعل خوفه من العباد نقدا و من
 خالیهم صیانا و وعدا و در دم کسی فریاد زبندگان پناکت چه تمام ایشان را نماند خاشعه و از خدای باک ندر و چه
 نعمت اورا نسیند اشته جعل الله العدل فی الاما الا نام و من فیها من المظالم و الا ظلم و کتیبة الاسلام
 جمال البیاسة العدل فی الامرة و العفو مع المذد و قال علی السلام فی حق من ذمه
 جعلوا الشیطان لا یفریهم مالک و جعلهم له اشرکا فصریح فی صدورهم و دبت و دریح فی جوارحهم فظنر
 بلعنهم و تطلق بالینهم و ریک بهم الذل و ذین لم یحطل فیل من شرکة الشیطان فی سلطایه و تفاق
 بالباطل علی لسانه و در ذمت گروهی فریاد شیطان را در امر خود مالک داشته اند و شیطان نیز ایشان را از هر خود شریکان
 اکتاشند و در دلهای ایشان بچو گذاشته و روان گشته و در آید در عقولهای ایشان پس پشیمای ایشان نکران شده و بزبان
 ایشان سخن کرده و ایشان را بدلت و زبونی سوار کرده و محبت و راز خلط را در چشم ایشان زینت داده پس باشد رست است
 کسی که شیطان او را شریک ساخت در سلطنت خود و سخن کرد از در باطن بزبان او
 عا و رد من حکم

جلد سیم از کتاب دویم ناسخ التواریخ و در وقایع اقالیم سبعة

أمیر المؤمنین علی علیه السلام فی حرف الحاء وهو فصلان مائة وأربعة وثلاثون حكمة الفصل الأول
 بلفظ حسن وهو سئون حكمة الفصل الثاني بلفظ الحاء المطلق وهو أربعة وستون حكمة الفصل الثالث
 بما ورد من حکم امیر المؤمنین علیه السلام فی حرف الحاء بلفظ حسن وهو سئون حكمة فمن ذلك
 قوله علیه السلام حسن الخلق خير قرين والنجب داء ذفين حسن الادب افضل قرين والتوفيق خير
 معين حسن الظن يحيى من تقلد الاثم حسن من نجات مبدد مردم از کتابی که بکرون کرده باشد حسن القنا
 من العفاف من شيم الاشراف حسن التبرع عنوان حسن التبرع حسن البشر احد البشائر حسن
 الخلق احد العطايا حسن الخلق راس كل بر حسن البشر شجرة كل بر حسن النية من سلاطة الطوبى
 حسن السياسة يوم المرتبة حسن التوفيق خير فائدة حسن العقل افضل راي حسن اللفاء يزهد
 في الاخاء حسن الوفاء يجرل الاجر ويحمل الشاء حسن وفازك بكنه اجر ومزرا ونكو ميكنه مدح وشار حسن
 التقدير مع الكفاف خير من التهور في الاشراف حسن التقدير نهي قلب المال وسوء التدبير ينجي كفا
 حسن تدبير در امر معاش ببار ميكنه مال اندك را وسوء تدبير فاني ميكنه مال ببار حسن ظن العبد بالله عز وجل على
 قدر وجايله حسن الصورة والجمال الظاهر حسن النية كمال السرور حسن الفضل جمال البواطن والظواهر
 حسن العشرة تسديم الودد حسن الصفة يند في محبة القلوب حسن معاشرت مورت اسندت مودت
 وحسن صاحب موجب استراوت محبت حسن العليم يذل على وفور العليم حسن الظن بحقيق المم ويحي من تقلد
 الاثم حسن الظن من اكرم العطايا وافضل التجاها حسن من از بهترين عطيتها وفاضلترين سميتها است حسن
 البشر اول العطاء وافضل التحاء حسن الاختيار واضطاع الاخرار وفضل الاستظهار من عالمهم
 الاقبال حسن الصورة اول السعادة حسن الشكر يوجب الزيادة حسن الادب بتزقيج الهيب حسن
 ادب ميسر اندفع نسب را حسن الظن من لحن الشيم وافضل الغيم حسن الافعال يصدق حسن الاقوال
 حسن وجه المؤمن حسن عناء الله به حسن الصبر طلبة الصبر حسن الصبر عون كل امر حسن التوبة
 تنحو نحو حسن الاخلاق بزمان كرم الاعراف حسن الاخلاق بوقين الزفاق ويديدا الارزاق حسن
 الاستيقاظ ينجس الذنوب حسن الخلق يورث المحبة ويؤكد الودد حسن العمل خير ذخر وافضل
 عدا حسن كردار بجزين وخير وفاضلترين تبتاست مراخرت را حسن البشر من علائم النجاح حسن الاستيذان
 عنوان الصلاح حسن الخلق للنفس وحسن الخلق للبدن حسن الدين من قوة اليقين حسن
 الادب خير قرين وافضل قرين حسن ادب بجزين وزيروفاضلترين قرين حسن الظن راحة القلب
 وسلامة البدن حسن السياسة تسديم الزباسة حسن سياسته موجب اسندت رابست است
 ومحبت التبذير من حسن السياسة حسن الظن ان تلخص العمل وترجوا من الله ان يعفو عن الزلل
 حسن من است كفا من فالص كفى عمو وعبادت داوميد وارشاد وازداد وذكورا از لغزتها معفودار و حسن العفاف
 والرضا بالكفاف من دعايم الايمان حسن الصخرة من افضل الايمان وحب الدنيا يفسد الايمان
 حسن الخلق من افضل الغيم وافضل حسن الشيم يكون على از بهترين قمتها وسيرتها حسن الهائس اجل من ذل

الطلب

الطلب

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

الطلب حسن یمن وفتح امید بنیست از دولت طمع وطلب حسن الاخلاق رأس کل شیء یقر
 عتاد ودرین حکم امیرالمؤمنین علی علیه السلام فی حرفی الخاء باللفظ المطلق وهو اذ یستوعبون ۹۳۰
 حکم فین ذلک قوله علی السلام حفظ الذین حمرة الخیرة ورأس الحکمة حفظ التجار برأس العقل
 حسب الادب اشرف من حسب النسب حایبوا انفسکم قبل ان تماسبوا خیرین را بحساب کبریا
 پیش که در روز شمار حاضر حساب شود بحث دنیا بقید العقل وبعیم القلب عن سماع الحکمة ووجب
 الیم العیاب حب الدنيا رأس کل خطیئة حب النباهة رأس کل بلیة حب الدنيا رأس الخیرة
 ورأس الیمن حب المال بقید الاعمال وبقوی الامال حب ال طاعات رتبه میکند و طول امر را
 زورمند سازد و حب المال بوهن الذین وبقید البعین حب الاطراء والمدح من اوثق قسما
 الشیطان دوستی نوسر مدح و ثنای خود را محکم خیریت برای فرصت شیطان در نصرت بر نوحهاء الرجلین
 نقیه ثمرة الايمان حب المال سبب الفتن حب الریاسة اصل الیمن حب الدنيا یوجب
 الطمع حب الفقیر یکنب الوذیع حب المال بقید المال حب العیلم و حسن الخیلم ولزوم الصواب من
 فضائل اولی الثقی والالباب خلاوة الاخر فوئذ هب مضاضة شقاء الدنيا شیرینی اضر زار میکند
 در دنیا کی سخی و بدبختی و نیاز خلاوة الدنيا نوجب مراوة الاخرة و سوء العقبی خلاوة الطغیر تمحو مراد
 الصبر حق الله علیکم فی البسیر الیر والشکور فی العسیر الرضا والصبر من عدا وند بر شاد و فراخی نعمت بگو
 کاری و شکر گذاری است و در مکدستی رضا و شکی ل خلاوة الامن تکد هب مضاضة الخوف و التحدید
 خلاوة المعصبة ثم الهم العفو بید خلاوة الشهوة تکد هب عارا الفصیحة حلوا الدنيا صبر و
 عذا وها سیمام واسبابها رمام حی الدنيا هدف سیمام الحام و حیحیها غرض الاستقام زنده دنیا هدف
 مذک مرک است و صحیح و بیانشانه سهام اسقام و الام حب المرء علیه وجماله عقله حاصل الدنيا الاستقام
 حاصل المعاصی التلف حد العقل الظرفی العواصم والرضا بما یجری به القضاء حد عقل کربسین عواصم
 امور است و رضا دادن بحکم قضای حق بضر خیرین باطل بضر حسن الصبر مذلک کل امر حق علی العاقل ان
 یصیف زاهر الی وای العقل و یجمع الی علیه علوم الحکاه و اجب است بر عاص که در اقدام امور را می خود را با را می
 همه ست کند و علم خود را با علوم حکما همسان نماید حق علی العاقل العمل للعباد والایستیکاد من الزاد حسب الاخلاق
 الوفا حطع همدک بالوفاء یحیی لک الجزاء حسب الرجل ماله و کرمه یبسط حسب الرجل عقله و مرقه خلقه
 حسبک من التوکل ان لا توکل لوزیک بجزیر الا الله تعالی کافی است تو را از توکل بیکه روزی دهنده خود را بخر فزای
 ندازد و نشاس حد اللسان امضی من حد اللسان حفظ اللسان و بیدل الاخوان من افضل فضائل الانسان
 حد الحکمة الا یعرض عن ذلوا الفناء والتوکل بدار الباعث علی العاقل ان یسندهم الا یسر شاد و یهول الا یستک
 حصن الذین بالدنيا ولا تحصنوا الدنيا بالذین وحق علی لملک ان یسوس نفسه قبل جنده و اجب است
 بر پادشاه که نخستین نفس خود را دستورش سیاست سازد آنگاه برده هم خویش بر داند و خزن الغلوب یحصن الذنوب حقیق
 الدنيا بالشهوات و یجبت بالعاجلة و ترتبت بالغرور و تحلت بالامال حاد تو انفسکم علی الدنيا

جلد سیم از کتاب دو ترمیم تاریخ در وقایع اقالیم

و احر قوتها عنها فانها سر تهة الزوال كثيرة الزوال وشبكة الانتمال جاد كبد بانفوس خود در دنیا و محرفت
ایشان را از محبت دنیا زیرا که زخارف دنیا سرعت زوال کبر و سبانی آن فراوان زلزله پذیرد و همثال ازان نزدیک باشد
خلك من الفناخه و هناك ما قسم الله سبحانه لك هذا السنان يقطع الاوصال هذا اللسان يقطع الاجال
حرام على كل عقيل معقول بالشهوة ان يتفجع بالحكمة يحكم على مكثري اهل الدنيا بالفائز واعين من غيبي
عنها بالفناخه بالرا حيز حكم رفاست برادران اهل دنیا بفقرو مسكنت و راض قناعت من آسانی و استراحت حرام
على قلب منو له بالدنيا ان يسكنه لتقوى هذا العقل الا انفصال عن الفناء والافصال بالناس في حصنوا
انفسكم بالصدقة حصنوا انفسهم بالاموال عرض خود را از بدسگال ببدل مال حفظ كنيد حصنوا الاخرة بترك
الدنيا ولا تحصنوا بترك الدين الدنيا حاصل التواضع الشرف حق و باطل ولكل اهل حفظ العقل بعلمه
الهدوى والعرف عن الدنيا حفظ عقل بناب شدن بر هوا و هوس است و انقطع از دنیا حفظ ما لم يترك خبر
لك ما في الوعاء بشد الوكاه حفظ ما في يدك خبر لك بما في يد غيرك حكمة الذي ترقعه و جعل الشرف
بصعة حسد الصديق من سقم المودة و حراسة النعم في صلة الرحيم حلول النعم في قطيعه الرحيم منظر و حرس
نعمهاى خدا و نذر عايب صدر رحمت و نزول عا و عذاب بقطيعت رحم حكيم على اهل الدنيا بالشفاء و القنا
والدمار و البوار حاسبوا نفوسكم قبل ان تحاسبوا و ازنوها قبل ان توارثوا حاسبوا نفوسكم بانفاسها
و طاب لونها اداء المفروض عليها و خذوا من قناها البقايا و تزودوا و اذنا قبوا قبل ان تبعثوا بحساب
نفوس خود را بگردار ایشان و واجب دار بر ایشان ادای آنچه واجب داشته خدا و نذر ایشان و بگریه برای بنای ایشان
آنچه فانی است در دست ایشان و زار بگریه و عیبای سفر شو بداران پیش که بر آنچه بود حاسبوا انفسكم على الدنيا
واحر قوتها عنها فانها سر تهة الزوال والحدیث كل مجلس بطوى مع لسانه حق على الامايل ان يتبع هوا
بل خيذه حوا السليم على السليم سبع خصال يعلم عليها اذا ائيبه و يحجبها اذا دعاه و يعودده اذا مرض
و يتبع جنازة اذا مات و يحب له ما يحب لئيبه و يكره له ما يكره لئيبه و لو اساءه في ماله من مسلم
بر مسلم هفت چیز است سلام بازده چون او را بد کرد و چون او را بخواند اجابت کند و اگر او مرض شود عبادت کند و اگر
ببرد جنازه او را مشایعت کند و دوست دارد بر ایمی او چیزی را که از بهر خود کرده دارد و مواسات کند با او در مال خود
قال عليه السلام في وصف النافعين حدة الرخا وموئلا البلاء ومغيطوا الرجا لهم بكل طرف
صريح والي كل قلب سميع ولكل فجود موع وسئل عليه السلام عن الجمع فقال جاء برفيع و عومر
يجمع اسبه منى بالجنون الاضرار عليه همرم والرافعة منه قدم مرة حلاله الولدان عاشق فبن وان لما
جزن بما ورد من حكيم امير المؤمنين علي عليه السلام في حرف النحاء وهو فصلان مائة وخمسة
و اربعون حكمة الاول بلفظ خبر وهو يسعون حكمة السكا باللفظ المطلق وهو خمسة وخمسون
حكمة الفصل في حرف النحاء بلفظ خبر وهو يسعون حكمة قال عليه السلام خبرا يجهاد جهاد النفس
خبر الغنى عن النفس خبر العلم ما نفع خبر المواظبة ما رذع خبر الاعمال ما اكتسب شكر اخر الاموال
ما استرق خراب من اموال استت ك بنه كند زوار خبر الاعمال ما اصطلح الدين خبر الامور ما اسفر عن

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

البقیة خبر صدق اخفاها بترین صدق است که پوشیده اتفاق شود خبر العزم اخلا طاهر التواهب العقل ۱۳۹
 خبر السامیة العقل خبر الامور ما اسفر عن الحق خبر الاعمال ما زانما رفو خبر الخلاق ابو الرفو خبر الکلام
 العتدق خبر الکلام ایضا خبر الاخبار صحبة الاخبار خبر الیر ما وصل الی الاخبار خبر التثاء ما جرى
 علی السند الابرار بترین شایع در حق کس است که بر زبان بزرگان و بندگان کند خبر اخوان الدین الوریع خبر
 الامور ما عری عن الطبع خبر القوس از گاهها خبر الیسم لرضاها خبر من صاحب ذوا العیلم والحق خبر من
 شاد ذوا النعم انیل والتیید و المحرم بتر کسی که با او مشورت کنی صاحبان عقل و علم و تجربه و دوراندیشی است
 خبر الاموان ما ایمان علی الکلام خبر الاعمال ما حقى اللوازم خبر الیر ما وصل الی الخراج خبر الاخلاق التی
 من الخراج خبر الکرم جود بلا تکافیه خبر الاخوان من لا یجوع اخوانه الی سواه خبر اخوانک من عتقتک فی
 طاعة الله خبر ما استبحنت به الامور ذکر الله سبحانه بجز هر چه در سعاف حاجت و انجام امور ذکر خدای ببارک و
 تعالی است خبر اخوانک من و اساک و خبر اموالک ما کفانک خبر لا یستعذرا ما اطلع به المتاع خبر الازاء
 ابداها من الامور و اقربا من السداد بترین دایما است که از بهر او هوس دور تر باشد و بطریق صلاح و سداد نزد بزرگتر
 الاخوان اتصمهم و شرفهم اغصم خبر الاخوان من اذا اقتدته لم یغیب البقلة بعده بترین برادران است که از
 پس او بپای خویش استخراست خبر الاخوان من اذا احسن استکفرت و اذا اساء استغفر خبر الناس من اذا اعطيت
 شکر و اذا ابتلی صبر و اذا اظلم غفر بترین مردم کسی است که چون عطا کرده شود شکر بیاورد و چون مبتلا گردد صابر باشد و چون
 مظلوم شود معذور در خبر العیلم ما اطلعت به و سادک و شرف ما افسدته به معادک خبر عملک ما اخلت
 به قومک و شرف ما استقدمت به قومک خبر الناس من کان فی غیره مؤثرا صوبوا و اخبار الناس من کان فی غیره
 سخیبا شاورا خبر الناس من اخرج الخیر من قلبه و غصی هواه فی طاعة ربه بترین مردم کسی است که بیرون کند هر چه
 از دل خویش در طاعت پروردگار هوا و هوس خویش را مخالفت کند خبر الغر و ف ما لکم ببقدمه مطلق و لم یعقبه
 من خبر الامور ما سهلت مبادیه و حسنت حوائجه و جمدت عواقبه بترین امور است که آسان باشد پیش
 آن و نیکو باشد عاقبت آن و سوده باشد عواقب آن خبر اخوانک من داک علی هدی و البسک نفی و صدک عن الخراج
 هوی خبر الناس من زهدت نفسه و قلت رغبت و مانت شهوته و خلص ایمانه و صدق ایمانه بترین
 مردم کسی است که پر بیزگار باشد نفس او و اندک باشد دنیا رغبت او و مرده باشد شهوت او و خالص باشد از شک و ریب ایمان او و
 صادق باشد در رین بضم او خبر اخوانک من سلو مع الی الخیر و جدد بک البی و امرک بالبی و اعانتک علی الخیر
 اخوانک من دعالت الی صدق المغال بصدق مغالیه و تدبالت الی افضل الاعمال بضم اعماله خبر اخوانک
 من و اساک یخبره و حم منه من اغتال عن غیره بترین برادران تو کسی است که با او ت با تو شروت و سعیت خود
 و از بهتر کسی است که غنی کند نورا از غیر خود خبر ان یجهد ما فادته التوفیق خبر اخوانک من کثر اغصابه لک فی
 خبر التکر ما کان کافلا بالزید خبر من صحبته من لا یجوج الی حاکم بینک و بینت مخبر الاعمال ما قصه
 فرضت خبر الاموال ما و فی غرضک خبر العاوم ما اطلعت خبر الدینا حرة و شر الدینا ندیم خبر الفضل
 التیتم خبر الیلم العیلم خبر الیلم ما فان نزل عمل خبر الکلام ما لا یمل و لا یغیل بترین کلام است که بطور امانت

جلد سیم از کتاب دو نیم ناسخ التواریخ و وقایع اقبالیم سعد

یاورد و بقت از ابلاغ ندرسان باشد خبر لا موردی که در حدیثی آمده است که خیر العملی بهترین مردم است که بظهور او نشانی
و نقتب از بیعتی که با سید خیر الامور ما اذی الی الخلائع خیر العملی بهترین مردم است که بظهور او نشانی
مضاقتی فی النجیح و خیر الامور ما اذی الی الخلائع خیر العملی بهترین مردم است که بظهور او نشانی
بکن علی الخوانیة من نفسیة خیر الامور ما اذی الی الخلائع خیر العملی بهترین مردم است که بظهور او نشانی
غفروا ان انبی الله احسن بهن مردم کسی است که اگر با او غضب کند علم و رزق و اگر ظلم کند عفو نماید و اگر بد کند
نکوی فریب خیر الناس من تقع الناس خیر الناس من تحمل مؤنة خیر خصال النساء خیر خصال الرجال
خیر الخلال صیدا الفالی و سکارم الافعال خیر الملوك من امان الجود و اجوی المدل بهن پادشاهان
کسی است که بیزد جو رز و زنده به درود دل را خیر الذنبا زهد و شرفا عیند خیر الناس او دعاهم و شرفهم
خیر الاخوان من كان في الله مودة مودته من حبه من و لكهك بالآخرى و زهدك في الدنيا
اعانك على المولى خیر شی جدید و خیر الامور ما اذی الی الخلائع خیر العملی بهترین مردم است که بظهور او نشانی
بشیر ترین بیانت خیر الامور التوسط الی الله و رجع الخلق الیه بلحق الخلال خیر امالك من كفاك
خیر لقان ما صدقه الفصال خیر الیاد ما حملك خیر الامور او وسطها خیرها و رث الایاء الایماء
الادب بن خیری که پیران میراث گذاردن فرزندان را ادب است خیر ما جویب ما و عطفك خیر العلوم ما اصلحك
خیر المعروف ما الصبب به الاواد خیر اخوانك من اجبت الیه كفاك و ان احناج الیك اعفك خیر
العلم ما اصبحت به و شادك و شرف ما اشدت به معادك خیر الناس من طهر الشهوات و ان نفسه وقع
عقوبه و ارضی ربه بهترین مردم کسی است که نفس خود را از الایس شهوات بشود و غضب خود را در هم شکند و در روز
خود را رضی بار و خیر العمل ما اصلحك به و شادك و شرف ما اشدت به معادك الفصل الثانی
بفرفالاه فی شیء من شؤنا الله علی المطلق و هو خیر من خیرك من ذلك قوله علیه السلام خذ من نفسك لنفسك و
من یومك لعدله و اغنی عن الزمان و انتم زقصة الامكان خذا الفصد فی الامور من اخذ الفصد
سخت خایه المؤمن طریقی عدل و قضا و کبر و کار با چه انکس که طریقی افساد کبر و سبک کرد و بر او حسن زاد و نوبه خدین
قلیل الدنيا ما یکنفک و دغ من کثیرها ما یطیقک خذا الحکمة بمن اناک لها و انظر الی ما قال و لا تنظر
الی من قال خف ربان و ارج رحمة یومینک بما تخاف و یبیک ما وجوت خف فامن و لا فامن فکف
بیر الاموال عند الراجا و الخوف باخوف و رجا باش نماند حمت خدی باوس توان بود نه بهشت خدی را خاص تر
توان دانسته خف ربان خفا بشغلت عن رجا شه و او جدر جهاه من فامن خوفه خالف من خالف الحق
الی غیره و دغره و ما رضی لنفسه خف الله خوف من شغل بالکفر قلبه فان الخوف مطیبه الایمن و یمن
النفس عن العاصی خلطه اشلو الذنبا و اس البلوی وقتا الثقوی مخالطت باسای روزگار را اس طیات
و فاد پر بیگاری است خالی الهوی تسلیم و اعرض عن الدنيا نغم خلیف لکم غیر من انا و المناضین قلمکم
لیغیر لیلها خالیطها الناس بلما یبرقون و دعوههم و ما ینکرون و لا یملونهم علی انفسکم و علینا فان امرنا
صغیر متصعب حادیم نفسک عن العباد و اذقوا قوتها و خذ عفوها و نشاطها بستیاری جهاد

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

بافس خویش خدایت میکنی و با عفو و نشاط آن مرافقت میفرماید و از او فریاد کن که نه چاره است از او می آن و خداوند
بظلم و جوب بر او رحم کرده خدایان اجساد که ما بخود و ایها علی انفسکم واسعوا فی کمال ربکم قبل ان یتوفی
و هاتین الفوا الناس باخلاقهم و ذابوا لهم فی الاعمال خذلان لا یجتمعون مؤمنین سوء الخلق و البخل الخالیا
الناس فخالطه جملة ان میثم بکوا علیکم و ان غنیمت خذوا البکم برهان چنان بگویی مخالفت کند که اگر میرد بر شما
بگریه و اگر غایب شود یا ز روی دیدار شما کند حضرت الصوب و غرض البصر و مشق القصد من امانه و الایمان حسن
الذین خذ علی عدوک بالفضل فانه احد الظفرین خوف علم الله سبحانه و تعالی ان غیب لیسر و باحاطة به و
عفا هذا السیرة و خذوا مهمل الایام و حوطلوا فواجی الایسلام و باو و اهل هجوم الحرام خذلان الایمان
حیث کان خوض الناس فی الشئ مقدمه الکائن خلطه ابناء الدناشین الذین و تضعیف البقیین خذلان
با انبای روزگار زشت میکند دین اوضیف میکند بقیین را خطر الدناشیر و علیها احقر و بجهلها زور و
مواهبها غر و دخیانته المستقیم و المستقیم من افضح الامور و اعظم الشرور و موجبه عذاب السعیر خذلان
من ضایح العی و خذلان خیر خلیل فان المرء ما اکسب و هو فی الیقین مع من احب حشبه الله جناح الایمان
خوف الله یوجب الامان خوف و خشیت از خداوند موجب امن و امان است خوف الله یومینک و لا تا منه بعد
خذی العفو من الناس و لا تبلغ من احد مکر و هه خلیل المرء و دلیل عقیله و کلامه برهان فضله خالیف نفسك
تستقیم و خالیف العلماء تعلم از مخالفت نفس دین را باستقامت کن و از مخالفت علادل را خراز حکمت فرما خذلان کل
علم احسنه فان القتل باکل من کل ذمیر از تنه فتولد منه جوهران یقینان احد هاتین شغله للناس
و الاخر لیسنا و یهد ما خود دار از هر علمی بر سر آن راه کس نعل میوزد از هر شکوفه نیکو زبان را و متولد میشود از رود و جوهر نفس
عسل که خداوند در او شفاء ناس بنده و دیگر موم که استقامت نواز و کند خذلان العدل و ان بالفضل یخالیفین
خذین امرک ما یقوم به عدوک و یستدیه جحشک خذلان لا یبقی لك لایبقی لك و لا یفارقك خذلان
فی الامور من احد الفضل خفت علی و الون خذلان حکمه انی کانت فان الحکمه ضاله کل مؤمن اخذ حکمت
میکن در هر کجا باشد زیرا که حکمت دزد هر مومس کشته را ماند که در جستجوی آن روزگار برند خذلان با الحزم و الزم القز
تجد عواطفک خذلان من کراهم اموالکم ما یرفع لکم الی الله یمسح الاعمال خذلان من الدنا ما اناک و قول عما
قول من هاتک فان لم تفعل فاجل فی الطلب از دنیا مانع باش بد استیج می آورد نور او دست باز دار
از آنچه از تو در بیع میدارد اگر این کنی از آن کم باش که در طمع و طلب ذوا ان حریص باشی خالطوا الناس بالیسینکم و
اجساد کفر و ذابوا لهم بقلوبکم و اعمالکم و قال علیه السلام فی حق قوم ذمه هم خفت عقولکم و سوفت
خلو منکم فانتم عرض لثایب و اکل لاکل و قریب لضاویل دردم جماعتی فراید سبک است عظمای شاد و بویستی
هوشیاری شما هانا شاد بفرمانداید و لغه هر جزنده و سخن بر سر کار کند و قال لیسنا خذلان الحق و کفر تصر و الایمان
در حق جماعتی میفرماید که از کتاب امیرالمؤمنین تقاعد و زید مذموم سعد و فاص و دیگران میفرماید حق را که علی باشد و کند باشد
معویه را هم نصرت کرد و خلووا القلب من القوی بملأه من فین الدنا حسه یقینی ان هانا و الدنا خذلان
ایشین که بدخلاه فی امرها و الناس علی صاحب البیت فی بینه و المنتقم الی الله لمددع الیها و القلب

عده ستم از کتاب دویم ناسخ التواریخ در وقایع اقبال سمرقند

بجذبیه عقل غیر مستقیم و انجالیس فی الجالیس البقی لا یستحییها حسن نستفیع من خسته کثرة العجود من العلماء
 و الخوض من الحکماء و البخذ من الاغنیاء و الفخه من النشایج الزناخلو الصدور من العیال
 الحسد من سعادته المنحید خذیمال یبقی لك ولا تقوی لیا الاغفار و لا یفارقك حسن خصال من یلها
 الثوب الوردی فی الخلق و الصدق فی الوله و الصبر فی المصیبه و الخلم عند النصب و الصدق عند
 خصلت علامت مؤمن است پرینکاری در میان خلق و اتفاق صدق باقتبال و کسبالی حکام نزول مصائب علم
 و فتن غیبان غضب و استیغنی کردن اگر چه حکام خوف هم زبان باشد غم من خسته مجال النصب من الحاید
 مجال و الشفقه من المدح مجال و الحرمة من الفایض مجال و الوفاء من المیزان مجال و الصبه من الغیبه
 مجال خسته من علامت الفایض علی السلام التمانی من الهمین و التغبان و التنادی منادی بالتمل و خوف
 بالبهده و مثل القیس الزکیه حسن لودجلم لمن ما قد تم علی مثلون لا یخاف عبدا الاذنبه و لا یزجر الا
 ربه و لا یستحیی اذا سئل عما لا یعلم ان یعلم و الصبر من ایمان یتمیزه الرأس من الجسد و الايمان لمن لا
 صبر له یخصلت است که اگر دست باز دارد بر مثل آن دست نباید خوفناک نشود بنده کراکنه خود و مبد و اربانه
 که پروردگار خود و جیا کند چون از و چیزی پرسند و اندازایکه تعلیم کبیر و جانا صبر از ایمان بتزله سر است از بدن و ایمان
 بست از برای کسی که او را صبر و شکب بست خالفوا اصحاب الشکر و کلوا الثمرات فیه شیفاء من الاذنبه و لو یخاف
 خصال النساء شیخ خصال الرجل الرق و الجبن و البخل فاذا كانت المرأه من صوره لودجلمن من فقیها و اذا
 كانت مجتله حیظت ماله و مال بعلها و اذا كانت جمانه فرقت من کل شیء یرضلها بمرین صفت
 زنان بدترین حال مردان است و ان کبر و صبر و بخل است پس اگر باشد نه در حکم کتب نیکند کسی را بر نفس خویش و اگر باشد
 بجز حفظ بکن مال خود و مال شوهر را و اگر باشد جیان بیکر بفرار هر چیز که خطرناک باشد خصلتان فیهما جاع المرقه
 اجیناب الرجال ما یسیننه و اکتسابه ما یزینه خواری الاخلاق فکیفها العاشرة خواری الاذنبه و کسبها
 الشاؤه یخده النفس جنباتها عن الذنوب و المقتنات و در باصتها بالعلوم و الحکم و اجیها دهاط
 الیبادات و الطاعات و فی ذلك تجاه النفس یخده من الجسد اخطاؤه ما یستدعیه من المذات و الشها
 و التیشات و فی ذلك هلاك النفس خدمت نفس حفظ اوست از لذات و خوشنود بهار باصت دادن اوست
 بکب علم و حکمت و رحمت اوست بعبادات و طاعات و درین جمله نجات نفس است و خدمت جد عطا کردن با اوست
 چیزی که بخواب از لذتها و شهوتها و خوشنود بهار و درین جمله نجات نفس است و قال علیه السلام فی ذکر
 رسول الله صلی الله علیه و آله و آله خرج من الدنیا خبیصا و ود الاخره سلیمنا الرضیع حجر علی حجر
 مضمی لبینیه و اجاب داعی ربه
 یخا و رد من حکم امیر المؤمنین علیه السلام فی
 حرف الدال و هو فصل واحد باللفظ الطلوع و هو یستون حیکه فین ذلك قوله علیه السلام دلیل
 بنی الرجل و رده دلیل و بناری مرد باستانی اوست دلیل و درج الرجل ترا منه دفع ما لا یقینک و استعمل
 مویک الذی یجیبک دفع ما یزینک و ال ما لا یقینک و قام الصبیحونان الظفر و مع الشفه فایه یزید بالرقه
 و یضییه کما یرضاه فی را که مرد را بکند و خار کند و آله بشر عب و مرد و مع القول فیهما الاثر و الخطاب فیهما
 یکنف

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

لَا تَكْلَفُ وَأَمْسِكْ عَنِ طَرَفِي إِذَا خِفْتَ ضَلَاكَهُ دَسْتُ بَارِدًا يَخْتِي رَاكِبِي فِي وَخْلَانِي رَاكِبِي دِرَانٍ مَكْلَفٌ نَسِيءٌ ۱۴۳

خوشتر داری کن از عبور راهی که هم گمراهی در دست دج ایستقام قلایه من اسوا فمال المنصور ولقد أخذ بجوامع
الفضل من دفع نكته عن نهج الجواز و دوام العین من اعظم المحن دوام الطاف و فعل الخبر و المباد
الی المکرهات من کمال الايمان و افضل الاحسان دليل عقل الرجل قوله و دليل صيل الرجل قوله و دليل
عصر موكفار است و دليل اصالت و نجابت او كراداد دليل فخر الرجل عفته و دولة الكرم نطقه من قبله
الليم نطقه معانيه و دولة العاقل من الواجبين دولة النجار من المحكمات دولة الاكارم من افضل العتاة
اليام مدله الكرام چون دولت بالشم روى كند موجب ذلت كرم كرد دولة الاخبار غير الاخبار دولة النجا
مدله الا براد دعوا طاعة البني و العناد و المناك و اسهل الطاعة و الايقاد و تعدد و افى العاد و درهم يتبع
خير من دينار يصرع درهم الفقير زكى عند الله من دينار العتيق درهم فقيرى كه در راه خدا ده شود فاضل
از دیناری است كه غنى دهد دج الكلام فيما لا ينسبك و فى غير موضع قرب كلة سلبت لغة و لفظه انت على
مفحة دج ما تجب خوفان تقع فيما تكره دج المزاج فانزاع الصبغة از مزاج دست بازوار كاستن كد كسبه
و حقد و حسد است دج الحدة و تفكر فى الحق و تحفظ من الخطئ نأمن الركل دج المحسد و الكذب و الجفد
فان لن تلتفتن الدين و فليلك الرجل دوام الظلم يسلب النعم و يجلب النقم دوام العافية اهنى عظمة
و افضل قبيحة دوام الذكر ينير القلب و النكرد و ادم العفلة نهي البصيرة ذلك السعادات بالاعمال الصا
د و اة التفرير الصوم عن المصوى و الحجة عن لذات الدنيا دا و ايا التفرير الا سغلم و ابد و ايا قبل
هجوم الحمام و اعبروا من اضعها و لا بعيرتكم من اطاعها دا و ايا بالنعيم الغضب و الشهوة بالليل
دا و ايا بجوز العذل دا و ايا الفقير بالصدقة و البذل دعا كذا و كذا فقيرتم و ولتم و دعاكم الشيطان فاستجتم
و اقبلتم بمخازن رور دكارشاد و در مشوبه و پشت بكسبه و سخاوت شارا و اجابت بكسبه و روى مى آورده
دعاكم الله سبحانه الى دا و ايا البلاء و فقر دا و ايا الخلود و الثناء و مجاوزة الانبياء و السعداء فقصتم و اعصمتم
دعتم الدنيا الى عمل القلة و قراره الشقاء و البلاء و العناء فاطعمتم و باددتم و انصرتهم دولة ابا هيل كما
لغير المتحرك الى النقلة دولة العاقيل كالتهيب يحن الى الوصلة دولة اليتام من نواشب اليتام دا و ايا
لا تلو من كرم ولا يستغفر بها اليهم دلا لانه حنين الوديع عرفوا النفس عن مدله القطع دليل پارساى و زادت
بكر طلب و طبع است دا و ايا دعا و داع نعا و استجيبوا للذاهى و اسعوا الراعى دا و ايا البلاء مخوفة و بالعدو
مؤخوفة لا تدوم اخوانا و لا يسم ترا الهادينا داری است محفوظ برنج و بليت و موصوف بضر و خد
نه احوال ش ثابت برقرار ممانند نه ابلش سالم و پايدار ممانند دا و ايا هانت على ربه فاطمط خلا لها يجر اموالها و غيرها
يشرفا و حلوا هم ميرها و دنيا دار است كه بار ميكنه ابلش و مخلوط است با حلالش حرامش و با خيرش شرش و با شريفش
تخش دا و ايا البلاء حمل الصدق بين و موطن الا براد و الصابين دا و ايا الفناء مقبل العاصين و محل الا
و المحدثين دا و ايا الناس تتميع باخافهم و الغنم باليعير تمت اصفا نعم بار كن با مردم با سود مند شوى از برادر
ايشان و بر ايشان بر روى كسانه كمران شوى با مير انده و كبه ايشان را دا و ايا عدوك و اخلص لود و و دك تحفظها الاوت

جلد سیم از کتاب وفیم فایح النواریح در وقایع اقایم سبه

و تحوز المروة مارا کن بادشمن و جانی شود دوست تا حفظ برادی و مروت کرده باشی دوام الطباة بوهان النظر
 و السعادة دوام الشکر عنوان در دنیا الزمان دوام الفکر و الحدیث یومین الزلک و یغی من الغیر دوام الاعینا
 یوقی الی الی سید صابر و غیره از دیگران در آنکه از طاعت با برزوم الطاعات داوفا مرضا که بالصدق بهار
 خود را با نفاق صدقند و کسبند قبح الخوض فیما لا ینبئک تعلم شما ورد من حکم امیر المؤمنین
 علی علیه السلام فی حرف الذال وهو فضل واحد باللفظ المطلق وهو اذ یبغی و اذ یبغی و اذ یبغی و اذ یبغی
 قوله علیه السلام ذکراه به شمه الثمین ذکراه و اذ اعین الی النفوس ذکر خدا و امی جاری نفسها است
 ذکراه طارذ الا و اوی و البوس ذکراه نور الامان ذکراه مطر دة الشیطان ذکر خدا را شده شیطان است
 ذکراه لنتفیع بالامور و تستبری بالسر ذکر التوب مسرة کل زاہد و لذه کل مؤمن ذکر مرکب
 زاہد ولدت ہر مؤمن است ذکراه منیر البصائر و یوقی الضمائر ذکراه اذ ذوا الذوا ذمعی ہما افو
 و ہینة و انابہ و غیر ذوا الفضائل مشکور الطباة ذوا المعروف محمود العادة ذلک نفسک بالظاہر
 و جہا بالباطن اعز و خفیض فی القلب و اجمل فی الکتاب ذل الرجال فی المطامع و قناء الاجال فی عرف
 الامال ذلکوا انفسکم بربک العادات و فود و ہا الی فضل الطاعات و جملوها العباء المتاریم و حلوا
 بفیئل المتکدیم و ضونوها عن دتس الثانی ذیل کسب نفوس خود را بترک عادات و کسب ایشا ز بسوی بہترین عادت
 و عملک برایشان نقل و ام داران را و باز دارید ایشا ز بکردار بیکو و نگاہ برید ایشا ز از آرایش معاصی ذوالکرم جہل
 الشیم منہ للیتیم و موصل للرحیم ذل فی نفسک و غیر فی دینک و حین اخرتک و اذ ذل ذنباک ذذ
 عن شراہج الذہن و حط نفوس المسلمین و اخر ذہنک و انا نساک یا یضافک من نفسک و العمل بالعد
 فی رعیتک ذکرا لئول ہون اسباب الذنبا ذکر مرکب خوار میکند در چشم حطام دنیوی ذل الرجال فی حسیبہ
 الامال ذهاب البصر خیر من عی البصر کوری چشم بہر از کوری دل است ذهاب النظر خیر من النظر
 الی ما یوجب الفتنہ ذرا القطع و علیک بلزوم الودع ذلک قلبک بالیقین و قرزہ بالفناء و بصرہ
 یجالی الذنبا ذرا الشرف فان المتیرف لا یحمد جودہ و لا یحرم فقرہ فرو کند اسراف را زیرا کہ مسرف اگر
 جو کند او را سبب نخذ و اگر فقیر شود بر او رحم کند ذهاب العمل بہن القوی و الشهوة ذل الذنبا غیر الا
 ذکرا اللہ مجالی ذکرا اللہ مؤانی ذکرا اللہ من الفانین ذکرا اللہ جلاء الصدور و طابینہ الغلوب
 ذکرا اللہ بجمہ کل محسن و سیمہ کل مؤمن ذکرا اللہ مسرة کل متق و لذہ کل مؤمن ذکرا اللہ داس مال کل
 مؤمن و یحمد السلامین الشیطان ذکر خدا بہترین مال ہر مؤمن است و سودا و سلامت او از شر شیطان است
 و عامر الامان و عصمت من الشیطان ذکرا اللہ ذواہ و یغناء ذوالعمل لا ینکسف الا عن اخیال و اجال
 و افضال ذوا فائل لاکثر و مطلق لیاک تسع بکد ریزرا کہ مذک است از دنیا ز برای چیزی کہ بسیار است در آخرت و
 چیزی کہ تنگ از برای جانی کہ وسیع است ذرا الاسراف مقصد او اذ کزی فی الیوم غذا ذرا الجمل فی الامور فان
 العجل فی الامور لا یدرک مطلبہ و لا یحمد امر ذر و العناہب لا ہا الا ذر و الہدیب و الجاہل
 ذوا الشرف لا یظفرہ منزلة نالها وان عطلت کما یجیل الذی لا یفریحہ الریح و الدین یظفرہ اذنی منزلة کا

کتاب کلمات قصار از کتب امیرالمؤمنین علی علیه السلام

کَاللَّذِي الَّذِي يَجْرِي مِنَ الْقَبْرِ مَا يَجْرِي مِنَ الْمَاءِ يَكُونُ فِيهِ حَيٌّ كَمَا يَكُونُ فِيهِ حَيٌّ وَنَسْفٌ كَمَا يَكُونُ فِيهِ نَسْفٌ وَتُرَابٌ كَمَا يَكُونُ فِيهِ تُرَابٌ وَطَبَقَانِ فِيهِ نَارٌ ۱۴۰
 كَوْسٍ رَأَى أَنَّهَا تَزْجِبُش تَوَانِدًا طَوِيلًا رَأَيْتُ زَمْرَتِي بَطْفَانٍ وَسَكِينِي أَعْتَدَ كَيْبِي رَأَى أَنَّهَا تَزْجِبُش نَسِيمٌ خَوْكٌ
 شُرُودًا وَالْعُيُوبُ يُجِبُونَ إِشَاعَةً مَعَايِبِ النَّاسِ لِيَتَّبِعَ لِقَمُ الْعَدُوِّ فِي مَعَالِيهِمْ صَاحِبَانِ عَيْبٍ دُونَ دَارِ
 كَلَامِ مَعَايِبِ مَرْدٍ مَرْدَةٍ بِرَأْسِهِ تَأْوِرُ زَمْرَةً مِنْ أَعْيَابِ خُودِ عَدُوِّ بِسِتِّ كُنْتُمْ ذَاكَ تَحْتَلِكُ بِالْأَدَبِ كَمَا نَذَرَ النَّارَ
 بِالْمُحْطَبِ قَائِمِي خَلْبِهِ السَّلَامُ عَلَى رَجُلٍ فَقَالَ ذَاكَ يَنْتَعِ سِلْمُهُ وَلَا يَخْفُ ظِلْمُهُ إِذَا قَالَ فَعَلْ وَإِذَا قَالَ عَدُوٌّ
 فِي رَجُلٍ مَرْدٍ وَفِيهِ سِتٌّ كَمَا سَوَدَّ مَسْتَصْلِحٌ أَوْ سَمَّ بِدَيْبِ ظَلَمٍ أَوْ كَرِيهٍ رَأْسِ أَيْدٍ كَرَامٍ وَبَاكُشَاءٍ وَكِرْوَالِي شُودِ كَارِ
 بَدَلِ كُنْ ۱۴۱
 فِيمَا وَرَدَّ مِنْ حِكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَرْفِ الرَّاءِ وَهُوَ أَدْبَعُ فَضُولٍ قِيَامًا
 وَأَرْبَعُ عَشْرَةَ حِكْمًا **الْأَوَّلُ** بَلْفِظِ رَجِمَ اللَّهُ وَهُوَ سِتٌّ مَشْرُوكَةٌ الشُّكْنَا بِلْفِظِ رَأْسٍ وَهُوَ ثَلَاثٌ وَ
 أَرْبَعُونَ حِكْمًا **الثَّالِثُ** بِلْفِظِ رُبِّ وَهُوَ مِائَةٌ وَأَرْبَعُونَ حِكْمًا **الرَّابِعُ** بِلْفِظِ الْمَطْلُوقِ وَهُوَ أَحَدٌ وَخَمْسُونَ
 حِكْمًا **الفصل الثاني** مِنْ حِكْمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِلْفِظِ رَجِمَ اللَّهُ وَهُوَ سِتٌّ عَشْرَةَ حِكْمًا مِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 رَحِمَ اللَّهُ أُمَّرًا قَصَرَ الْأَمَلَ وَبَادَرَ الْأَجَلَ وَأَعْتَمَّ الْهَمَلَ وَتَوَقَّوْا مِنَ الْعَمَلِ رَحِمَ اللَّهُ أُمَّرًا أَحْيَا حَقًّا وَأَمَانَ تَلْبِيلًا
 وَدَحْضًا مَجُورًا وَأَقَامَ الْعَدْلَ رَحِمَ اللَّهُ مَرْدًا مَرَدًا كُنْتُ رَأَى مِيرَافِطْرًا وَنَاجِسًا كُنْتُ جُورًا وَبِأَيِّ دَارٍ وَعَدَلًا
 رَحِمَ اللَّهُ مَنْ لَجِمَ نَفْسَهُ عَنْ مَعَايِبِ اللَّهِ بِلِجَامِهَا وَفَادَهَا إِلَى طَاعَةِ اللَّهِ بِرِزْمِهَا رَحِمَ اللَّهُ مَرْدًا كُنْتُ كُنْتُ كُنْتُ
 نَفْسِ خُودِ الرَّعَايَةِ وَبِحُدُودِهَا بِسَبَّارِي لِكَامِ بَطَاعَتِ عَدُوِّهِ رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا رَأَى كُنْتُ دَنِيَّةً وَخَافَ رَبَّهُ رَحِمَ
 أُمَّرَةً أَعْرَفَ نَدْرَةَ وَلَوْ تَبَعَتْهُ لَوَدَّ رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا فَكُنْتُ رَأَى غَيْرَ فَابْتَصَرَ رَحِمَ اللَّهُ أُمَّرَةً أَعْطَرَ وَازْدَحَرَ وَأَنْتَفَعَ
 بِالْعَيْبِ رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا جَسَلَ الْقَبْرَ مَطْبَعَةً حَيَوِيَّةً وَالنُّفُوسَ عُدَّةً وَفَاتِهِ رَحِمَ اللَّهُ مَرْدًا مَرَدًا كُنْتُ كُنْتُ كُنْتُ رَأَى
 كُنْتُ حَيَاتِ خُودِهَا بِرِزْمِهَا وَفَاتِهَا رَحِمَ اللَّهُ أُمَّرَةً بَادَرَ الْأَجَلَ وَخَسَّنَ الْعَمَلَ لِيُؤَدِّيَ نَيْبَهُ وَتَحْمِلَ كَرَامِيَهُ
 بِالْقَبْرِ أُمَّرًا خَالِبَ الْهَوَى وَأَقَلَّتْ مِنْ حَبَالِ الدُّنْيَا رَحِمَ اللَّهُ مَرْدًا مَرْدًا كُنْتُ كُنْتُ كُنْتُ رَأَى دُونَ
 دَامَ دُنْيَا رَحِمَ اللَّهُ أُمَّرًا سَمِعَ قَوْلِي وَدَعِيَ إِلَى رِشَادِ نَفْسِي وَأَخَذَ مَجْرُوهًا فَجَاءَ رَحِمَ اللَّهُ رَجُلًا رَأَى حَقًّا قَالِمًا
 عَلَيْهِ وَرَأَى جُورًا عَرَفَهُ وَكَانَ عَوْنًا يَأْتِي عَلَى صَاحِبِهِ رَحِمَ اللَّهُ أُمَّرَةً أَعْلَمَ أَنَّ نَفْسَهُ خَطَاةً إِلَى أَجَلِهِ قَبَادِيسَ
 عَمَلِهِ وَقَصَرَ أَمَلَهُ وَرَحِمَ اللَّهُ أُمَّرَةً قَوَّزَتْ نَفْسَهَا إِلَى الْمَوْتِ فَصَانَهَا وَقَادَهَا إِلَى طَاعَةِ اللَّهِ بَيْنَنَا فَيُنَارِ رَحِمَ اللَّهُ
 أُمَّرَةً مَخْدُومٍ جَوَلُوتٍ وَمِنْ قَلْبِهِ لِبْنَاءِ دِينِ ذَاهِبٍ لِذَاهِبِ رَحْمَتِ كُنْتُ كُنْتُ كُنْتُ مَرْدٍ كُنْتُ كُنْتُ كُنْتُ نَفْسِي
 مَرَكٍ وَازْدَارَ خَابِرًا فِي دَارِهَا وَازْجَمَى جُورًا فِي دَارِهَا وَازْجَمَى جُورًا فِي مَعَامِهَا بِسَكِينِي رَحِمَ اللَّهُ أُمَّرَةً تَوَرَّعَ عَنِ الْمَخَابِرِ
 وَتَمَلَّ الْمَغَارِمَ وَبَادَرَ جَرِيئًا الْمَغَارِمَ رَحِمَ اللَّهُ أُمَّرَةً بَادَرَ الْأَجَلَ وَالْأَمَلَ وَأَخْلَصَ الْعَمَلَ رَحِمَ اللَّهُ أُمَّرَةً
 لِعَدَمِ الْهَمَلِ وَبَادَرَ الْعَمَلَ وَتَكَشَّرَ مِنَ الْوَجَلِ رَحْمَتِ كُنْتُ كُنْتُ كُنْتُ مَرْدٍ رَأَى كُنْتُ كُنْتُ كُنْتُ رَأَى
 عِبَادَتِهَا وَسُرْعَتِ كُنْتُ كُنْتُ كُنْتُ حِفْظِ خَيْرِ رُوحِهَا وَخُسْبَتِهَا **الفصل الثالث** فِيمَا وَرَدَّ مِنْ حِكْمِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
 عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَرْفِ الرَّاءِ بِلْفِظِ رَأْسٍ وَهُوَ ثَلَاثٌ وَأَرْبَعُونَ حِكْمًا مِنْ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 رَأْسُ الْإِيمَانِ الْعَتَبُ رَأْسُ الْجَهْلِ الْمَجُورُ رَأْسُ الطَّاعَةِ الرَّضَى رَأْسُ النُّفَى مَخَالِفَةُ الْهَوَى رَأْسُ بِرِّكَرِي
 مَخَالِفَةُ هَوَى نَفْسِهَا رَأْسُ الْإِسْلَامِ لَزُومُ الصِّدْقِ رَأْسُ السِّيَاسَةِ اسْتِعْمَالُ الرَّفْقِ رَأْسُ الْإِيمَانِ الْعَدْلُ